

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

09.04. 2020

г.Мензелинск

КАРАР

№ 341

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы
"Мәгариф бүлеге" Муниципаль казна учреждениесен үстерү
программасын раслау турыйнда

1. 2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районының "Мәгариф бүлеге" Муниципаль казна учреждениесен үстерү программасын расларга (кушымта итеп бирелэ).
2. Элеге карап рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесе урынбасары Н.Г.Бикеевага йөкләргә.

Житәкче

К. Р. Нәҗмиев

**“2021-2025 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНЗӘЛӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ” МӘГАРИФ
БҮЛЕГЕ” МУНИЦИПАЛЬ КАЗНА УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ҮСЕШ ПРОГРАММАСЫ**

**Муниципаль программалар
паспорты**

Программаның атальшы	2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районны "Мәгариф бүлеге"муниципаль казна учреждениесен үстерү программы
Муниципаль заказ биручे программалар	ТР Минзәлә муниципаль районны башкарма комитеты
Программаның жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районны "Мәгариф бүлеге" МКУ
Программаны Башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районны буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге - ТР ДОСААФ Минзәлә автомобиль мәктәбе ТР Минзәлә муниципаль районны "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры - Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - "Юность" спорт мәктәбе МБУ ТР Минзәлә муниципаль районны - Минзәлә муниципаль районның "Юбилейный" спорт мәктәбе " МБУ Балалар сәнгат мәктәбе - РҮХ ДАСУ
Программаның Ярдәмче Программалары	<ol style="list-style-type: none"> 1.Мәктәпкәчә белем бирү" 2. Гомуми белем" 3. «Өстәмә белем бирү»» 4. "Кадрлар потенциалын үстерү" 5. "Сәламәт туклану" 6. "Балалар, яшүсмөрләр һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндөрүен һәм мәшгульлеген оештыру " 7. "Сәләтле балалар" 8. «Минзәлә муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү» 9. "Белем бирү оешмаларының қуркынычсызлығы" 10 ."Белем бирү оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау"
Программаның Максаты:	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның инновацион социаль-икътисадый үсешенең үсеш перспективалары һәм халыкның узгәrep торучы соратулары нигезендә сыйфатлы белем алу мөмкинлеген тәэмин иту

Программаның Бурычлары	<p>1. Балаларның уңышлы социальләштерү һәм социаль-икътисадый үсеш таләпләренә туры килә торган сыйфатлы мәктәпкәчә белем һәм өстәмә белем алу мөмкинлеген тәэмин итү.</p> <p>2. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын нәтижәле һәм динамикалы үстерү өчен шартлар тудыру.</p> <p>3. Балаларны һәм яшьләрне сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләү системасын формалаштыру, шул исәптән сәламәт туклану һәм барлык категорияләр һәм халык төркемнәре өчен физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру.</p> <p>4. Балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең ялын һәм сәламәтләндөрүн оештыру, каникуллар чорында балигъ булмаганнарның хокук бозуларын профилактикалау.</p> <p>5. Белем бирү һәм хезмәт эшчәnlеге вакытында укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм мәгариф оешмаларында эшләүчеләрнең иминлекен тәэмин итү.</p> <p>6. Минзәлә муниципаль районның социаль-икътисадый проблемаларын хәл итү өчен фәнни-техник, белем бирү һәм инновацион потенциалын үстерү, рациональ һәм нәтижәле файдалану</p> <p>7. Яңа биналар төзү хисабына шәһәр округында гамәлдәге гомуми белем бирү инфраструктурасын модернизацияләү (файдалануга тапшыру)</p>		
Максатчан индикаторлар (күрсәткечләр) Программасы	<p>1 мәктәпкәчә белем бирүне колачлау, %;</p> <p>2 бердәм дәүләт имтиханын тапшырмаган муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми саны, муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми саны, %;</p> <p>3 квалификация күтәрүнен яңа адреслы модельләре буенча белем алган һәм белем бирү программаларын сайлап алу мөмкинлеге булган укытучылар өлеше, %;</p> <p>4 муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренең уртacha айлык хезмәт хакы, мен сүм.</p> <p>5. Мөмкинлекләре чикләнгән балаларга һәм инвалид балаларга киртәсез мохит өчен шартлар тудырылган белем бирү оешмалары саны, белем бирү оешмаларының гомуми санында саны</p> <p>6. Балаларны өстәмә белем белән колачлау, %;</p> <p>7. Шәһәр округы мәгариф оешмаларының педагогик кадрлар белән тәэмин ителеше дәрәҗәсе.</p> <p>8. Барлык хезмәт күрсәту төрләрен дә кертеп, укучыларны тукландыру белән тәэмин итү, %</p> <p>9. Каникуллар чорында оештырылган ял, сәламәтләндерү һәм халыкны эш белән тәэмин итү белән шөгыльләнүче балалар саны, кеше Биналары авария хәлендә булган яки капиталь ремонт таләп иткән муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының 10 өлеше, гомуми саны муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының, %</p> <p>11. Икенче сменада шөгыльләнүче муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның муниципаль оешмаларда белем алучы гомуми саны буенча өлеше, %</p>		
Программаны тормышка ашыру этаплары һәм сроклары	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар		
Программаның	Финанслау	Дәүләт	Шул исәптән

бюджет ассигнованиелә ре куләме	чыганагы	программасын финанслауның гомуми куләме - мен сум (белешмә <*>)	Федераль бюджет (белешмә <*>)	Республика бюджеты (белешмә <*>)	Жирле бюджет (белешмә <*>)
	Барлығы				
	2021 ел				
	2022 ел				
	2023 ел				
	2024 ел				
	2025 ел				
Программаны тормышка ашыруның көтөлгөн нәтижәләре					
<p>Муниципаль программа чарапарын үтәү тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>1. Мәгариф оешмаларында белем алучыларның гомуми санында федераль дәүләт мәгариф стандарты буенча мәктәпкә белем бирү, башлангыч гомуми, төп гомуми белем һәм урта гомуми белем бирү муниципаль белем бирү оешмаларында белем алучыларның чагыштырмача авырлыгын 94% тан 100% ка арттыру.</p> <p>2. Минзәлә муниципаль районында гомуми белем бирү колачлаган 3-18 яштәге балаларның чагыштырмача авырлыгын 3-18 яшьлек балаларның гомуми санында 98,5% ка ирешү.</p> <p>4. Мөмкинлекләре чикләнгән балаларга һәм инвалид балаларга каршылыксыз узу мохите өчен шартлар тудырылган белем бирү оешмаларының гомуми санын 10 учреждениедән 15кә кадәр житкөрергә.</p> <p>5. Төрле оештыру-хокукий формадагы оешмаларда һәм балаларга өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучы 5-18 яшьләрдәге балаларның чагыштырмача авырлыгын мәгариф оешмаларында белем алучы 5-18 яшьләрдәге балалар санының чагыштырма авырлыгын 97% тан 100% ка кадәр арттыру.</p> <p>6. Мәгариф учреждениеләре тарафыннан заманча икътисадта уңышлы социальләштерү һәм һөнәри эшчәнлек өчен кирәклө белем бирү нәтижәләренә ирешүне тәэмин итә торган заманча программаларны гамәлгә ашыру;</p> <p>7. Әлеге хезмәтләргә ихтияж кичерүче барлық укучыларга белем бирү учреждениеләрендә психологик ярдәм күрсәтүнен сыйфатын арттыру</p> <p>8. Муниципаль мәктәпкәчә, гомуми, өстәмә белем бирү учреждениеләре, мәдәният, спорт оешмалары, заманча Интернет-технологияләр куллануга нигезләнгән балалар сәләтен ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү системасын үстерү</p> <p>Кадрлар потенциалын үстерүдә:</p> <p>1. Мәктәпкәчә белем муниципаль белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә уртacha айлык хезмәт хакын Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртacha айлык хезмәт хакының 100,0% ына кадәр житкөрү.</p> <p>2. Татарстан Республикасында гомуми белем бирү оешмалары педагогик</p>					

	<p>хезмәткәрләренең уртача айлык эш хакын Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртача айлык хезмәт хакының 130,0% на житкерү.</p> <p>3. Татарстан Республикасында балаларга өстәмә белем бирү муниципаль оешмалары педагогларының уртача айлык эш хакын Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртача айлык хезмәт хакының 103,0% ка житкерү.</p> <p>4. Шәһәр округы мәгариф оешмаларының педагогик кадрлар белән тәэмин ителеше дәрәҗәсен 76% - тан 80,3% ка кадәр арттыру.</p> <p>5. Россия мәгарифен модернизацияләү шартларында педагогик кадрларны әзерләүнең, яңадан әзерләүнең һәм квалификацияләрен күтәрүнең яңа моделен гамәлгә кертү</p> <p>Сәламәт туклануны тәэмин итү турында:</p> <p>1. Укучыларның туклануын арттыру, хезмәт курсатунаң барлык төрләрен дә кертеп, 92% тан 100% ка кадәр.</p> <p>Балалар, яшүсмәрләр һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндөрүен һәм мәшгульлеген оештыру турында:</p> <p>1. Оештырылган ял, сәламәтләндерү һәм мәшгульлек белән шөгыльләнүче балаларның өлеше 70тән 100% ка кадәр арткан.</p> <p>Белем бирү оешмаларының иминлекен тәэмин итүдә:</p> <p>1. Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиһазландырылган муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмалары өлешен муниципаль мәктәпкәчә оешмаларның гомуми санына карата 100% дәрәҗәсендә саклап калу.</p> <p>2. Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиһазландырылган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручи муниципаль белем бирү оешмаларының өлешен муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының гомуми санына карата 100% дәрәҗәсендә саклап калу. Мәгариф оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау өлкәсендә:</p> <p>1. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының хәзерге заман таләпләренә туры килә торган өлешен муниципаль гомуми белем бирү оешмалары санына карата 60% тан 80% ка кадәр арттыру.</p> <p>2. Биналары авария хәлендә булган яки капиталь ремонт таләп иткән муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше, тиешле типтагы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санына карата кимүе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәктәпкәчә оешмаларда 46 % тан 0% ка кадәр %; - гомуми белем бирү оешмаларында 40 % тан 0% ка кадәр. <p>3. Икенче сменада шөгыльләнә торган муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми саны муниципаль оешмаларда белем алучыларның гомуми санына карата 14.4% тан 7% ка кадәр кимегән.%</p>
--	---

I. Агымдагы торыш характеристикасы, төп проблемалар Муниципаль программаны тормышка ашыру өлкәләре

Хәзерге вакытта мәгариф өлкәсендә бюджет чөлтәрен оптимальләштерү, мәгариф учреждениеләре курсате торган хезмәтләрнең нәтижәлелеген арттыру һәм күләмнәрен һәм исемлеген арттыру буенча максатчан эш алып барыла.

2020 ичеселниң 1 ичесентябренә Минзәлә муниципаль районында мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләре чөлтәре төрле типтагы һәм төрле учреждениеләрдән торган күп дәрәҗәле система булып тора. Районда мәктәпкәчә яштәгә балалар өчен 33 белем бирү учреждениесе эшли, шуларның 19 ы-юридик затлар буларак функцияләшүче балалар бакчалары, 14е - балалар бакчалары филиаллары. Мәктәпкәчә белем бирү системасы үсеше казанышларына балалар бакчаларына йөрүче балаларның даими артуы да керә: 2017 елда 68,9% тан 2020 елда **69,8%** ка кадәр.

Мәгариф идарәсе эшчәнлегенең өстенлекле юнәлешләренең берсе - мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре чөлтәрен жайлыштыру. Берничә ел дәвамында система үсешенең эчке резервларын эзләү алыш барылды. «Демография» илкүләм проекты кысаларында 140 урынга исәпләнгән балалар бакчасы төzelде. Башкарылган эш нәтижәсендә мәктәпкәчә учреждениеләрдә урыннар алуга чират кимеде.

Өстәмә урыннар булдыру буенча күрелгән чараларга карамастан, шәһәр мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә урыннар кытлыгы саклана, бу исә район халкының мәктәпкәчә белем алуга булган һәм сыйфатлы хезмәтләргә булган ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерергә һәм халыкның барлык катламнары өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлегенең дәүләт гарантияләрен тәэммин итәргә мөмкинлек бирми.

Мондый хәлнең төп сәбәбе булып, муниципаль учреждениеләр аша мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен күрсәтүне оештыруның традицион системасы хезмәт күрсәтүгә булган ихтыяждагы үзгәрешләргә тиз һәм тиз реакция белдерергә мөмкинлек бирми.

Әлеге шартлар мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен төзү белән беррәттән мәгариф системасының эчке резервларын куллану, мәктәпкәчә белем бирүнен төрле формаларын үстерү, мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы учреждениеләрдә балаларның тору режимнарының сыйылмалы системасын булдыру хисабына балаларны мәгариф учреждениеләре хезмәтләре белән тәэммин итүне арттыруның альтернатив ресурсларын эзләргә мәҗбүр итэ.

Районда 2020 елның 11 гыйнварына 6 урта мәктәп, 8 төп мәктәп, 1 кадет интернат-мәктәбе, 1 гимназия, 6 урта һәм төп мәктәп филиалы, 19 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе һәм 14 филиал, «Психологик - педагогик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе эшли.

Барлыгы 553 педагог эшли, шуларның 475е - югары белемле, бу педагогларның гомуми саныннан 86% тәшкүл итә; маҳсус урта белемле 78 кеше, бу 14% тәшкүл итә. Пенсия яшендәге укутучылар-укутучыларның гомуми саныннан 14,4%.

«Балалар иҗат йорты» МБУдә буш вакытны эчтәлекле баeturы тәкъдим итеп, ижади берләшмә, түгәрәкләр һәм секцияләр эшли. Аларда мәктәп яшендәге балаларның 79,0% ы мәшгуль. Моннан тыш, өстәмә белем бирү буенча өстәмә белем алуга лицензия алган 513 укучы белем бирү учреждениесе базасында белем ала. Район буенча өстәмә белем бирү белән 97% укучы шөгыльләнә. Жәйге һәм каникуллар вакытында барлык өстәмә белем бирү учреждениеләре балаларның ялын оештыру һәм сәламәтләндерү белән шөгыльләнә, аларда өстәмә белем бирү, профилактик, өстәмә белем бирү программалары һәм төрле юнәлешләрдә эчтәлекле ял программалары тормышка ашырыла.

Минзәлә районның балалар ялы һәм сәламәтләндерү системасы учреждениеләрнең булган барлык төрләреннән тора: мәгариф учреждениеләре базасында оештырылган көндезгә лагерьлар; шәһәр читендәгә стационар сәламәтләндерү лагерьлары; профильле лагерьлар; социаль лагерьлар; социаль ашханәләр.

Бүгенге көндә бу системада билгеле бер проблемалар бар, аерым алганда, шәһәр читендәгә ял лагерьларында ял итүчеләр һәм сәламәтләндерү узган балалар саны кимегән. Район лагерьларының матди-техник базасы һәм инфраструктурасы югары мораль һәм физик тузу дәрәҗәсе белән характерлана, күзәтчелек органнары тарафыннан куркынычсыз урнаштыруга, эш режимын карап тотуга һәм оештыруга куела торган заманча таләпләргә туры килми һәм шактый яңартуны таләп итә.

Әлеге проблемаларны Татарстан Республикасы дәүләт программаларында каралган чаралар комплексы хисабына хәл итүне дәвам итәргә кирәк.

Хәзерге шартларда икътисадның үсеш дәрәҗәсе, аның конкурент өстенлекләре тупланган һәм тормышка ашырылган кеше капиталы тарафыннан билгеләнә. Кеше, аның белем дәрәҗәсе, квалификациясе, сәламәтлеге һәм социаль жаваплылыгы икътисадый үсешнең өстенлекле чыганагы булып тора. Федераль, региональ дәүләт идарәсе органнары ярдәме белән һәм алдыңгы бизнес-структуралар катнашында инновацион юнәлештәге эре интеграцияләнгән структураларны булдыру хәзерге заман икътисады таләпләренә жавап бирә, анда инновацияләр, белем һәм кеше капиталы зур роль уйный.

II. Тормышка ашыру өлкәндә дәүләт сәясәте өстенлекләре
Муниципаль программалар.
Төп максатлар һәм бурычлар

2025 елга кадәр Мәгариф өлкәндә дәүләт, региональ һәм муниципаль сәясәт приоритетлары түбәндәгә стратегик документларда тәкъдим ителгән максатларны һәм бурычларны исәпкә алып формалаштырылды:

- "Россия Федерациясендә мәгариф турында" 29.12.2012 ел, № 273-ФЗ Федераль закон;
- «Мәгариф турында» 1993 елның 19 октябрендәге 1982-ХП номерлы Татарстан Республикасы законы (1997 елның 2 июлендәге 1247

номерлы Татарстан Республикасы Законы редакциясендә) - "Россия Федерациясендә бала хокукларының төп гарантияләре турында" 1998 елның 24 июлендәге 124-ФЗ номерлы Федераль закон;- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Мәгарифне үстерү" Россия Федерациясенең дәүләт программасын раслау турында" 2017 елның 26 декабрендәге 1642 номерлы каравы;- Россия Федерациясе Президентының "2024 елга кадәрге чорга Россия Федерациясен үстерүнен милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында" 2018 елның 7 маенданы 204 номерлы Указы;- Россия Федерациясендә Россия Федерациясе Президентының 2017 елның 9 маенданы 203 номерлы Указы белән
); - "Россия Федерациясенең цифрлы икътисады "Милли программы паспорты "(Стратегик үсеш һәм милли проектлар буенча Россия Федерациясе Президенты каршындагы Совет президиумы(24.12.2018 ел, № 16); - "Мәгариф "милли проекты паспорты" (расв.

Стратегик үсеш һәм милли проектлар буенча РФ Президенты каршындагы Совет президиумы (2018 елның 24 декабрендәге 16 номерлы беркетмә); - "Уңайлы мохит "Россия Федерациясе дәүләт программын раслау турында" 29.03.2009 елданы 363 номерлы РФ Хөкүмәте каравы";
- «Россия Федерациясе халыклары телләре турында»1991 елның 25 октябрендәге 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы.
- Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте Стратегиясе.
- .«Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында » 1992 елның 8 июлендәге 1560-ХП номерлы Татарстан Республикасы законы»,
- "2014-2020 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү" дәүләт программы

Минзәлә муниципаль районында мәгариф системасы - республиканың мәгариф киңлегенең аерылгысыз өлеше, шуңа күрә аны үстерү стратегиясе һәм юнәлешләре, бер яктан, Россия икътисадының инновацион социаль юнәлешле үсеш моделенә күчү стратегиясе контекстында район һәм республиканың социаль-икътисади үсеше бурычлары, икенче яктан, төбәк һәм муниципаль берәмлек шартларында аеруча

тормышка ашырыла торган мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтенең стратегик ориентирлары белән билгеләнә.

Мәгариф өлкәсендә муниципаль сәясәт приоритеты - шәхес, жәмғиять һәм дәүләтнең актуаль һәм перспектив ихтыяжларын тормышка ашыруны тәэмин итүче заманча белем бирү сыйфатына ирешү.

Мәгариф өлкәсендә муниципаль сәясәтнең урта сроклы перспективага төп приоритетлары булырга тиеш:

- сыйфатлы мәктәпкәчә белем алуга һәм аның әчтәлеген һәм технологияләрен яңартуга тигез дәрәҗәдә керүне тәэмин итү;
- балаларны мәктәпкәчә белем бирү оешмаларына кабул итүгә чиратны бетерү һәм 2 айдан 7 яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген тәэмин итү (2 айдан 1,5 яшькә кадәрге балалар бакчасына урнаштыру чираты)
- ; - башлангыч мәктәптә уку өчен тигез мөмкинлекләр тәэмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын арттыру;
- инклюзив мәктәпкәчә белем бирүне үстерү;
- гайләгә психологик-педагогик ярдәм курсатуна оештыру, тәрбия һәм үсеш мәсьәләләрендә ата - аналарның компетентлыгын арттыру;
- - гомуми белем бирү системасының һәркем өчен мөмкин булуын тәэмин итү;-гомуми белем бирү өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасын булдыру, гомуми белем бирү оешмалары тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең һәм сервисларның һәркем өчен мөмкин булуын тәэмин итү,
- федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә мәгълүмати белем бирү тиरәлеген үстерү; - балаларга гомуми белем бирүнең тигез дәрәҗәдә югары сыйфатын тәэмин итү, аларның гайләләренең социаль-икътисадый статусына бәйсез рәвештә, гражданнарга гомуми белем бирү сыйфаты турында хәбәр итүнең ачык системасын булдыру
- муниципаль гомуми белем бирү оешмалары эшчәнлегенең сыйфатын һәм нәтижәлелеген күтәрүне стимуллаштыручу яңа финанс - икътисадый һәм оештыру-идарә озату; ТР Минзәлә муниципаль районында гомуми белем сыйфаты турында гражданнарга мәгълүмат бирүнең ачык системасын булдыру
- муниципаль гомуми белем бирү оешмалары эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм хезмәтләрнең сыйфатын күтәрүне стимуллаштыручу яңа финанс-икътисадый һәм оештыру-идарә механизминарын индерү
- сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларга гомуми белемнең сыйфатлы белем бирү хезмәтләрен һәркем алырлық итү, психолого-педагогик озатуын оештыру механизминарын формалаштыру;
- сәләтле укучыларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм аларны озата бару;
- заманча белем бирүнең сыйфатын тәэмин итә торган ин яхши педагогик тәжрибәләрне, белем бирү системаларын үстерү һәм тарату;
- мәгариф өлкәсен үстерүне тәэмин итә торган инновацион эшләнмәләрне үстерү һәм аларга ярдәм итү;
- балалар һәм яшьләрнең төрле яклап һәм үз - үзләрен күрсәту күнекмәләрен булдыру;
- балаларда һәм яшьләрдә бер - берсенә аңлашу һәм заманча фәнни караш формалаштыру, этникара мөнәсәбәтләр культурасын үстерү;
- ятим балаларның һәм ата - ана каравыннан мәхрүм калган балаларның социаль хокукларын һәм гарантияләрен үз вакытында гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;
- педагогик кадрларның составын һәм компетенцияләрен яңарту; - - мәгариф өлкәсенә талантлы яшь белгечләрне жәлеп итү;
- мәгариф өлкәсенә педагогик осталыкны күтәрү шартларын тәэмин итү;

- педагогик осталыкны күтәрү шартларын тәэмин итү;
- педагогик һөнәрнең социаль абруен һәм жәлеп итүчәнлеген күтәрү.
- районның белем бирү оешмаларында укучыларны сыйфатлы туклану белән тәэмин итү

III. Программаның төп максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты булып тора: Минзәлә муниципаль районнының инновацион социаль-икътисади үсешендәге перспектив бурычлар һәм халыкның үзгәрүчән ихтыяжлары нигезендә сыйфатлы белем алу мөмкинлеген тәэмин итү".

Программаның бурычлары:

1. Балаларны уңышлы социализацияләү һәм социаль-икътисадый үсеш таләпләренә туры килә торган сыйфатлы гомуми белем һәм өстәмә белем алу мөмкинлеген тәэмин итү;
2. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын нәтижәле һәм динамик үстерү өчен шартлар тудыру;
3. Балаларны һәм яшьләрне сәламәт яшәү рәвешенә мотивацияләү системасын формалаштыру, шул исәптән сәламәт туклану һәм барлық категорияләр һәм халык төркемнәре өчен физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен шартлар тудыру;
4. Балалар, яшүсмәрләр һәм яшьләрнең ялын һәм сәламәтләндереүен оештыру, каникуллар чорында балигъ булмаганнарның хокук бозуларын профилактикалау;
5. 6. Белем бирү һәм хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашырганда укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм мәгариф оешмаларында эшләүчеләрнең иминлекен тәэмин итү;
6. Белем бирү оешмаларында бухгалтерлык, салым исәбе һәм хужалык эшчәнлеген алыш бару сыйфатын күтәрү;
7. Яңа биналар төзү хисабына (файдалануга тапшыру) районда булган инфраструктуралы һәм гомуми белем бирүне модернизацияләү.

Программа түбәндәге принципларга таяна:

- Программа чарапарын тормышка ашыру Минзәлә муниципаль районында фәннең заманча казанышлары, яңа Россия стандартлары дәрәҗәсендә күрсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең сыйфатын үстерүне тәэмин итә;
- Программа чарапарын тормышка ашыру, яшәү урынына, укучыларның тормыш дәрәҗәсенә һәм сәламәтлегенә карамастан, белем алу мөмкинлеген арттыруны тәэмин итә.

Программаны тормышка ашыруның төп принциплары һәм механизмнары

Муниципаль программаны тормышка ашыру Программа чарапарын муниципаль дәрәҗәдә дә, республика дәрәҗәсендә дә үтәү юлы белән планлаштырыла.

Муниципаль программа чарапары комплекслы характерда һәм түбәндәге механизмнар аша тормышка ашырыла:

- мәгариф өлкәндә дәүләт сәясәтен норматив хокукий тәэмин итүне үстерү;
- оештыру структурасын һәм кадрлар, финанс, матди-техник, мәгълүмат һәм ресурслар белән тәэмин итүне камилләштерү;
- мәгариф өлкәндә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда кызыксынуучы субъектларны координацияләү һәм аларның үзара хезмәттәшлеге.

Муниципаль программаның өстенлекле максатларын сайлау жәмгыятын үсешенең стратегик максатларына һәм мәгариф оешмалары эшчәнлегенең икътисадый һәм хокукий мөхит эволюциясен исәпкә алыш, алдагы елларда мәгариф өлкәндә килеп туган тенденцияләргә анализ ясауга нигезләнә.

IV. Фараз һәм тормышка ашыруның ахыргы нәтижәләрен тасвиrlау Муниципаль программалар. Максатчан индикаторлар

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру ахырында түбәндәге нәтижәләргә ирешеләчәк:

- мәктәпкәчә белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм сыйфатын арттыру;
- республика халкының 3 яштән 7 яшькә кадәрге барлық балаларга мәктәпкәчә белем бирүнең төрле формаларында булган ихтыяжын канәгатьләндөрү;
- гомуми белем бирү өлкәсендә мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре педагогик хезмәткәрләренең уртacha эш хакын гомуми белем бирү өлкәсендәге уртacha хезмәт хакына кадәр тәэмин итү;
- белем бирү сыйфаты белән идарә итүнең нәтижәле системасын гамәлгә керту;
- федераль дәүләт белем бирү стандарты таләпләре нигезендә гомуми белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын күтәрү;
- Татарстан Республикасында икътисад буенча уртacha хезмәт хакыннан ким булмаган муниципаль гомуми белем учреждениеләре педагогик хезмәткәрләренең уртacha эш хакын тәэмин итү;
- мөмкинлекләре чикләнгән балаларга гомуми белем бирүнең сыйфатын күтәрү (шул исәптән инклузив укыту, дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып укыту);
- мәгариф учреждениеләре тарафыннан заманча икътисадта уңышлы социальләштерү һәм һөнәри эшчәнлек өчен кирәkle белем бирү нәтижәләренә ирешүне тәэмин итә торган заманча программаларны гамәлгә ашыру;
- дәүләт белем бирү учреждениеләрендә әлеге хезмәтләргә ихтыяж кичерүче барлық укучыларга психологик ярдәм күрсәтүнең сыйфатын күтәрү;
- белем бирү учреждениеләрендә мәктәп туклануын оештыру белән идарә итүнен заманча системасын булдыру;
- гомуми, ёстәмә белем бирү учреждениеләре, мәдәният, спорт һәм фән оешмалары, заманча Интернет-технологияләр куллануга нигезләнгән балалар сәләтен ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү системасын үстерү;
- яшьләрнең фәнни-техник һәм социаль әһәмияткә ия булган чараптарда катнашуы;
- балаларны һәм яшүсмерләрне ял һәм сәламәтләндөрүнең барлық төрләре белән тәэмин итү;
- яшьләрдә педагогик эшчәнлеккә өйрәту һәм һөнәри юнәлеш бирү өчен реаль мотивация формалаштыру;
- жирле үзидарә дәрәҗәсендә мәгариф өлкәсе белән дәүләт идарәсенең нәтижәлелеген арттыру, гражданлык җәмгыятенең дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлекен күтәрү.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү өчен гомумиләштерелгән рәвештә индикаторларның һәм күрсәткечләрнең түбәндәге төрләре кулланыла (1 нче таблица). Тулырак индикаторлар Программага 1 нче Күшымтада бирелгән

1 нче таблица

Муниципаль программа индикаторлары

Атамасы	Үлч. берә млег	2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024	2025

	е						
Балаларны мэктэпкэчэ белем бирү белэн тээмин итү	%	75,5%	83,0%	87,0%	90,0%	93,5%	97,0%
Дэүлээт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениелэрэн тэмамлаучыларныц гомуми санына карата Бердэм дэүлээт имтиханын тапшырмаган дэүлээт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениелэрэн тэмамлаучылар саны	%	0	0	0	0	0	0
Мөмкинлеклэрэе чиклэнгэн балаларга һэм инвалид балаларга киртэсэз мохит өчен шартлар тудырылган белем бирү оешмалары өлеше, белем бирү оешмаларыныц гомуми саны,	%	60	70	80	90	100	100
Балаларга өстэмэ белем бирү	%	97	97,5	98	98,5	99	100
Шэхэр округы мэгариф оешмаларыныц педагогик кадрлар белэн тээмин ителеше дэрэжэссе	%	72	75	77	80	82	84
Барлык хезмэт күрсэтий төрлэрэн дэ кертеп, укучыларны тукландыру белэн тээмин итү	%	92	93	94	95	97	100
Каникуллар чорында оештырылган ял, сэламэтлэндерү һэм мэшгульлек белэн тээмин ителгэн балалар саны	сан	70	75	80	85	90	100
Биналары авария хэлэндэ булган яки капиталь ремонт талэп иткэн муниципаль гомуми белем бирү оешмалары өлеше, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларыныц гомуми саны	%	10	0	0	0	0	0

11. Икенче сменада шөгүллөнүче муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның муниципаль оешмаларда белем алушы гомуми саны буенча өлеше	%	14,4	12,5	10	9	8	7
---	---	------	------	----	---	---	---

Ярдәмче программалар киселешендә муниципаль программаның индикаторлары (курсәткечләре) турында белешмәләр 1 нче күшымтада күрсәтелгән.

V. Муниципаль программаны тормышка ашыру этаплары һәм сроклары
Дәүләт программасының куелган максатларын һәм бурычларын хәл иту 2021 елдан 2025 елга кадәр башкарылачак.

VI. Дәүләт жайга салуы чаралары һәм хәвеф-хәтәрләрне анализлау Муниципаль программаны тормышка ашыру

Муниципаль программаны тормышка ашырганда куркынычларны анализлау һәм куркынычлар белән идарә иту

жаваплы башкаручы – ТР Минзәлә муниципаль районы «Мәгариф бүлеге» МКУ.

Программаны тормышка ашыру барышында барлыкка килергә мөмкин булган түбәндәгә хәвеф-хәтәр төркемнәре бүленеп бирелә:

- финанс-икътисадый хәтәр;
- социаль куркынычлар.

Финанс-икътисади куркынычлар муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында каралган бюджет акчалары күләмнәренең кимүенә бәйле. Бу муниципаль программага үзгәрешләр кертүне, курсәткечләренең максатчан курсәткечләрен янадан карауны таләп итәр иде, һәм, бәлки, аерым чараларны һәм хәтта Муниципаль программа бурычларын тормышка ашырудан баш тарту да таләп итәр иде. Муниципаль программаны финанслау кимү муниципаль программаның макроикътисади курсәткечләренә тискәре йогынты ясар иде, муниципаль программаның халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуга, социаль өлкәне, Минзәлә районы икътисадын үстерүгә фаразланган өлешен киметүгә китерер иде.

Социаль куркынычлар тормышка ашырыла торган чаралар турында тулы булмаган яки дөрес булмаган мәгълүмат алу аркасында, социаль төркемнәренең төрле юнәлешле социаль мәнфәгатыләре булу сәбәпле, шулай ук артык идарә иту шартларында социаль киеренкелекне арттыру ихтималы белән бәйле.

Муниципаль программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минимальләштерү максатларында рисклар белән идарә итүнең төп чаралары булып түбәндәгеләр тора::

- мониторинг;
- ачыклык һәм хисаплылык;
- фәнни-методик һәм эксперт-аналитик ярдәм;
- мәгълүмат белән тәэмин иту һәм ижтимагый коммуникацияләр.

Мониторинг.

Мониторинг кысаларында конкрет максатларга ирешүне һәм муниципаль программа бурычларын хәл иту сандагы курсәткечләр һәм сыйфатлы анализ системасын кулланып күзәтелә. Индикаторларның контроль курсәткечләренә ирешү дәрәҗәсе, шулай ук булган үзгәрешләренең сыйфат характеристикасы турында кире элемтә тайпышларны үз вакытында ачыкларга, төзәтмәләр кертергә, төгәлләштерергә һәм билгеләнгән чараларга ёстэмә кертергә мөмкинлек бирә.

Мониторинг элементлары булып тора: а) ижтимагый фикернең барлық қызықсынучы максатчан төркемнәргә (гаиләләр, эш бирүчеләр, педагоглар, укучылар) юнәлтелгән дайми социологик тикшеренүләр; б) белем бириү сыйфатын тикшерү; в) интернет-сораштырулар.

Фәнни-методик һәм эксперт-аналитик ярдәм күрсәтү.

Муниципаль программаның фәнни-методик һәм эксперт-аналитик тәэмин ителешие буенча эшләр комплексы гамәлгә ашырылачак (тикшеренүләр, экспертиза, аудит), бу тормышка ашырыла торган финанс-икътисадый, оештыру-идарә һәм белем бириү эшләренең нигезле булын тәэмин итәргә, шулай ук аларны гамәлгә кертү нәтижәләре һәм нәтижәләре турында объектив мәгълумат алырга мөмкинлек бирәчәк. Бу тикшеренүләр Минзәлә районында мәгариф системасының дайми чагыштырма анализын, район мәгариф системасының кадрлар составын анализлауны, төрле дәрәҗәдәге чыгарылыш сыйныф укучыларының белем һәм хезмәт траекторияләрен тикшерүне, эшнең сыйфатыннан канәгать булмаган лидер-оешмаларны һәм лидерларны анализлауны үз эченә алачак.

Жәмәгатьчелек белән мәгълумати тәэмин итү һәм коммуникацияләр.

Муниципаль программаны эшләтеп жибәрү һәм тормышка ашыру барышында муниципаль программаны тормышка ашыру буенча планлаштырылған/үткәрелә торган гамәлләргә карата үдай ижтимагый атмосфера тәэмин итүгә юнәлдерелгән халық белән мәгълумати-анлату эшләре алып барылачак.

Бу эштә төрле максатчан төркемнәрнең үзенчәлекләрен һәм мөмкинлекләрен, шул исәптән интернет-кинлек һәм ММЧ мөмкинлекләрен исәпкә алуучы жәмәгатьчелек белән аралашу каналларының һәм формаларының кин спектры файдаланылачак.

VII. Өлкәдә хокукый жайга салуның төп чарагалары Муниципаль программаны тормышка ашыру

Муниципаль программаны тормышка ашыруның төп инструментларыннан берсе-Россия Федерациясендә һәм Татарстан Республикасында Мәгариф, фән һәм яшьләр сәясәте өлкәсендә норматив-хокукый жайга салу.

Хокукый жайга салу чарагаларын эшләү қысаларында федераль законнарны һәм Татарстан Республикасы законнарын куллану тәжрибәсен гомумиләштерү гамәлгә ашырыла, билгеләнгән эшчәнлек өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруга анализ ясала һәм Татарстан Республикасы мәгариф, фән һәм яшьләр сәясәте өлкәсендәге законнарны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли.

2 нче таблица

N т / б	Вид нормативног о правового акта	Норматив хокукый актның исеме	Реквизитла р (расланган очракта)	Норматив хокукый актны эшләүче	Муниципаль программа (ярдәмче программа) чаралары белән элемтә
1.	РФ Федераль законы (79 ст., 5 ө. 5 ст. 5, 9, 3 ө. 28 ст. 2 ө. 99 ст.)	"Мәгариф турында мәгълумат"	2012 елның 29 декабрендә гә 273-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мәгариф һәм фән министрлы гы	Мәктәпкәчә белем бириү оешмаларында мөмкинлекләре чикләнгән балаларны һәм инвалид балаларны уңышлы социальләштерү

					өчен шартлар тудыру "Мэктәпкәчә белем бирү" 1 нче ярдәмче программасы
	Россия Мәгариф һәм фән министрлыгы Боерыгы	"Мэктәпкәчә белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартын раслау турында"	2013 елның 17 октябрендә ге 115 номерлы карары	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы	
	Россия Мәгариф һәм фән министрлыгы Боерыгы	"Төп гомуми белем бирү программалары - мэктәпкәчә белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында"	2013 елның 30 августы № 1014	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы	
	РФ Баш дәүләт санитар табибы каары	"Мэктәпкәчә белем бирү оешмаларының эш режимын төзүгә, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр" 2.4.1.3049-13 Санпиның раслау турында""	2013 елның 15 маенданы 26-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы	РФ Сәламәтлек саклау министрлыгы	
2.	РФ Федераль законы	"Мәгариф турында мәгълүмат"	2012 елның 29 декабрендә ге 273-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы	Федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләрен, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләрен гамәлгә ашыру: матди-техник базаны нығыту, белем бирү

				оешмаларында укыту һәм тәрбияләү өчен оптималь шартлар тудыру "Мәктәпкәчә белем бирү" 1 нче ярдәмче программы
	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы боерыгы	"Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2009 елның 6 октябрендәге боерыгы белән расланган Башлангыч гомуми белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартына үзгәрешләр керту турында" N 373"	2015 елның 31 декабрендә ге 1576 номерлы	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы
	Мәгариф һәм фән министрлыгы Боерыгы	"Төп гомуми белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартын раслау турында"	2010 елның 17 декабрендә ге 1897 номерлы	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы
	Мәгариф һәм фән министрлыгы Боерыгы	"Гомуми белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартларын керту турында "	2011 елның 19 апрелендәг е 03-255 номерлы	РФ Мәгариф һәм фән министрлыгы
	РФ Баш дәүләт санитар табибы карары	"Гомуми белем бирү учреждениеләре ндә укуны оештыру шартларына һәм шартларына карата санитар-эпидемиологик таләпләр" 2.4.2821-10 СанПиН раслау турында"	2010 елның 29 декабрендә ге 189 номерлы	РФ Сәламәтлек саклау министрлыгы

3.	РФ Федераль законы	"Мэгариф турында мэгълумат"	2012 елның 29 декабрендэ ге 273-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мэгариф hэм фэн министрлы гы	Районның белем бирү оешмалары укучылары белэн hөнэри юнәlesh бирү эше
8.	Минзэлэ муниципаль районы башкарма комитеты каары	Минзэлэ муниципаль районының гомуми белем бирү оешмаларын билгеле бер территорияләрг ә беркетү турында	2009 елның 9 гыйнвары, № 1	Минзэлэ муниципаль районы башкарма комитеты	Төп гомуни белем бирү программалары буенча hәркем өчен мөмкин булган түләүсез мәктәпкәчә белем бирү, балаларны карау hәм карап тоту, муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында балаларны карап тоту Хәзмәт хакына бюджетара трансфертлар хисабына муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында hәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә белем алуға гражданнарның хокукларын гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тәэммин итү Мәктәпкәчә белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартын гамәлгә ашыру Гомуми белем бирү оешмаларында

					hәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, өстәмә белем бирүне тәэмин итү
10 .	Россия Федерациясе Мәгариф hәм фән министрлыгы боерыгы	Үткәрү тәртибен раслау турында дәүләт йомгаклау аттестациясенә белем бирү программалары буенча урта гомуми белем		Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы, Мәгариф hәм фән өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт	Гомуми белем бирү оешмаларында һәркем өчен мөмкин булган hәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем, өстәмә белем бирү Бердәм дәүләт имтиханы, төп чыгарылыш имтиханы hәм региональ тест кысаларында муниципаль белем бирү системасының сыйфатын бәйсез бәяләү механизмын тормышка ашыру
11 .	Россия Федерациясе Мәгариф hәм фән министрлыгы боерыгы	Үткәрү тәртибен раслау турында дәүләт йомгаклау аттестациясенә белем бирү программалары буенча төп гомуми белем бирү		Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы, Мәгариф hәм фән өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт	Муниципаль белем бирү системасының сыйфатын тышки бәяләү механизмнарын үстерү, белем бирү сыйфаты өлкәсендә муниципаль социологик hәм мониторинг тикшеренүләре

					системасын булдыру "Гомуми белем биру" 2 нче ярдэмче программасы
13 .	РФ Федераль законы	"Мәгариф турында мәгълүмат"	2012 елның 29 декабрендә ге 273-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мәгариф һәм фән министрлы гы	Мөмкинлекләре чикләнгән балаларга һәм инвалид балаларга психолого-медин-социаль ярдәм курсату һәм ярдәм курсату буенча муниципаль хезмәт курсату "Гомуми белем биру" 2 нче ярдэмче программы
	Россия Мәгариф һәм фән министрлыгы Боерыгы	"Психологик-медин-педагогик комиссия турында Нигезләмәне раслау хакында"	2013 елның 20 сентябрендәгэ 1082 номерлы	РФ Мәгариф һәм фән министрлы гы	
14 .	РФ Федераль законы	"Мәгариф турында мәгълүмат"	2012 елның 29 декабрендә ге 273-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мәгариф һәм фән министрлы гы	Белем биру оешмаларында төрле оештыру-хокукий формалар һәм милек рәвешләре буенча ёстәмә белем биру" Ёстәмә белем биру " 3 нче ярдэмче программы"
	РФ Хөкүмәте Күрсәтмәсе	"2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясендә Тәрбия үсеше стратегиясен раслау турында"	2015 елның 29 маеннан № 996-р	РФ Мәгариф һәм фән министрлы гы	
16 .	РФ Хөкүмәте Күрсәтмәсе	"2025 елга кадәрге чорга Россия	2015 елның 29 маеннан № 996-р	РФ Мәгариф һәм фән	Гайлә традицияләрен һәм

		Федерациясендэ Тэрбия үсеше стратегиясен раслау турында"		министрлы гы	кыйммэтлэрэн үстерү
20	РФ Президентын ың Федераль Жыенга Юлламасы	"Федераль Жыенга Президент Юлламасы"	2009 елның 20 февраленә н		Мэгариф өлкәсе хезмәткәрләрене н аерым категорияләренә хезмәт өчен түләүнең максатчан күрсәткечләрен үтәү "Кадрлар потенциалын үстерү" 4 нче ярдәмче программасы
25	Россия Мэгариф Нәм фән министрлыг ы Боерыгы	"Россия Ел уқытучысы" Бөтөнrossия конкурсы турында Нигезләмәне раслау хакында	22.09.2004 N 73	ТР Мэгариф министрлы гы	
36	РФ Баш дәүләт санитар табибы каары	"Яшүсмерләр өчен хезмәт нәм ял лагерьларын төзү, карап тоту нәм оештыру буенча санитар- эпидемиологик таләпләр" 2.4.2842-11 Санпинин раслау турында"	2011 елның 18 мартыннан № 22	РФ Сәламәтлек саклау министрлы гы	Профилье лагерьларда көндөзге сәламәтләндерү лагерьларында, көндөзге сәламәтләндерү лагерьларында кирәклे санитар- эпидемиологик шартлар булдыру буенча әзерлек эшләре үткәрү "Балалар, яшүсмерләр нәм яшьләрнен ялын, сәламәтләндерү н нәм мәшгульлеген оештыру" 6 нчы ярдәмче программасы"
	РФ Баш дәүләт санитар	"Каникуллар чорында балаларның	2010 елның 19 апрелендәг	РФ Сәламәтлек саклау	

	табибы каары	көндезге торуы булган сәламәтләндерү учреждениеләре ндә жайлануга, карап тотуга hәм режимны оештыруга гигиеник таләпләр" СанПин 2.4.4.2599-10 раслау түрүнда. Санитар- эпидемиологик кагыйдәләр hәм нормативлар"	е 25 номерлы	министрлы гы	
37	РФ Баш дәүләт санитар табибы каары	"Яшүсмерләр өчен хезмәт hәм ял лагерьларын төзү, карапtotу hәм оештыру буенча санитар- эпидемиологик таләпләр" 2.4.2842-11 Санпинын раслау түрүнда"	2011 елның 18 мартыннан № 22	РФ Сәламәтлек саклау министрлы гы	Көндезге сәламәтләндерү лагерьлары территорияләрен , мәгариф hәм мәдәният учреждениеләре каршындагы профилье лагерьларны акарицид белән эшкәртүне тәэмим итү. Шулай ук кыр шартларында (палаткаларда) үткәрелә торган лагерьларда) балаларны тапланга каршы яклау Көндезге сәламәтләндерү лагерьларында, мәгариф, мәдәният hәм спорт учреждениеләре каршындагы профилье лагерьларны медицина хезмәткәрләре белән тәэмим итү

					Барлық типтагы сәламәтләндерү лагерьларына һәм житештерү бригадаларына жибәрелә торган балаларга профилактик медицина тикшерүләрен оештыру, шулай ук барлық типтагы балалар сәламәтләндерү лагерьларында эшкә жәлеп ителгән хезмәткәрләргә билгеләнгән тәртиптә медицина тикшерүен оештыру "Балалар, яшүсмөрләр һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүе н һәм мәшгүлълеген оештыру" б нчы ярдәмче программы"
РФ Баш дәүләт санитар табибы каары	"Каникуллар чорында балаларның көндөзге торуы булган сәламәтләндерү учреждениеләре ндә жайлануга, карап тотуга һәм режимны оештыруга гигиеник таләпләр" СанПин 2.4.4.2599-10 раслау турында. Санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар"	2010 елның 19 апрелендәг е 25 номерлы	РФ Сәламәтлек саклау министрлы гы		

	РФ Баш дэүлэт санитар табибы каары	"Палаткалы тибындағы балалар лагерьларында эш оештыруга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр "2.4.4.3048-13 СанПиНын раслау турында""	2013 елның 14 мае, 25-ТРЗ	РФ Сәламәтлек саклау министрләре	
38 .	РФ Хөкүмәте каары	"Балаларны автобусларда йөртүне оештыру кагыйдәләрен раслау турында"	2013 елның 17 декабренә н № 1177	РФ Мәгариф һәм фән министрләре	Белем бирү учреждениеләре ндә эшләүчеләрне транспортта йөрткәндә куркынычсызлыкны саклау өчен шәһәр читендәге сәламәтләндерүү лагерьларына һәм санатор-курорт учреждениеләре нә жибәрелә торган балалар төркемнәренең педагогик һәм медицина хезмәткәрләре тарафыннан оештырылган төркемнәрен алыш баруны оештыру "Балалар, яшүсмөрләр һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүү н һәм мәшгульлеген оештыру" б нчы ярдәмче программы"
44 .	РФ Федераль законы	"Яңгын куркынычсызлыгы таләпләренең техник регламенты"	2008 елның 22 июлендәге 123-ФЗ номерлы	РФ Гражданна р оборонасы эшләре,	Травма куркынычы булган факторларны бетерү һәм

				гадэйтэн тыш хэллэр hэм табигый бэла- казалар нэтижэлэре н бетерү министрлы гы	белем бирү оешмаларын яклау объектларында бэхтсезлек очракларын кисэту "Белем бирү оешмаларының куркынчсызлы гы" 9 нчы ярдэмче программасы
	РФ Федераль законы	"Янгын куркынчсызлы гы турында""	21.12.1994 ел, № 69- ФЗ		
46	РФ Федераль законы	Тerrorизмга карши тору турында"	2006 елның 6 мартындаг ы 35-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Эчке эшлэр министрлы гы	Белем бирү оешмаларын саклау объектларында террорчылыкка карши сакланышын тээмин иту "Белем бирү оешмаларының куркынчсызлы гы" 9 нчы ярдэмче программасы
	РФ Хөкумэте каары	Россия Федерациясэ Мэгариф hэм фэн Министрлыгы hэм Россия Федерациясэ Мэгариф hэм фэн министрлыгы эшчэнлэгэ өлкэсенэ караган объектларның (территориялэр нен) террорчылыкка карши якланышына карата талэплэрне hэм элэгэ	07.10.2017 елдагы 1235 нч номерлы	РФ Эчке эшлэр министрлы гы	

		объектларның (территорияләр нен) иминлек паспорты формасын раслау түрүнда "			
50	РФ Федераль законы	"Мәгариф түрүнда мәгълүмат"	2012 елның 29 декабрендә гэ 272-ФЗ номерлы Федераль закон	РФ Мәгариф hэм фэн министрлы гы	Гомуми белем биру оешмаларын hэм өстәмә белем биру оешмаларын төзү, реконструкциялә у Гомуми белем биру оешмаларында спорт заллары hэм спорт мәйданчыклары төзү Мәктәпкәчә белем биру оешмалары төзелеше
	РФ Хөкүмәте каравы	"Мәгарифне үстерү" Дәүләт программасын раслау түрүнда"	2017 ел, 26 декабрь, 1642 нче номерлы	РФ Мәгариф hэм фэн министрлы гы	

VIII. Муниципаль биремнәрнең жыелма курсәткечләрен фаразлау Муниципаль программалар

Мәгариф өлкәсендә муниципаль хезмәтләр hэм эшләр исемлеге үз эченә ала:

1. Муниципаль мәгариф хезмәтләре

Мәктәпкәчә белем биру, шул исәптән сәламәтлек мәмкинлекләре чикләнгән балалар
hэм инвалид балалар өчен;

мәктәпкәчә яштәгә балаларны, шул исәптән сәламәтлек мәмкинлекләре чикләнгән
балаларны hэм инвалид балаларны карау hэм карап тоту буенча хезмәт күрсәту;

башлангыч гомуми, төп гомуми, урта (тулы) гомуми белем биру, шул исәптән
сәламәтлек мәмкинлекләре чикләнгән балалар hэм инвалид балалар өчен (шул исәптән
дистанцион белем биру технологияләрен кулланып) башлангыч гомуми, төп гомуми, урта
(тулы) гомуми белем биру);

өстәмә белем биру, шул исәптән сәламәтлек мәмкинлекләре чикләнгән балалар hэм
инвалид балалар өчен, (шул исәптән дистанцион белем биру технологияләрен кулланып,
биру);

балаларның ялын һәм сәламәтләндөрүен оештыру буенча хезмәт күрсәтү.

2. Мәгариф өлкәсендә башка муниципаль хезмәтләр

Үсеш, укыту, социаль адаптация проблемалары булган балалар өчен психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәм күрсәтү h. b.;

мөмкинлекләре чикләнгән балаларга, инвалид балаларга махсуслаштырылган ярдәм күрсәтү;

муниципаль гомуми белем бирү учреждениеләре укучыларының озынайтылган көн төркемнәрендә булуын оештыру;

белем бирү сыйфатын мониторинглау, мәгариф һәм фән өлкәсендә яна мәгълүмати технологияләр керту буенча хезмәт күрсәтү.

3. Муниципаль хезмәтләр

Муниципаль белем бирү учреждениеләре һәм/яки муниципаль белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренең эшчәнлеген оештыру-методик һәм мәгълүмати яктан тәэмин итү;

расланган чараплар планы нигезендә укучы яшьләрне рәсми халыкара, бөтенrossия һәм район ярышларында катнашуларын әзерләү һәм оештыру;

фәнни-гамәли журналлар, укыту-методик кулланмалар нәшер итү;

комплекслы мониторинг үткәрү һәм белем бирү сыйфатын бәйсез бәяләү (шул исәптән экспертиза һәм муниципаль белем бирү учреждениеләренең рейтинги) үткәрү буенча эшләр;

төп гомуми белем яисә урта (тулы) гомуми белем бирү программаларын үзләштергән укучыларга дәүләт (йомгаклау) аттестациясен үткәрү процедурасын оештыру;

сәләтле балалар һәм яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән фән олимпиадаларын һәм башка интеллектуаль конкурс чарапларын оештыру һәм үткәрү;

бухгалтерлык исәбен алыш баруны оештыру, хисаплылыкны формалаштыру, финанс контролен һәм аудитын үткәрү буенча эшләр;

дәүләт белем бирү учреждениеләренең матди-техник базасын карап тоту өлешендә муниципаль заказчы функцияләрен үтәү буенча эшләр;

мәгариф өлкәсендә федераль һәм төбәк проектларын һәм программаларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән чарапларны оештыру һәм үткәрү;

муниципаль программа кысаларында фаразланган муниципаль биремнәр күләме мәгариф системасын агымдагы финанслауга жирле бюджеттан жибәрелә торган акчалар күләменнән артмый.

IX. Тормышка ашыруны ресурслар белән тәэмин итү

Муниципаль программалар

Бүлек муниципаль программаны, аның ярдәмче программаларын һәм ярдәмче программалар составындагы төп чарапларны финанслау, финанслау һәм бүлү бурычларын, чыганакларын хәл итү өчен кирәклө ресурслар белән тәэмин итү тасвиrlамасын үз эченә ала.

Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итү финанслауның барлык чыганаклары исәбенә 2 нче күшүмтада бирелгән.

X. Муниципаль программа структурасы

Муниципаль программаның структурасы 10 ярдәмче программаны үз эченә ала:

"Мәктәпкәчә белем бирү" 1 нче ярдәмче программы

"Гомуми белем бирү" 2 нче ярдәмче программы

"Өстәмә белем бирү" 3 нче ярдәмче программы

"Кадрлар потенциалын үстерү" 4 нче ярдәмче программы

"Сәламәт туклану" 5 нче ярдәмче программы
 "Балалар һәм яшүсмәрләрнең ялын, сәламәтләндөрүен һәм мәшгульлеген оештыру" 6 нчы ярдәмче программы "
 "Сәләтле балалар" 7 нче ярдәмче программы
 «Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында дәүләт телләрен һәм башка телләрне саклау, ейрәнү һәм үстерү» 8 нче ярдәмче программы
 "Белем бирү оешмаларының куркынычсызлыгы" 9 нчы ярдәмче программы
 "Белем бирү оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау" 10 нчы ярдәмче программы"

"Мәктәпкәчә белем бирү" 1 нче ярдәмче программы
 паспорты

Подпрограмманың исеме	"Мәктәпкәчә белем бирү" (алга таба-ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районаны "Мәгариф бүлеге" МКУ
Подпрограмманың башкаручылар	- районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районаны буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге ТР Минзәлә муниципаль районаны "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры -Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районаны мәдәният йорты МБУК -ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - РҮХ ДАСУ "М.Жәлил исемендәге Минзәлә педагогия көллияте" ДАҢББУ УМО
Ярдәмче программының максаты	Мәктәпкәчә белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы дәүләт гарантияләрен тәэмин итү
Подпрограмманың бурычлары	1) мәктәпкәчә белем алу мөмкинлегенең дәүләт гарантияләрен тәэмин итү; 2) мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләренең сыйфатын күтәру өчен шартлар тудыру;
Ярдәмче программының максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	1. Балаларны мәктәпкәчә белем белән тәэмин итү -.%. 2. Мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләре белән тәэмин ителгән 3 яштән алыш 7 яшькә кадәрге, әлеге яштәгә, мәктәпкәчә белем бирүгә мохтаж балаларның гомуми саныннан,%. 3 яштән алыш 7 яшькә кадәрге, карау, тәрбия һәм тәрбия буенча хезмәтләр белән тәэмин ителгән балалар өлеше, әлеге яштәгә балаларның гомуми саныннан, %. 4. Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәэмин итүче заманча мәгариф мохите

		<p>булган мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең чагыштырма авырлыгы -%.</p> <p>5. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре педагогик хезмәткәрләренең уртacha хезмәт хакы, мең сум.</p>			
Чаралар характеристикас ы	<p>1. Мәктәпкәчә белем бирүнен вариатив формаларын үстерү һәм ярдәм итү.</p> <p>2. Халыкка мәктәпкәчә белем бирү системасы белән сыйфатлы белем бирү хезмәтләре күрсәту</p>				
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыру, яшәү урынына, социаль, милек статусына һәм сәламәтлек торышына карамастан, Минзәлә муниципаль районның барлык балалары өчен заманча белем бирү стандартларына һәм районның инновацион социаль юнәлешле үсеше таләпләренә туры килә торган сыйфатлы мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.</p>				
Подпрограмман ы тормышка ашыру вакыты	<p>Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.</p>				
Программаның бюджет ассигнованиелә ре куләме	Финансла у чыганагы	Программаны финанслауның гомуми куләме - мең сум (белешмә <*>)	Шул исәптән		
	Барлыгы		Федераль бюджет (белешмә <*>)	Республика бюджеты (белешмә <*>)	
	2021 ел			Жирле бюджет (белешмә <*>)	
	2022 ел				
	2023 ел				
	2024 ел				
	2025 ел				

Минзәлә муниципаль районның мәктәпкәчә белем бирү системасының
характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразлары.
"Мәктәпкәчә белем бирү" ярдәмче программасы (алга таба - ярдәмче программа)
Минзәлә муниципаль районның мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә дәүләт сәясәтен
гамәлгә ашыру өчен оештыру нигезе булып тора, аның үсеш юлларын билгели.
2020 елда Минзәлә муниципаль районның мәктәпкәчә белем бирү системасы 33
мәктәпкәчә белем бирү учреждениесен үз эченә ала.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә мәктәпкәчә яштәге балалар белән 186 педагог эшли, 116 педагог беренче һәм югары квалификация категориясенә ия.

Районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә **1379** бала йөри, шуларның 3 яштән 7 яшькә кадәр - 1083 бала. Бу этапта 3 яштән 7 яшькә кадәрге балалар өчен чират юк. Авыл жирлегендәге мәктәпкәчә оешмаларда (Наратлы Кичү авылы, Тулбай авылы) буш урыннар житмәү сәбәпле, мәктәпкәчә оешмаларның комплектланганлыгы курсәткече 98% тәшкил итә. Шәһәрнең мәктәпкәчә оешмаларында, гомуми белем бирү юнәлешендәге хезмәтләрдән тыш, мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен хезмәт курсәтелә, 2019 елда 3 нче «Балачак» балалар бакчасы филиалы базасында психик үсеш тоткаранган балалар өчен төркем ачылды.

2020 елның гыйнварына "АИС Электрон балалар бакчасы" Электрон базасында теркәлү учетында торучы балалар саны 220 бала тәшкил итә, шуларның 1 яштән алыш 3 яшькә кадәрге балалар – 210 бала.

Ел саен мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында махсус (коррекцияле) белем бирүдә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар контингентын артыру тенденциясе күзәтелә (аерым алганда, авыр сөйләм бозылулары, ДЦП, Даун синдромы h.b.).

Территориаль психологик-педагогик комиссия утырыши нәтиҗәләре буенча мәктәпкәчә яштәге балалар саны уртача **40** бала тәшкил итә, 2019 елда районда мәктәпкәчә яштәге 26 инвалид бала һәм бары тик 12се генә шәһәрнең мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөри. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен төркемнәр булмау сәбәпле, мохтажлар арасыннан ел саен гомуми үсеш юнәлешендәге төркемнәргә балаларның бары тик 47% ы гына жибәрелә. Физик мөмкинлекләре чикләнгән балаларга һәм инвалид балаларга белем һәм тәрбия бирүне оештыру муниципаль мәктәпкәчә белем бирүнен өстенлекле юнәлешләренең берсе булып тора, шул рәвешле, ихтияждан чыгып, гомуми үсештәге мәктәпкәчә оешмаларда катнаш юнәлештәге төркемнәр ачу буенча эш алыш барыла.

Бүген мәктәпкәчә белем бирүне үстерү өлкәсендә алгарышлы үсеш максатларына, заманча стандартларга, җәмәгать таләпләренә һәм шәһәр һәм районның тотрыкли социаль-икътисади үсеш ихтияжларына туры килә торган белем бирү сыйфатын тәэммин итүнең гомуми проблемасы аерыла. Аның чишелеше бер төркем тоткараучы эчке факторларны жиңеп чыгуга бәйле:

- төп фондларның тузуы, аварияле һәм тузган хәлдәге, төзекләндерүү, санитария-гигиена кагыйдәләренә, куркынычсызлыкка туры килми торган мәгариф оешмалары биналарының югары өлеше, мөмкинлекләре чикләнгән балаларны кабул итү өчен шартлар булмау;
- мәктәпкәчә белем бирүнен федераль дәүләт белем бирү стандартына жавап бирүче мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен матди-техник яктан тәэммин итү;
- белем бирү хезмәтләре базарында конкуренция булмау;
- мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм инвалид балалар белән эшләүне оештыру өчен белгечләр житмәү.

Мәктәпкәчә белем бирү системасына кертемнәр киләчектә белем бирүнен сыйфатын күтәрү, мәктәпкәчә яштәге барлык балаларның башлангыч мөмкинлекләрен тигезләү яғыннан бүген иң нәтиҗәле дип табылды.

Подпрограмманы гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, көтелгән нәтиҗәләре

Ярдәмче программаның төп максаты булып тора:

яңа буынның Федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә башлангыч белем бирү программасын үзләштерүгә мәктәпкәчә яштәге балаларны бертигез дәрәҗәдә әзерләүне тәэммин итә торган һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы мәктәпкәчә белем бирүнен дәүләт гарантияләрен тәэммин итү.

Төп бурычлар булып тора:

- мэктэпкәчә белем алу мөмкинлегенең дәүләт гарантияләрен тәэммин итү;
- мэктэпкәчә белем бири хезмәтләренең сыйфатын арттыру өчен шартлар тудыру.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру Минзәлә муниципаль районының барлык балалары өчен, яшәү урынына, социаль, милек статусына һәм сәламәтлек торышына карамастан, заманча белем бири стандартларына һәм республиканың инновацион социаль юнәлешле үсеше таләпләренә туры килә торган сыйфатлы мэктэпкәчә белем бирине тәэммин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Шул ук вакытта тәэммин ителәчәк:

- учреждениеләрнең типик һәм төрле күптерлелеге нигезендә мэктэпкәчә белем бири системасы инфраструктурасын үстерүү, шулай ук мэктэпкәчә белем бири программаларын гамәлгә ашыруучы төрле милек формасындагы мэктэпкәчә белем бири формалары, структуралары һәм ведомстволарга караган яңа формалар булдыру.;

- мэктэпкәчә яштәге балаларны мэктэпкәчә белем бириңең төрле формалары (муниципаль мэктэпкәчә белем бири учреждениеләре, гайлә балалар бакчалары, төрле типтагы мәгариф учреждениеләре базасында мэктэпкәчә төркемнәр, дәүләтнеке булмаган оешмалар) белэн тәэммин итүне 2020 елга 100 процентка кадәр арттыру ;

- мэктэпкәчә белем бири белэн идарә итүгә һәм карап тотуга мәгълүмати технологияләр керту;

- мэктэпкәчә яштәге балаларның сәләтләрен һәм мәнфәгатьләрен тулысынча ачыклауга һәм үстерүгә ярдәм итә торган үсеп килүче тирәлекне формалаштыруга яңа карашларны тормышка ашыру;

- мэктэпкәчә белем бири учреждениеләре эшчәнлеген мәгълүмати тәэммин итүне үстерүү;

- белем бири процессында катнашучыларның (педагоглар, балалар, ата-аналар) яңа буын электрон белем бири ресурсларына үтемлелеге өчен шартлар тудыру.;

- мэктэпкәчә белем бири системасы үсешен икътисадый тәэммин итүгә яңа алымнар билгеләү;

- мэктэпкәчә белем бири системасын модернизацияләүне норматив-хокукий җайга салу механизминарын булдыру;

- дәүләт-шәхси партнерлыкны үстерүү;

- мэктэпкәчә белем бири учреждениеләренең 80 процентаңда мэктэпкәчә белем бири сыйфаты белэн идарә итүнен дәүләт-ижтимагый механизмнарын гамәлгә ашыру.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәлелеге күрсәткече мэктэпкәчә яштәге балалар тәрбияләүче гайләләргә мэктэпкәчә белем бири, аларны карау һәм карау буенча хезмәт күрсәтүләрнең һәркем өчен мөмкин булуы булачак.

Мэктэпкәчә белем алу һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы белем бири балалары булган гайләләргә дәүләт ярдәмен көчәйтергә мөмкинлек бирәчәк. Жәмғияттә гайләнең үңай образын формалаштыру өчен шартлар тудырылачак, балаларны карау һәм тәрбияләү буенча хезмәт күрсәтүнен төрле формаларын үстерүнен стимуллаштырырга мөмкинлек булачак. Һәм иң мөһиме, гайләләрнең мэктэпкәчә белем бири хезмәтләренең булган ихтыяжын канәгатьләндерергә, туучылар санын арттырырга һәм, нәтижәдә, илдәге демографик хәлне тотрыкландырырга һәм яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк.

3 нче таблица

"Мэктэпкәчә белем бири" 1 нче ярдәмче программының структурасы

Атамасы	Үлч. берәм леке	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
---------	-----------------------	---------	------------	------------	------------	---------

Максат: мэктэпкәчә белем бириңең һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы дәүләт гарантияләрен тәэммин итү

Бурыч: мэктэпкэчэ белем алу мөмкинлегенең дэулэл гарантиялэрэн тээмин иту

Максатчан индикаторлар

Балаларны мэктэпкэчэ белем бирү белэн тээмин иту	%	83,0%	87,0%	90,0%	93,5%	97,0%
Мэктэпкэчэ белем бирү хезмэтлэрэе белэн тээмин ителгэн З яштэн алыш 7 яшькэ кадэргэ, элэгэ яштэгэ, мэктэпкэчэ белем алуга мохтаж булган балаларның гомуми саныннан алыш	%	100%	100%	100%	100%	100%
З яштэн 7 яшькэ кадэргэ, элэгэ яштэгэ балаларның гомуми саныннан карау, карау hэм тэрбиялэү буенча хезмэтлэр белэн тээмин ителгэн балалар өлеше	%	100 %	100%	100%	100%	100%

Бурыч: мэктэпкэчэ белем бирү хезмэтлэрэе сыйфатын арттыру өчен шартлар тудыру

Максатчан индикаторлар

Мэктэпкэчэ белем бирүнэң сыйфатын тээмин итэ торган заманча мэгариф мохите булган мэктэпкэчэ белем бирү учреждениелэренең чагыштырма авырлыгы	%	100%	100%	100%	100%	100%
Мэктэпкэчэ белем бирү учреждениелэрэе педагогик хезмэткэрлэренең уртача хезмэт хакы	мен сум.	28 073	29 617	31 246	32 964	34 778
Ярдэмче программаны финанслауның гомуми суммасы (2 нче күшүмтэй)	мен сум.					

Ярдэмче программаны ресурслар белэн тээмин иту

Юнэлеш эшчэнлэгэ	Үтэү вакыты	Башкаручы	Финанслау (мен сумнарда)				
			2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8

**Район мэгариф бүлэгэе hэм мэгариф учреждениелэрэе эшчэнлэгэн регламентлаштыру. Район
мэгариф системасында оештыру-структур үзгэршлээр**

Расланган формалар буенча дэулэл хисаплылыгын анализлау hэм бирү (85-К, 1-м, 85- УП)	Ел саен Декабрь- гыйнвар	МКУ "ОО" Мэктэпкэч э белем бирү учреждени елэре	-	-	-	-	-
Мэгариф оешмалары hэм мэгариф идарэсэ эшчэнлэгэе нэтижэлэре:	Квартал саен	МКУ "ОО" Мэктэпкэч э белем	-	-	-	-	-

		биру учреждени еләре					
Мәктәпкәчә белем бирүнен торышы	Ел Саен, Сентябрь	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-

**Белем бирү сыйфаты белән идарә итүнен муниципаль системасын үстерү
Мониторинг тикшеренүләр**

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларны колачлау мониторингы	Ай саен	МКУ "ОО" Мәктәпкәч ә белем биру учреждени еләре	-	-	-	-	-
Мәктәпкәчә яштәге балаларның урыннар белән тәэммин ителеше мониторингы	Ай саен	МКУ "ОО" Мәктәпкәч ә белем биру учреждени еләре	-	-	-	-	-
Мәктәпкәчә белем бирүнен төп гомуми белем бирү программасын үтәү мониторингы	Ел саен, Май	МКУ "ОО" Мәктәпкәч ә белем биру учреждени еләре	-	-	-	-	-
База (терәк) мәйданчыкларының юнәлешләр буенча эшчәнлек мониторингы	Ай саен	МКУ "ОО" Мәктәпкәч ә белем биру учреждени еләре	-	-	-	-	-
Балаларны ике дәүләт тelenә өйрәту программасын тормышка ашыру кысаларында тәрбия-белем бирү процессын оештыруның нәтижәлелегенә мониторинг	Ел саен, Февраль	МКУ "ОО" Мәктәпкәч ә белем биру учреждени еләре	-	-	-	-	-

Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары жытәкчеләре киңәшмәләре

Семинарлар

-Район семинар- практикумнарын оештыру, конкурслар	План буенча	МКУ "ОО"	3000	3250	3300	3370	338 5
Зона, региональ, республика семинарларында, конференцияләрдә катнашу	План буенча	МКУ "ОО"	3000	3250	3300	3370	338 5
Төрле дәрәҗәдәге укытучыларның фәнни-	План буенча	МКУ "ОО"	3000	3250	3300	3370	338 5

гамәли конференцияләргә, конкурсларга h. б. сәфәрләрен оештыру							
--	--	--	--	--	--	--	--

Мәгариф учреждениеләре арасында район конкурслары

Куркынычсыз юл " иҗади эшләр конкурсы" муниципаль этап - республика этапы	Ел Саен, Сентябрь	Мәктәпкәч ә	700	700	900	900	900
Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр арасында "Жәлил укулары" Халықара әдәби конкурсы муниципаль этап - республика этапы	Ел Саен, Октябрь	Мәктәпкәч ә	700	700	900	900	900
Методик эшләнмәләр конкурсы	Октябрь	Мәктәпкәч ә	700	700	900	900	900
"Синяя птица" район конкурсы	Ел саен, Ноябрь	Мәктәпкәч ә	20 000	20 000	25 000	25 000	2500
«Ел тәрбиячесе» муниципаль этап -зона этапы	Ел Саен, Декабрь Февраль	Мәктәпкәч ә	11 500	12 000	15 000	15 000	15 000
Татарстан Республикасы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары һәм тәрбиячеләр арасында балалар юл-транспорт травматизмын профилактикалау буенча "Яшел утчык" конкурсы	Ел саен, февраль	Мәктәпкәч ә	1 120	1 120	1200	1200	1200
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә сөйләм тelen үстерү буенча Олимпиада	Ел саен, Апрель		1600	1600	1800	1800	1800
ФЭМП буенча Олимпиада	Ел Саен, Март	Мәктәпкәч ә	1200	1200	1500	1500	1500
"Билингваль балалар бакчасы" республика конкурсы	Ел саен, март	Мәктәпкәч ә	2400	2400	3000	3000	3000
Робототехника буенча район конкурсы	Ел саен, апрель	Мәктәпкәч ә	1200	1200	1500	1500	1500
Акция «ЭКОяз» "Эколидер"	Ел саен, Апрель Май	МКУ ИЖТИМА ГҮЙ ОЕШМАС Ы	1600	1600	1800	1800	1800

Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр арасында сөйләмне үстерү буенча Олимпиада	Ел Саен, Апрель	Мәктәпкәч ә	1600	1600	1800	1800	1800
Экологик тәрбия буенча Олимпиада	Ел Саен, Май	Мәктәпкәч ә	1600	1600	1800	1800	1800
Бөек Жинүне билгеләп үтү, Шәһәр көненә чаралар	Ел саен, Май	Мәктәпкәч ә	1600	1600	1800	1800	1800
"Бәхетле балачак" район чарасы	Ел саен, июнь	Мәктәпкәч ә	5000	5000	5500	5500	5500
"Үрнәк балалар бакчасы " Бөтенрәсия конкурсында катнашу	Ел саен	Мәктәпкәч ә	6 000	12 000	18 000	20 000	26 000
"Лукойл", «Татнефть » проектларында катнашу	Ел саен	Мәктәпкәч ә	1000	1000	1000	1000	1000

**"Гомуми белем бирү" ярдәмче программы
паспорты**

Подпрограмманың атамасы	"Гомуми белем" (алга таба-ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Өстәмә программалар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районы буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге - ТР ДОСААФ Минзәлә автомобиль мәктәбе ТР Минзәлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры - Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - "Юность" спорт мәктәбе МБУ ТР Минзәлә муниципаль районы - Минзәлә муниципаль районының "Юбилейный" спорт мәктәбе "МБУ" Балалар сәнгать мәктәбе - РУХ ДАСУ
Ярдәмче программаның максаты	Гражданнар, жәмғыятың һәм хезмәт базары ихтыяжларын канәгатьләндерү, сыйфатлы белем бирү

Ярдәмче программаның бурычлары	1. Белем биругең барлық дәрәжәләрендә белем һәм тәрбия биругең эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту хисабына сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. 2. Үзәкләштерелгән контент-фильтрация системасы белән идарә ителә торган белем бируг учреждениеләренең Интернет чөлтәренә керү мөмкинлеген тәэммин иту.
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре)	1. Муниципаль гомуми белем бируг учреждениеләре чыгарылыш укучыларының гомуми санына карата Бердәм дәүләт имтиханын тапшырмаган муниципаль гомуми белем бируг учреждениеләрен тәмамлаучылар өлеше -%. 2. Белем бируг сыйфатын бәйсез бәяләү мөмкинлекләре гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бируг баскычларын колачлау өлеше -%. 3. Укучыларның гомуми санында Федераль дәүләт белем бируг стандартының төп заманча таләпләре нигезендә белем алу мөмкинлеге бирелгән муниципаль һәм гомуми белем бируг учреждениеләрендә укучылар санының чагыштырма күләме -%. 4. Белем бируг процессы режимына таләпләр нигезендә белем алучы муниципаль гомуми белем бируг учреждениеләрендә укучыларның өлеше -%. 5. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм сыйфатлы гомуми белем алу өчен шартлар тудырылган инвалид балалар (шул исәптән дистанцион белем бируг технологияләрен қулланып), сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балаларның һәм мәктәп яшендәге инвалид балаларның гомуми саныннан,%. 6. Гомуми белем бируг учреждениеләре педагогик хезмәткәрләренең уртacha хезмәт хакы -мең сум 7. Интернет чөлтәренә керү мөмкинлеге булган гомуми белем бируг учреждениеләре өлеше -%. 8. Башлангыч, төп, урта белем программалары буенча өйдә яки гайлә формасында белем алучы балалар өлеше
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтиҗәләре	Белем бируг учреждениеләре тарафыннан заманча икътисадта уңышлы социальләштерү һәм һөнәри эшчәнлек өчен кирәkle белем бируг нәтиҗәләренә ирешүне тәэммин итә торган заманча программаларны гамәлгә ашыру; белем бируг учреждениеләрендә әлеге хезмәтләргә ихтияж кичерә торган барлық укучыларга психологик ярдәмнең сыйфатын күтәрү
Ярдәмче программаны тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар

Программаның бюджет ассигнованиелäre күләме	Финанслау чыганағы	Программаны финанслауның гомуми күләмемен сум (белешмә <*>)	Шул исәптэн		
			Федераль бюджет (белешмә <*>)	Республика бюджеты (белешмә <*>)	Жирле бюджет (белешмә <*>)
			Барлыгы		
			2021 ел		
			2022 ел		
			2023 ел		
			2024 ел		
			2025 ел		

Гомуми белем бирү характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау. аның үсеше фаразы

Мәгариф системасында үзгәрешләр ресурсның артуы белән бергә бара. Гомуми белем бирүне модернизацияләү процессы нәтижәсендә мәктәптә вәзгиять укыту шартларын яхшырту ягына сизelerлек үзгәрә, шулай ук укытучыларның социаль-икътисади статусы арта. Республикада мәктәпкәчә, гомуми һәм ёстәмә белем бирү проблемаларын, һөнәри белем бирүне модернизацияләү белән бәйле проблемаларны хәл итү буенча эшләр башкарыла. Гражданнарның һәркем очен мөмкин булган һәм сыйфатлы түләүсез гомуми белем алуга дәүләт гарантияләрен һәм хокукларын тәэмин итү мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп принципларыннан берсе булып тора. Минзәлә муниципаль районның гомуми белем бирү системасы 16 гомуми белем бирү оешмасы тарафыннан тәкъдим ителгән, аларда 2858 укучы белем ала (195 сыйныф-комплект).

Гомуми белем бирү оешмаларында белем бирү процессын **340** педагог башкара. Хәзерге вакытта Минзәлә муниципаль районның белем бирү оешмалары чөлтәре уку-укыту программаларының дәвамчанлыгын һәм сыйфатын тәэмин итә.

2020 елда гомуми башлангыч, **төп һәм урта** белем бирү учреждениеләренең 2694 укучысы (94%) федераль дәүләт белем бирү стандартлары буенча белем ала.

Хәзерге вакытта Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында мәгариф

системасының тотрыклы эшләве тәэмин ителгән һәм аның киләчәк үсеше өчен шартлар тудырылган.:

- әкренләп уқыту өчен матди һәм оештыру шартлары яхшира бара;
- мәгариф системасы балигъ булмаганнарны уқыту, тәрбияләү буенча социаль функцияләрне гамәлгә ашыруны дәвам итә;
- гомуми белем бирү оешмаларының муниципаль чөлтәрен оптимальләштерүдә билгеле бер уңышларга ирешелде;
- мәгариф системасының кадрлар потенциалын саклау һәм нығыту буенча чаралар системасы гамәлгә ашырыла.;

- ел саен Минзәлә муниципаль районы бюджетында мәгариф оешмалары хезмәткәрләренең хезмәт хакын арттыру өчен акча каралган.

Шуңа да карамастан, Минзәлә муниципаль районының инновацион социаль-икътисади үсеш таләпләренә карата мәгариф системасы торышын анализлау программа-максатчан методны куллану максатка ярашлы булган түбәндәге проблемаларны абыкларга мөмкинлек бирә:

- 1) Белем бирү оешмаларын ресурс белән тәэмин итүнен ғомуми белем бирүнен федераль дәүләт мәгариф стандартлары белән билгеләнгән таләпләргә туры кilmәve;
- 2) кадрлар ресурсының мәгариф системасының инновацион үсеше таләпләренә туры кilmәve;
- 3) заманча белем бирү технологияләреннән тиешенчә файдаланмау;
- 4) 14,4% (414 кеше) 2019-2020 елларда Минзәлә шәhәрендә икенче сменада белем ала.

Моннан тыш, муниципаль ғомуми белем бирү мәктәпләрендә инвалид балаларга белем бирү өчен шартлар тудырудың кайбер проблемалар бар:

- дефектологик кадрларның югары уку йортлары өчен әзерлексез булмавы;
- ғомуми белем бирү учреждениеләрендә логопедлар, психологлар булмау;
- муниципаль районнар бюджетларында махсус ихтияжлары булган балалар өчен ғомуми белем бирү учреждениеләрендә махсус шартлар булдыруга максатчан финанслау булмау;
- терәк-хәрәкәт аппараты бозылган балаларны китерү өчен махсуслаштырылган транспорт булмау;
- белем бирү учреждениеләрендә махсус балалар белән эшләү өчен махсус әзерлек узган белгечләрнен булмавы.

Тормышка ашыруның проблемалы мәсьәләләре булып тора:

- барлык районнарда да киң полосалы Интернетка район үзәкләре, аерым авыллар һәм бистәләр генә тоташтырылды.

Дистанцион уқыту формасындагы технологик инновацияләрне куллану педагогик методларда һәм алымнарда, уқытучыларның хезмәтен оештыруды билгеле бер үзгәрешләр белән алыш барыла, шуңа бәйле рәвештә уқытучыларны мәгълүмати-коммуникацион технологияләренең заманча продуктларына уқытуны системалы оештыру зарур. Ерактагы авыл укучыларының компьютер белеменнән белемсез булулары проблемасы актуаль булып кала.

**Төп максатлар һәм бурычлар, көтөлгән тормышка ашыру нәтижәләре
ядәмче программаның**

Подпрограмманың төп максаты-гражданнарның, жәмғиятнең һәм хезмәт базарының сыйфатлы белем алууга булган ихтияжларын канәгатьләндерүү.

Төп бурычлар булып тора:

1. Белем бирүнен барлык дәрәҗәләрендә белем һәм тәрбия бирүнен эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту хисабына сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру.

2. Узәкләштерелгән контент-фильтрация системасы белән идарә ителе торган белем бирү учреждениеләренең Интернет чөлтәренә гарантияле керү мөмкинлеген тәэмин итү.

Сыйфатлы белем алу шартларын тәэмин иту өчен гомуми белем бирүне модернизацияләү, белем бирүнең структурасын һәм эчтәлеген яңарту, белем бирү сыйфатын бәяләүнең төбәк системасын кертү, мәгариф учреждениеләренең матди-техник базасын ныгыту, мәгариф учреждениеләренең комплекслы иминлекен ныгыту, электрон белем бирү мохитен булдыру буенча чараптар комплексы гамәлгә ашырылачак. Кадрлар модернизациясе, педагогик хезмәткәрләрнең хезмәт хакын арттыру, аттестацияләүнең яңа формаларын кертү һәм педагогларның квалификациясен күтәрү аеруча әһәмияткә ия. Яшь кешенең шәхесен үз-үзләрен күрсәтү, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, балаларның һәм яшүсмәрләрнең сәламәтлеген ныгыту, мәгариф идарәсендә ижтимагый катнашуны үстерү һәм кинәйтү өчен хокукий, икътисадый, оештыру шартлары һәм гарантияләр булдырылачак.

Мәктәпкәчә яштәге балалар өчен белем бирү, профилье белем бирү, белем бирү сыйфатын бәяләүнең Гомумирсия системасын, өзлексез һөнәри белем бирү системасын булдыру хисабына барлык дәрәҗәләрдәге сыйфатлы белем алу мөмкинлеген тигезләү тәэмин ителәчәк.

4 нче таблица

"Гомуми белем бирү" 2 нче ярдәмче программының структурасы

Атамасы	Үлч. берә млек е	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025
Максат: гражданнарның, жәмғиятьнең һәм хезмәт базарының сыйфатлы белем алуға булған ихтыяжларын канәттәләндереү						
Бурыч: белем бирүнең барлык дәрәҗәләрендә белем һәм тәрбия бирүнең эчтәлеген һәм технологияләрен яңарту хисабына сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру						
Максатчан индикаторлар						
Бердәм дәүләт имтиханының тапшырмаган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучылар саны	%	0	0	0	0	0
Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның гомуми санына карата , %						
Гомуми белем бирү сыйфатын бәйсез бәяләү	%	100	100	100	100	100

мөмкинлекләре гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бирү баскычларын колачлау өлеше						
Укучыларның гомуми санына карата төп заманча таләпләр (ФГОС) нигезендә уку мөмкинлеге бирелгән муниципаль hәм дәүләт гомуми белем бирү учредениеләрендә укучыларның чагыштырмача авырлығы	%	94	100	100	100	100
Бурыч: үзәкләштерелгән контент-фильтрация системасы белән идарә ителә торган белем бирү учреждениеләренең						
Интернет чөлтәренә гарантияле керү мөмкинлеген тәэмин итү						
Максатчан индикаторлар						
Интернет чөлтәренә керү мөмкинлеге булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлеше	%	94	94	100	100	100
Ярдәмче программаны финанслауның гомуми суммасы (2 нче кушымта)	мен сум.					

Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

Юнәлеш эшчәнлеге	Үтәү вакыты	Башкаручы	Финанслау (мен сумнарда)				
			2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8
Район мәгариф бүлеге hәм мәгариф учреждениеләре эшчәнлеген регламентлаштыру. Район мәгариф системасында оештыру-структур үзгәрешләр							
Расланган формалар буенча дәүләт хисаплылыгын анализлау hәм бирү	Ел саен сентябрь- гыйнвар	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-
Мәгариф оешмалары hәм мәгариф идарәсе эшчәнлеге нәтижәләре:	Июнь- август	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-
Уку елы башына	Ел Саен,	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-

башлангыч, төп, урта белем бириуңең торышы	Сентябрь							
Белем бириу сыйфаты белән идарә итүнең муниципаль системасын үстерү								
Мониторинг тикшеренүләр								
- инновацион эшчәнлектә һөнәри кыенлыклар тудыру	Ай саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
- педагогларның инновацион мәйданчыклар эшендә катнашу, РИПКА беркетү, киләчәк инновация эшчәнлегендә катнашу	Ай саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
ММР «мәгариф бүлеге» МКУ сайты, белем бириу оешмалары сайтларының эш тәртибе	Ай саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
- «Татарстан Республикасында Электрон мәгариф» дәүләт мәгълүмат системасы» ЖЧЖ педагогларының эше («Электрон журналлар» тутыру; Интернет чөлтәре ресурсларын куллану)	Квартал саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
федераль дәүләт белем бириу стандартларын (ФГОС) гамәлгә керту шартларында фән укугучыларының һөнәри кыенлыкларын киметү	Квартал саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
Инглиз теле укугучыларының ДҟАга әзэрлек вакытында һөнәри кыенлыклар һәм мәгълүмати ихтыяжларын билгеләү	Квартал саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
- укучыларның белем бириу фәннәре буенча арадаш һәм йомгаклау аттестациясенең нәтиҗәлелеге ;	Квартал саен	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-	-
Минзәлә районы «Мәгариф бүлеге» МКУ планы буенча белем бириу оешмалары жиитәкчеләре киңәймәс								
Семинарлар								
-Район семинар- практикумнарын оештыру, конкурслар	План буенча	МКУ "ОО"	5000	5500	6000	6500	7000	
Төрле дәрәҗәдәге фәнни- гамәли конференцияләргә, конкурсларга һ. б. укучы укугучыларның сәфәрләрен оештыру	План буенча	МКУ "ОО"	10000	11000	12000	12000	13000	

Төрле дәрәжәдәге фән укутычылары өчен күчмә семинар-практикумнар үткәру	План буенча	МКУ "ОО"	5000	5500	6000	6500	7000
---	-------------	----------	------	------	------	------	------

Мәгариф учреждениеләре арасында район чаралары

Казан шәһәренең "РЦМКО» ДБУ катнашында 9 сыйныф укучылары өчен уку предметлары буенча диагностик тест үткәру	План буенча	МКУ "ОО" ОО	-	-	-	-	-
ДИА-2020 үткәру	1 НЧЕ УРТА МӘКТӘП »	Май-Июнь	65000	70000	75000	80000	85000
Татарстан Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының Кама буе территориаль идарәсе вәкилләре катнашында региональ экологик конференция	Кама буе территориаль идарәсе планы буенча	Ел дәвамында	4000	4500	5000	5500	6000
ТР гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары арасында «Мәктәп экопатруле » республика конкурсы»	ОО	Ел дәвамында	РМБ транспорты				
Финанс грамоталылыгы буенча Онлайн дәресләр	ОО	Ел дәвамында	-	-	-	-	-
Мәктәп балаларына, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләргә экологик белем һәм тәрбия бирү буенча чаралар үткәру: 25 февральдән 15 марта кадәр - "Макулатура тапшыр, агачны коткар" Федераль экологик проекты 21 март-Халыкара урман көне - 1 апрель-Халыкара	ОО, БАЛАЛАР БАКЧАСЫ	Ел дәвамында	5000	5500	6000	6500	7000

<p>кошлар көне</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.04-16.05 - "Шэһэр паркы" экологик операциясе 15 апрель-Экология айлыгы - 20 апрель - «Яшел Яз » Бөтөнrossия экологик ёмәсе - 21.04-25.05 - "Кече елгаларга һәм чишмәләргә чисталык һәм тулы сулы булу» айлыгы <p>22 апрель-Бөтөндөнья Жир көне</p> <ul style="list-style-type: none"> - 22 апрель -22 май - «Экологик фестиваль» - 26 апрель-Су көне - 30 апрель-Экологик белем көне - 13 май – "Бердәм экологик дәрес". - 12 май-Экологик белем көне. - 5 июнь-Бөтөндөнья эйләнә-тирә мохит көне - сентябрь-«Бергә эшлик» Бөтөнrossия экологик дәресе - 15 июль-30 сентябрь – «Чиста яр » республика акциясе - октябрь аенда Алабуга шәһәрендә «Балалар биология үзәге » МБМУнең республика экология семинары 						
ТР Дәүләт Советы Рәисе Ф. Х. Мөхәммәтшин катнашында Парламент дәресе	Казан шәһәре, ТР Дәүләт Советы	ТР Мәгариф һәм фән министрлы гы планы	РМБ транспорты	РМБ транспорты	РМБ транспорты	РМБ транспорты

		буенча					
Республика фәнни-гамәли укулары. А. С .Тайсина "Мин яши торган тәбәк»	ТР Мәгариф hем фән министрл ыгы планы буенча	Март	РМБ транспо рты	РМБ транс порты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты
Санитар-экологик икеайлык «ЭКОяз»»	МКУ "ОО"	Апрель	2000	2500	3000	3500	4000
Химия уқытучылары hем уқытучыларының Татарстан съезды	ТР Мәгариф hем фән министрл ыгы планы буенча	Апрель	РМБ транспо рты	РМБ транс порты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты
"Бөек Ватан сугышы тарихы буенча тест " халыкара акциясе	"Гимназия " МББУ	Апрель	4000	5000	6000	7000	8000
Шәһәр Советы депутатлары катнашында Бердәм парламентаризм дәресе	ОО	Май	-	-	-	-	-
Мәктәп урманчылыклары слеты (2 нче мәктәп», Урыс мәктәбе, Хужәмәт урта мәктәбе»)	ТР Мәгариф hем фән министрл ыгы планы буенча	Июль	-	-	-	-	-
Химия, биология, география уқытучылары, тарих hем жәмғыять белеме уқытучылары өчен август киңәшмәсе	РМБ планы буенча	Август	2000	2000	2000	2000	2000
Педагогик хезмәткәрләрнең август конференциясенә әзерлек hем аны уздыру	МКУ "ОО"	Август	200000	23000 0	250000	270000	300000
Татарстан Республикасы тарих hем жәмғыять белеме уқытучылары съезды	Казан шәһәре, ТР Фәннэр академияс	Август	РМБ транспо рты	РМБ транс порты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты	РМБ трансп орты

	е						
Бөтөнrossия ачык батырлык дәресе	ОО	Сентябрь	-	-	-	-	-
Бөтөнrossия экологик диктанты	"2 НЧЕ УРТА МӘКТӘП " МББУ	Сентябрь	4000	5000	6000	7000	8000
Халықара икътисадый диктант	1 НЧЕ УРТА МӘКТӘП »	Октябрь	4000	5000	6000	7000	8000
РМО житәкчеләре форумы	Казан шәһәре	Октябрь	РМБ транспорты				
Методик ярдәм күрсәту максаты белән ИМИУ методистларының "Методик десант" районга чыгулары	ОО	Ноябрь	РМБ транспорты				
"Зур этнографик диктант" Халықара агарту акциясе	Минзәлә шәһәренен 3 нче урта мәктәбе	Ноябрь	4000	5000	6000	7000	8000
"Ватан тарихы буенча Тест" Халықара акциясе	Минзәлә шәһәренен 1 нче урта мәктәбе	Ноябрь	4000	5000	6000	7000	8000
Районара салым инспекцияләре белгечләрен жәлеп итеп, салым грамоталылығының ачык дәресе	ОО	Ноябрь	-	-	-	-	-
"Географик диктант" халықара белем бирү акциясе	"2 НЧЕ УРТА МӘКТӘП " МББУ	ноябрь	4000	5000	6000	7000	8000
Вакытлы матбуатка язылу	План буенча	МКУ "ОО"					
Китапханә фондын уқыту әдәбияты белән тулыландыру	План буенча	МКУ "ОО"					
Ел саен үткәрелә торган «Игътибар-балалар »	План буенча	МКУ "ОО"	2000	2000	2000	3000	3000

акциясе							
"Россиянең сәламәтлек уқытучысы" Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабы	План буенча	МКУ "ОО"	7000	7000	7500	7500	8000
"Куркынычсыз тәгәрмәч" республика конкурсының муниципаль этабы	План буенча	МКУ "ОО"	5000	5000	5500	6000	6500
"Дәрес туклану турында сейләшү" программының буенча Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабын уздыру	План буенча	МКУ "ОО"	5000	5000	5500	6000	6500
Мәктәп укучылары арасында ин яхшы рәсемгә муниципаль конкурс, янғынга каршы тематикага ижади әшләр конкурсы	План буенча	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-
ТР белем бирү оешмаларында спорт эшненең оборона айлығы	План буенча	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-
10 нчы сыйныф укучыларының 5 көнлек хәрби жылданнарын үткәрү	План буенча	МКУ "ОО"	бер кешегә 900 сум				
"Дәрес әшкәртмәләре" материаллар жыентығы	План буенча	МКУ "ОО"	1000	1000	1000	1000	1000
"Чаралар әшләнмәләре" материаллар жыентығы	План буенча	МКУ "ОО"	1000	1000	1000	1000	1000
"Мари телендәге чаралар әшләнмәләре" материаллар жыентығы	План буенча	МКУ "ОО"	1000	1000	1000	1000	1000
"Методистлар проектлары" материаллар жыентығы	План буенча	МКУ "ОО"	1000	1000	1000	1000	1000
Инфографика			2000	2000	2500	2500	3000
ДИА-2020 нәтижәләре буенча жыентык			1000	1000	1000	1000	1000
"Балалар бакчасы тәрбиячеләре белән шөгыльләнү өчен әшләнмәләр" материаллар жыентығы			1000	1000	1000	1000	1000

**"Өстәмә белем бирү" З нче ярдәмче программасы
паспорты**

Подпрограмманың атамасы	"Өстәмә белем бирү" (алга таба-ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Өстәмә программалар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районы буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге - ТР ДОСААФ Минзәлә автомобиль мәктәбе ТР Минзәлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры - Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - "Юность" спорт мәктәбе МБУ ТР Минзәлә муниципаль районы - Минзәлә муниципаль районының "Юбилейный" спорт мәктәбе "МБУ Балалар сәнгать мәктәбе - РУХ ДАСУ
Ярдәмче программаның максаты	Иәркем ала алырлык һәм сыйфатлы өстәмә белем бируген дәүләт гарантияләрен тәэмин итү.
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1) өстәмә белем алу мөмкинлегенең дәүләт гарантияләрен тәэмин итү; 2) өстәмә белем бируг хезмәтләренең сыйфатын күтәрү өчен шартлар тудыру.
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Балаларны өстәмә белем белән тәэмин итү -%. 2. Өстәмә белем биругенең сыйфатын тәэмин итүче заманча мәгариф мөхите булган мәктәпкәчә белем бируг учреждениеләренең чагыштырма авырлығы -%. 3. Өстәмә белем алуга лицензиясе булган мәгариф оешмалары өлеше, %
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтөлгән нәтижәләре	Ярдәмче программаны тормышка ашыру яшәү урынына, социаль, милек статусына һәм сәламәтлегенең торышына карамастан, Минзәлә районының барлык балаларын да заманча белем бируг стандартларына һәм районның инновационы социаль юнәлешле үсеше таләпләренә туры килә торган сыйфатлы өстәмә белем алу мөмкинлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.
Ярдәмче программаны	Тормышка ашыру вакыты: 2020-2025 еллар.

Минзәлә муниципаль районның өстәмә белем бирү системасының характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аның үсеш фаразлары.

Бүгнеге көндә балаларга өстәмә белем бирү мәгариф киңлегенең мөһим өлеше буларак карала. Районда өстәмә белем бирүне мәгариф идарәсендә «Балалар иҗаты йорты» МББУ гамәлгә ашыра.

Өстәмә белем белән районның 2240 укучысы шөгыльләнә, балалар һәм яшүсмәрләр спорт мәктәбе базасында 537 укучы район мәктәпләре базасында түгәрәк эше белән шөгыльләнә, бу районда укучыларның гомуми санының 97,16% ын тәшкил итә. Түгәрәк берләшмәләре барлык гомуми белем бирү мәктәпләрендә алты юнәлеш буенча эшләде:

сәнгатьле,
туристик-туган якны өйрәнү,
табигый,
техник,
физкультура-спорт,
социаль-педагогик.

Эшчәнлек юнәлешләре буенча тулылыкны анализлау сәнгать, спорт-сәламәтләндөрү һәм социаль-педагогик юнәлешләргә ихтияж булын күрсәтте. Аеруча игътибар таләп итүче өлкән яштәге яшүсмәрләр өчен туризм, техник профиль берләшмәләрнен аз саны. Табигый-фәнни юнәлештәге берләшмәләргә укучылар ихтияж ким, алар түбән нәтижәлелеккә ия.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә яштәге балалар белән эшләүдә өстәмә белем бирү зур популярлык казана. Айдар Фәслахович инициативасы буенча 2018 елның сентябрендә районда МПК һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре базасында «Мәктәпкәчә яштәге балалар академиясе» проекты уңышлы старт алды һәм үз көченә керде. Шулай итеп, 2019-2021 елларда Минзәлә муниципаль районында мәктәпкәчә яштәге һәм төп гомуми белемнен башлангыч баскычларында белем алучылар өчен өстәмә белем бирүне үстерү буенча муниципаль программа эшләнде, ул үз эченә түбәндәгә юнәлешләрне ала:

«Балачак академиясе».:

- полилингваль укыту
- Юл йөрү қагыйдәләре
- робототехника
- театр эшчәнлеге,
- физкультура һәм спорт

2019 елдан башлап шәһәр һәм районның мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре инновацион юнәлешләр буенча эшчәнлек алыш бара: робототехника, лего-конструкцияләү. Балаларны фәнни-тикшеренү эшчәнлегенә җәлеп итүне балалар бакчасында ук башларга кирәк. Талантлы мәктәпкәчә яштәге балалар үzlәренең фәнни-тикшеренү һәм инженер-техник эшчәнлек буенча конкурсларда катнашып үzlәренең казанышларын күрсәтәләр.

9-нчы номерлы «Теремок» һәм 5-нчे номерлы «Зоренъка» балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр командалары Яр Чаллыда узган робот техникасы буенча «ИКАРенок» төбәк ярышларында призлы урыннар яуладылар.

ТР Дәүләт Кинәшчесе Минтимер Шәрип улы Шәймиев инициативасы буенча Татарстанда 2022 елга өч телдә – рус, татар һәм инглиз телләрендә белем аучы полилингваль белем бирү комплекслары чөлтәре булдырылачак. Дүрт ел дәвамында республикада шундый алты объект төзү планлаштырыла, аларның икесе Казанда, берсе Яр Чаллыда, Әлмәттә, Түбән Камада һәм Алабугада урнашачак. Комплекслар составына мәктәпләрдән тыш балалар бакчалары һәм өстәмә белем бирү үзәкләре дә керәчәк.

Минзәлә муниципаль районында 5 яштән алыш 7 яшькә кадәрге балаларга полилингваль белем бирү буенча әлеге проект Муса Жәлил исемендәге Минзәлә педагогика көллияте белән берлектә тормышка ашырыла. Өч телдә укыту буенча әлеге проект яңа «Балачак» балалар бакчасы базасында тормышка ашырыла.

2 нче, 11 нче балалар бакчаларының хореография коллективлары «Наше время-Безнең заман» эшче яшьләр иҗаты республика телевизион фестивалендә дипломант булдылар.

Учреждениеләрдә юл хәрәкәтендә закон тыңлаучан катнашучыларны тәрбияләү буенча тиешле матди базалар һәм предмет - үстерү мохите булдырылган. Автокласслар һәм куркынычсыз хәрәкәткә өйрәтү мәйданчыклары бар.

11 нче номерлы «Шатлык» балалар бакчасы юлларда куркынычсыз тәртипне пропагандалау һәм балалар юл - транспорт имгәнүләрен профилактикалау буенча республика мәйданчыгы булып тора. Бу эштә Яр Чаллы шәһәренең территориаль идарәсе Минзәлә районындагы «Юл хәрәкәте иминлеге» бүлекчәсө – дәүләт бюджет учреждениесе зур ярдәм күрсәтә.

2019 елның августында Татарстан Республикасы башкаласы беренче тапкыр «Ворлдскиллс» стандартлары буенча һөнәри осталык буенча 45 нче дөнья чемпионатын кабул итте. WorldSkills хәрәкәтә яшь буын арасында эшче һөнәрләрне популярлаштыруга зур игътибар бирә, шулай ук һөнәри белем бирү стандартларын арттыруга ярдәм итә һәм кадрлар әзерләү өлкәсендә өстенлекле проектларың берсе булып тора.

Әлеге чаралар қысаларында районда «һөнәри пробалар» курслары аша һөнәри юнәлеш бирү эше яңартылды, «М.Жәлил исемендәге Минзәлә педагогика көллияте» ДАИБУ, "Минзәлә авыл хужалығы техникумы" ДАИБУ, "Минзәлә медицина училищесе" ДАИБУ белән берлектә. Пилот проектында шәһәр мәктәпләренең 8 сыйныфыннан 191 укучы катнашты. Һөнәри пробалар мәктәп укучылары өчен практик дәресләрдән гыйбарәт, алар һөнәрне жәнтекләп өйрәнергә, төрле өлкәләрдәгә эш үзенчәлекләре белән танышырга, һөнәри эшчәнлек турында максималь тулы күзаллау алырга, киләчәктә һөнәр сайлауда ярдәм итәргә мөмкинлек бирә.

Әлеге эшне иртә һөнәри юнәлеш бирүдән башларга кирәк, э нәкъ менә мәктәпкәчә яштән башлап һөнәрләр турында белемнәрне сендереп. Шуңа күрә безнең районның мәктәпкәчә учреждениеләре өчен Республика Baby skils 2019 чемпионатында катнашу якты һәм мөһим вакыйга булып тора. 8-нче номерлы «Солнышко» һәм 1-нче номерлы «Нефтяник» балалар бакчаларында тәрбияләнүчеләр призлы урыннар яуладылар.

Шуңа күрә хәзер мәктәпкәчә яштәгә һәм төп гомуми белем бирүнен башлангыч баскычларында укучыларга башлангыч һөнәри юнәлеш бирүне гамәлгә керту буенча программа проектын эшләргә кирәк.

Фәнни-техник ижат мәктәп укучылары өчен башланғыч (база) техник белемнәр һәм тәшенчәләр бирә торган өстәмә белем бирү вариантының берсе булып тора, тулаем алганда, гомуми профориентация эшчәнлегенән мөһим бер өлеше булып тора.

2019 елда Балалар ижат йортында техник ижат буенча 7 берләшмә эшли. 260 бала түгәрәкләрдә шәгыльләнә: автомодельштерү, авиамодельштерү, робототехника, физика, техник модельштерү буенча берләшмәләр, радиоэлектроника. Быел 1 нче урта мәктәп һәм 2 нче урта мәктәп базасында робот техникасы буенча өстәмә ике берләшмә ачылды.

Хәйрия эшендә катнашу.

Ел саен балалар ижаты йорты колективы «Мәктәпкә жынырга ярдәм ит» акциясендә актив катнаша, канцтоварлар белән портфель сатып алу һәм мохтажларга тапшыру, чараны оештыру.

Минзәлә драма театрында традицион рәвештә инвалидлар декадасы кысаларында хәйрия марафоны үткәрелә. Театр фойесында ярминкә оештыра. Ярминкәгә Балалар ижат үзәгендә тәрбияләнүчеләрнең һәм педагогларның иҗади эшләре тәкъдим ителә.

Балалар ижаты йорты хезмәткәрләре ел саен хәйрия чыршылары уздыралар. Яңа ел алдыннан театральштерелгән тамаша белән инвалид балалар, ятим балалар, опекага алынган гаиләләрдә тәрбияләнүче балалар, Минзәлә шәһәренең картлар һәм инвалидлар интернат-йортында яшәүчеләрне шатландыралар.

Хәйрия чарапарын оештыру балалар ижаты йортының күркәм традициясенә әверелде.

Инвалид балалар һәм мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләү.

Минзәлә шәһәренең «Балалар ижат йорты» МББУсендә инвалид балалар, мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән актив эш алыш барыла.

2019 елда балалар ижаты түгәрәкләренә 11 инвалид бала һәм 9 мөмкинлекләре чикләнгән бала йөрдө.

ТР Хезмәт, мәшгульлек һәм социаль яклау министрлыгының №5-рп күрсәтмәсе нигезендә 2018 елның 16 февраленнән "Бергә булдырабыз" проектын гамәлгә ашыру турында" Татарстан Республикасы мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм яшүсмәрләр өчен тернәкләндөрү үзәкләрендә социаль хезмәтләр күрсәткәндә үнай шартлар тудыру, инвалид балалар һәм сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен максималь тулы социаль адаптация һәм интеграцияләүне тәэммин итү максатларында ел саен расланган график нигезендә түгәрәк дәресләре үткәрелә: "Гамәли сәнгать", "Декоративная роспись", "Рукоделие", "Мастерилка", "техник ижат", "Радиоэлектроника", "Робототехника".

30.10.2019 Минзәлә интернат-мәктәбендә тәрбияләнүчеләр өчен Халыклар бердәмлеге көненә багышланган «Дуслыктан Ватан көчлерәк» дигән чара узды.

Каникуллар вакытында төрле мастер-класслар, гомуми белем бирү мәктәпләре, Минзәлә интернат-мәктәбе өчен күңел ачу чарапары үткәрелде.

Ел саен бәйрәм концерты, инвалидлар декадасы кысаларында мастер-класслар, хәйрия ярминкәсе, инвалид балалар һәм опекага һәм тәрбият бала алган гаиләләрдә тәрбияләнүче балалар өчен Яңа ел чыршысы кебек чарапар үткәрелә.

Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, «өйдә белем алучы» балалар өстәмә белем алмый, алар сәламәтлеге буенча вакытлыча яки дайими рәвештә гомуми белем бирү учреждениеләренә йөри алмый. Инклузив белем бирү инвалид балалар һәм сәламәт балалар бергә шәгыльләнә, дип күзаллый. Шуңа күрә мондый балаларны мәктәп чарапарында, балалар-яшьләр ижаты чарапарында катнашырга жәлеп итү буенча эш алыш барыла.

Анализ буенча гомуми иттиҗәләр

2019 ел дәвамында белем бирү процессын методик яктан тәэмин итү (өстәмә белем бирү программалары, уку һәм тәрбия процессын мониторинглау, педагогларның уңышлы аттестацияләү, педагогларның квалификациясен күтәрү) камилләштерелде.

Педагогик коллектив узган чорда куелган бурычларны уңышлы хәл итә алды:

- Балаларга өстәмә белем бирү буенча уңай тотрыклылык күзәтелә
- һәр белем бирү өлкәсен (эшчәнлек юнәлешләрен һәм тәрләрен), программа профилен һәм аны үзләштерү вакытын ирекле сайлау өчен шартлар тудырылган;
- баланың тәрле мәнфәгатьләрен, ихтыяжларын канәгатьләндөрү өчен тәрле эшчәнлек тәрләре бирелгән;
- тәрбияләнүчеләрнең уңышларының уңай динамикасы күзәтелә.

- балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбенде тәрбияләнүчеләр тәрле ярышларда, конкурсларда, смотрларда, фестивальләрдә, күргәзмәләрдә, акцияләрдә актив катнашалар.

- агарту, методик эшчәнлек актив алып барыла, массакүләм мәгълүмат чараларында, балалар иҗаты йортты сайтында учреждение эшчәнлеген дайми яктыртып тора;

- педагогларның компетентлыгы дәрәҗәсе аларга педагогик казанышларның тәрле һөнәри-ижади конкурсларында актив катнашырга мөмкинлек бирә;

- белем бирү процессын программалы тәэмин итү норматив-хокукий документлар таләпләренә туры килә;

- инвалид балалар өчен ике жайлаштырылган гомуми белем бирү программының эшләнде;

- кадрлар потенциалын анализлау күрсәткәнчә, күпчелек учреждениедә зур педагогик стажлы һәм квалификация категорияләре булган педагоглар эшли.

Ярдәмче программаның тәп максаты булып тора:
өстәмә белем бирүнен дәүләт гарантияләрен тәэмин итү.

Тәп бурычлар булып тора:

- өстәмә белем алу мөмкинлегенен дәүләт гарантияләрен тәэмин итү;

- өстәмә белем бирү хезмәтләренен сыйфатын күтәрү өчен шартлар тудыру.

Ярдәмче программаның һәр бурычы комплекслы характерда һәм балаларга өстәмә белем бирүне үстерүнен берничә өстенлекле юнәлешләрен тормышка ашыруга юнәлдерелгән.:

- Яңа буын мәгариф программаларын гамәлгә керту

- МБдә белем бирү процессын камилләштерүдә яңа алымнар әзләү

- Юнәлешләр буенча конкурс һәм ял массакүләм чаралары системасын яңарту

- Укучыларның мәгариф учреждениеләре эшчәнлегенен тәрле дәрәҗәдәге конкурс эшчәнлегендә катнашу өчен шартлар тәэмин итү

- Сәләтле балаларны ачыклау, үстерү һәм адреслы ярдәм күрсәтү

- Мәгариф учреждениеләрендә белем бирү процессы сыйфаты мониторингын камилләштерү

- Закачылар запрослары нигезендә белем бирү хезмәтләре диапазонын киңәйтү

- Алдынгы тәжрибәне қуллану буенча методик рекомендацияләр әзләү ;

- Педагоглар, ата-аналар өчен сәламәтлек саклауны тәэмин итү буенча методикалар һәм рекомендацияләр комплексын әзләү

- өстәмә белем бирү педагогларының һөнәри компетентлыгын арттыру һәм методик культурасын күтәрү;

- яңа педагогик кадрлар җәлеп итү;

- ата-аналар белән әзләү рәвешләренен активлашуы һәм тәрлелеге;

- матди-техник базаны нығыту

Программаның максатларына ирешү һәм бурычларын хәл итү Программа чараларын гамәлгә ашыру хисабына тәэмин ителә.

Подпрограмманы тормышка ашыру Минзэлэ муниципаль районның барлык балалары өчен, яшәү урынына, социаль, милек статусына һәм сәламәтлегенең торышына карамастан, заманча белем бирү стандартларына һәм районның инновацион социаль юнәлешле үсеше таләпләренә туры килә торган сыйфатлы өстәмә белем алу мөмкинлеген тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Таблица 5.

"Өстәмә белем бирү" З нче ярдәмче программының структурасы"

Атамасы	Үлч. берә млег е	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Максат: дәүләт гарантияләрен һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы өстәмә белем бирүне тәэмин итү						
Бурыч: өстәмә белем алу мөмкинлегенең дәүләт гарантияләрен тәэмин итү						
Максатчан индикаторлар						
Мәктәпкәчә яштәге балаларны өстәмә белем белән тәэмин итү	%					
Мәктәп яшендәге балаларга өстәмә белем бирү	%	97	98	99	100	100
Бурыч: өстәмә белем бирү хезмәтләренең сыйфатын күтәрү өчен шартлар тудыру						
Максатчан индикаторлар						
Өстәмә белем бирүнең сыйфатын тәэмин итә торган заманча мәгариф мөхите булган өстәмә белем бирү учреждениеләренең чагыштырма авырлыгы.	%	100	100	100	100	100
Өстәмә белем алуға лицензиясе булган мәгариф оешмалары өлеше	%	35	45	55	65	75
Өстәмә белем бирү учреждениеләре педагогик хезмәткәрләренең уртача хезмәт хакы	мен сум.					
Ярдәмче программының финанслауының гомуми суммасы (кушымта 2)	мен сум.					

Ярдәмче программының ресурслар белән тәэмин итү

Юнәлеш эшчәнлеге	Үтәү вакыты	Башк аручи	Финанслау (мен сумнарда)				
			2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8
Балаларга өстәмә белем бирү сыйфатлы хезмәтләр күрсәтү мөмкинлеген арттыру							
Балаларга өстәмә белем бирү муниципаль программының тормышка ашыру һәм корректировкалау	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛА ЛАР	-	-	-	-	-

			ИЖА Т ЙОРТ Ы					
Дәрестән тыш эшчәнлекне оештыру буенча төп гомуми һәм өстәмә белем бирүне интеграцияләү, техник юнәлештәге профильле әзерлек һәм профильле укыту буенча методик рекомендацияләр эшләү	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы	-	-	-	-	-	-
Фәнни-техник юнәлештәге өстәмә белем бирү оешмаларының чеңләр модельләре функцияләвенең норматив документларын (локаль актларын) булдыру	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирү өлкәсендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен нәтижәлелеген бәяләү	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирү оешмаларының һәм фәнни-техник, сәнгать һәм спорт юнәлешендәге гомуми белем бирү оешмаларының үзара хезмәттәшлеге программаларын тормышка ашыру: - «Легомания»» - "Беренче адымнар" (дәрестән тыш эшчәнлекне оештыруның модуль программы)	2020-2022 еллар.	"МБ" МКУ, БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы "1 НЧЕ МӘКТ ӘП, 2 НЧЕ МӘКТ ӘП" МББУ	20000 0	200000	250000	250000	30000 0	
Өстәмә белем бирү буенча	2020-2025	ДДТ	транс	трансп	трансп	трансп	трансп	транс

республика сменаларында катнашу	профиль еллар. дәвамында	еллар.	порт	орт	орт	орт	орт	порт
Балаларга өстәмә белем бирү юнәлешләре буенча лагерь сменаларын оештыру һәм үткәрү: - цифrlы дизайн һәм робот техникасы буенча смена; "Мираж" балалар хәрәкәте активистлары өчен смена; - сәнгат-эстетик юнәлештәге «Без бергә» сменасы	2023-2025 еллар Июнь-август	ДДТ	транс порт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	транс порт
"Орленок" һәм «Смена» ВДУ үткәрә торган профилье сменаларда катнашу	2020-2025 еллар.	РЦВР- ДДТ	транс порт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	транс порт
«Робототехника», «Программалаштыру», шулай ук мәдәният, сәнгат һәм спорт өлкәсендә укучыларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алыш, техник юнәлештәге өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруның алдынгы тәжрибәсен тарату буенча республика семинарларында катнашу	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, МББУ , БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы	транс порт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	трансп орт	транс порт
Өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда нәтижәлелеккә бәя бирүдә компетентлы янын килү контекстында белем бирү процессын программа-методик тәэммин итүне янарту	2020-2025 еллар.	"МБ" МКУ, МББУ , БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ Ы	10000	10000	10000	10000	10000	10000
Мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып, өстәмә гомуми белем бирү программалары буенча уқытуны оештыру	III квартал- 2021 ел	"МБ" МКУ, МББУ , БАЛА ЛАР ИЖА Т ЙОРТ	50000	50000	50000	50000	50000	50000

			ы						
Балаларга өстәмә белем бирү инфраструктурасын үстерү									
Өстәмә белем бирү мәгариф оешмасы технопаркын булдыру буенча проектны эшләү	"МБ" МКУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2020- 2025 еллар.	-	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирү оешмалары эшчәнлегенән техносферасын үстерүнен яңа модельләрен керту һәм апробацияләү	ДДТ	2020- 2025 еллар.	-	-	-	-	-	-	-
Фәнни-техник ижатны (робототехника) үстерү һәм техник юнәлештәге программалар буенча Балаларга өстәмә белем бирү программаларын эшләү һәм тормышка ашыру: - "Легомания" программы» - «Леголаборатория» программы (робототехника) - "3D-модельләштерү" программы» - "Мотокросс" программы»; - "Картинг" программы.	ДДТ, "Иярчен" СҮ	2020- 2025 еллар.	30000 0	300000	300000	300000	30000 0		
Балаларга өстәмә белем бирү шәхси оешмаларының өстәмә белем бирү хезмәтләрен күрсәтүгә көрүен киңәйтү. Өстәмә белем бирү системасында дәүләт-шәхси партнерлыкны үстерү									
ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан эшләнгән балаларга өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтүдә дәүләтнеке булмаган сектор ресурсларын куллануның апробацияләнгән моделен гамәлгә керту буенча методик рекомендацияләрне тарату	ДДТ	2020- 2025 еллар.	-	-	-	-	-	-	-
Дәүләт-шәхси партнерлык кысаларында техник, сәнгать юнәлешендәге берләшмәләрнен программалы-методик һәм матди-техник тәэмин ителешен камилләштерү	ДДТ	2020- 2025 еллар.	-	-	-	-	-	-	-

Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү проектларына ярдәм итү								
Өстәмә белем бирү оешмаларында техносфера проектларын тормышка ашыру	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	Ел саен	10000	10000	15000	15000	20000	
Техник юнәлештәгә ярышларны оештыру һәм үткәрү: мотокросс, картинг	"МБ" МКУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	Ел саен	10000	10000	15000	15000	20000	
Уучыларда физик культура һәм спорт белән шөғыльләнүгә интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрне, фәнни (тикшеренү), иҗади эшчәнлеккә кызыксынуны ачыклауга һәм үстерүгә, фәнни белемнәрне, иҗади һәм спорт казанышларын пропагандалауга юнәлтелгән район олимпиадаларын һәм башка конкурс чараларын үткәрү	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	Ел саен	10000	10000	15000	15000	20000	
Белем бирү оешмалары укучыларының талантлы балаларны үстерү һәм аларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән Бөтенrossия һәм Халыкара чараларда катнашу	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	Ел саен, ел дәвамында	10000	10000	15000	15000	20000	
WorldSkills " һәм "Baby Skills" бәйгеләрендә әзерлек һәм катнашу»	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2020-2025 еллар.	30000 0	300000	300000	300000	30000 0	
"Без бергә" Республика халык ижаты фестиваленә әзерлек һәм анда катнашу		2020-2025 еллар.	15000 0	150000	150000	150000	15000 0	
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен тормышка ашыруга мәгълүмати ярдәм								
Өстәмә белем бирү программалары буенча хезмәт алучы балаларны исәпкә алуның бердәм системасы	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2017-2020 еллар	-	-	-	-	-	-

Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен тормышка ашыру буенча чараларны мәгълүмати тәэммин итү	БАЛАЛАР ИЖАТЫ ЙОРТЫ, МББУ	Ел саен	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен тормышка ашыру белән идарә итү								
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү, өстәмә белем бирү программалары белән балаларны колачлауның максатчан күрсәткечләренә ирешү буенча «Юл картасы» чаралары планын тормышка ашыру буенча мәгълүмати-аналитик материаллар формалаштыру	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2016-2020 еллар	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү, өстәмә белем бирү программалары белән балаларны колачлауның максатчан күрсәткечләренә ирешү буенча "Юл картасы" чаралары планын бәяләү буенча мәгълүмати-аналитик материаллар формалаштыру	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2016-2020 еллар	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен тормышка ашыру буенча 2020-2025 елларга чаралар планын тормышка ашыру мониторингы нәтижәләре буенча мәгълүмати-аналитик материаллар формалаштыру	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2016-2020 еллар	-	-	-	-	-	-
Балаларга өстәмә белем бирү системасын үстерү буенча республика конференцияләрендә, киңәшмәләрендә, түгәрәк өстәлләрендә катнашу	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	Ел саен	транс порт	транспорт	транспорт	транспорт	транспорт	транс порт
Балаларга өстәмә белем бирүне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру буенча республика коллегиясендә катнашу	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ ЙОРТЫ	2016-2020 еллар	транс порт	транспорт	транспорт	транспорт	транспорт	транс порт
Өстәмә белем бирү белгечләре өчен Халықара һәм Бөтөнrossия чараларында катнашу	"МБ" МКУ, МББУ, БАЛАЛАР ИЖАТ	Ел саен	транс порт	транспорт	транспорт	транспорт	транспорт	транс порт

	ЙОРТЫ						
--	-------	--	--	--	--	--	--

**2021-2025 елларга "Кадрлар потенциалын үстерүү"
4 нче ярдэмче программы
паспорты**

Подпрограмманың атамасы	"Кадрлар потенциалын үстерүү" (алга таба - ярдэмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзэлэ муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Өстөмөнө программалар	- районның мәгариф оешмалары; - «М.Жәлил исемендәге МПК» ДАҢББУ
Ярдэмче программаның максаты	Муниципаль мәгариф системасын "Мәгариф" милли проектын гамәлгә ашыру, мәгариф системасын модернизацияләү бурычларын хәл итәргә сәләтле квалификацияле кадрлар белән тәэмин иту.
Ярдэмче программаның бурычлары	-Мәгариф системасына яшь кадрларны жәлеп итү; - эшләүче педагогларга өзлексез белем алу өчен шартлар тәэмин итү; - педагогик хезмәткәрләрнең статусын күтәрү өчен социаль һәм мораль чаралар комплексын хәл итү
Ярдэмче программаның максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	1. Укытучы һөнәрен сайлаганabituriyentlarның өлеше, ярдэмче программаны гамәлгә ашыру дәвамында- %. 2. Педфакультетларны тәмамлаган яшь укытучылар өчен стажировка мәйданчыклары саны, бер. 3. Квалификацияне күтәрү системасын персонификацияләнгән финанслау кысаларында квалификацияләрен күтәргән укытучылар өлеше - % 4. Укытучыларга, шул исәптән яшь белгечләргә адреслы социаль һәм мораль ярдэм курсәтү чаралары курсәтелгән укытучылар өлеше %
Ярдэмче программаны тормышка ашыруның көтөлгөн нәтижәләре	Мәгариф учреждениеләрендә кадрларны беркетү һәм педагогик укуйортларын тәмамлаучыларның мәгариф системасына килү өчен шартлар тудыру; идарәче кадрлар резервы төркемен формалаштыру; педагогик хезмәткәрләрнең статусын күтәрү өчен социаль һәм мораль чаралар комплексын хәл иту.
Ярдэмче программаны тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар

Минзәлә муниципаль районның мәгариф системасында кадрларның гомуми характеристикасы һәм төп проблемалары.

Минзәлә муниципаль районда мәгариф системасы педагогларының һәм идарәчеләренең заманча корпусы, яна һөнәри культура актив формалаша. Лидерлар тәжрибәссе массакүләм практикада киң кулланыла.

Шәһәр округының мәгариф системасында 1038 хезмәткәр эшли, шуларның 341 педагогик хезмәткәр.

Белем бирү оешмаларында инглиз теле, физика, химия, башлангыч сыйныф, рус теле һәм әдәбияты, математика укутучылары, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының музыка житәкчеләре аеруча кирәк.

Мәгариф өлкәсендә кадрлар кытлыгы, 2013 ел белән чагыштырганда, 8,7% ка арткан. Кадрлар белән тәэммин итү проблемасы эшләүче белгечләргә уку йөкләнешен арттыру һәм аларны бергәләп эшләргә жәлеп итү хисабына хәл ителә.

Хәзерге вакытта мәгариф өлкәсендә 585 белгеч торак бирүгә мохтаж, шуларның 127 се - яшь белгечләр.

Белем бирү оешмаларында яшь дисбалансы чагылган: пенсия яшендәге педагогларның өлеше 13% тәшкил итә. Педагогик корпусны яңарту акын бара. 30 яшькә кадәрге яшь укутучылар өлеше 8,2% тәшкил итә. Өлкән яштәге хезмәткәрләрнең өлеше арту яшь белгечләрне тармактан китү нәтижәсендә дә, аларның тармакка килмәве, ягъни һөнәри белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның шәһәрдән ерак районнарда һәм авыл жирләрендә белем бирү оешмаларында эшләргә теләмәүләре нәтижәсендә дә барлыкка килә.

Югары белемле мәгариф хезмәткәрләренең чагыштырма авырлыгы арта бара. Хәзерге вакытта мәктәп педагогларының 88% ы һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең 68% ы югары белемле.

Квалификация категорияләренең 69,4% педагоглар, шул исәптән 12,1% югары квалификация категориясенә ия, 57,32% - беренче категориягә ия. Бу мәгълүматлар районның педагогик кадрларының квалификациясен күтәрү турында сөйли. Ел саен курсларны әзерләү һәм яңадан әзерләү педагогларның 27% - ына кадәр уза.

Хәлне анализлау күрсәткәнчә, шәһәр округы мәгариф системасында кадрлар потенциалын үстерү өлкәсендә түбәндәгә проблемалар бар:

- югары квалификацияле педагогик һәм идарәче кадрларга кытлык;
- педагогик хезмәткәрләрнең, шул исәптән яшь белгечләрнең социаль якланмаганлыгы (хезмәт хакы житәрлек дәрәҗәдә түгел, торак булмау);
- кадрларның " картауы", мәгариф учреждениеләре структурасында "яшь белгечләрнең " түбән өлеше".

- Муниципаль белем бирү учреждениеләре белән идарә итүнен нәтижәлелеген арттыру максатларында житәкчеләренең кадрлар составын сыйфатлы яңарту таләп ителә.
- Педагогик һөнәрнең дәрәҗәсе кими. Тотрыклы традицияләрне жимерү, педагогларның буыннан-буынга тапшырыла торган педагогик тәжрибәне югалту куркынычы тудырыла, шуңа бәйле рәвештә белем бирүнен сыйфатын арттыруга юнәлтелгән педагогик кадрларны мотивацияләү һәм стимуллаштыру буенча ҹаралар кабул итү зарур.

Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэммин итү

Юнәлеш эшчәнлеге	Үтәү вакыты	Башкару чы	Финанслау (мен сумнарда)				
			2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8
Мәгариф системасына яшь кадрларны жәлеп итү буенча өзаралар							
1.Эшкә көргәндә яшь белгечләргә бер тапкыр бирелә торган пособие түләү	Октябрь	МКУ "ОО"					
2. "Яшь педагог мектәбе" эшчәнлеген оештыру	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-
3.Яшь белгечләр белән «Эшнең беренче нәтижәләре, педагогик эшчәнлек перспективалары» темасына түгәрәк өстәл үткәрү	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-
Белем бирүнәң сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән педагогик кадрларны мотивацияләү һәм кызықсындыру өзаралары							
4."Ел укытучысы" район смотр- конкурсы	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	15000	15000	17000	17000	20000
5."Иң шәп сыйныф укытучысы" район конкурсы	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	7000	7000	8000	8000	9000
6."Йөрәгемне балаларга бирәм" район конкурсы	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	7000	7000	8000	8000	9000
7.«Ел тәрбиячесе» һәнәри осталык конкурсында катнашу (БР)	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	7000	7000	8000	8000	9000
8."Ел балалар бакчасы" район конкурсы	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	15000	15000	17000	17000	20000
9.Укытучыларның региональ һәм Бөтөнrossия һәнәри осталык конкурсларында катнашуы	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	25000	25000	27000	27000	30000
10."Укытучылар көне" һәнәри бәйрәменә багышланган	Октябрь	МКУ "ОО"	70000	75000	80000	80000	85000

чаралар оештыру								
11. Мэгариф хезмәткәрләренең квалификациясен күтәру курслары	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-	-
12.Мэгариф хезмәткәрләренең командировка чыгымнары	Ел дәвамында	МКУ "ОО"						
13.Педагогик фән hәм практика вәкилләрен чакырып, проблемалы семинарларны оештыру	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	10000	15000	17000	19000	20000	
14.Район август педагогика конференциясен оештыру	Август	МКУ "ОО"	200000	200000	23000 0	230000	250000	
Идарә кадрлары резервы белән эшләу								
15.Кадрлар резервында торучы кандидатларны укыту	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	-	-	-	-	-	-
16."Оешма менеджменты» белгечлеге «Мэгариф белән идарә итү» специализациясе буенча кадрлар резервында торучы, яңадан билгеләнгән житәкчеләр hәм кандидатларны яңадан әзерләү»	Ел дәвамында	МКУ "ОО"	120000	60000	60000	60000	30000	

6 нчы таблица
 "Муниципаль берәмлекне кадрлар белән тәэммин итү" 4 нче ярдәмче программының структурасы
 мэгариф системалары"
 2015-2017 елларга

Атамасы	Үлч. берә млеге	2021 ел	Фаразланган чор			
			2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел

Максат: Муниципаль мэгариф системасын "Мэгариф" милли проектын гамәлгә ашыру, мэгариф системасын модернизацияләү бурычларын хәл итәргә сәләтле квалификацияле

кадрлар белэн тээмин итү.

Бурыч: Мэгариф системасына яшь кадрларны жэлеп итү; һөнәри юнәлеш бирү эше системасының эшлэү шартларын тээмин итү

Максатчан индикаторлар

Программаны тормышка ашыру вакыты дэвамында укытучы һөнәрен сайлаган абитуриентларның өлеше	%	18	20	22	24	26
Педагогларның гомуми санына яшь педагогларның өлеше	%	23	25	27	30	35
Яшь укытучылар һөм педфакультетларны тэмамлаучылар өчен стажировка мэйданчыклары саны	берэ мл.	2	3	4	5	5

Бурыч: эшлэүче педагогларга өзлексез белем алу өчен шартлар тудыру;
мэгариф системасының педагогик һөм житэкчे кадрларын өзөрлөү, яңадан өзөрлөү һөм
квалификацияләрен күтэрү буенча
заманча программаларны гамәлгә керту

Максатчан индикаторлар

Квалификацияне күтэрү системасын персонификациялэнгэн финанслау кысаларында квалификацияне күтәргэн укытучылар саны гомуми санда	%	100	100	100	100	100
--	---	-----	-----	-----	-----	-----

Бурыч: педагогик хезмәткәрләрнең статусын күтэрү өчен социаль һөм мораль чаралар комплексын хэл итү.

Максатчан индикаторлар

Укытучыларга, шул исәптэн яшь белгечләргә адреслы социаль һөм мораль ярдәм күрсәтү чаралары курсәтелгэн укытучылар өлеше %	%					
---	---	--	--	--	--	--

**Подпрограмма 5 "Сәламәт туклану"
паспорты**

Подпрограмманың исеме	"Сәламәт туклану" (алга таба - ярдәмче программа)
--------------------------	---

Подпрограмманың жараплы башкаручысы	ТР Минзэлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Подпрограмманың башкаручылар	- районның мәгариф оешмалары; - РҮХ ДАСУ
Ярдәмче программаның максаты	Минзэлә муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының туклануын оештыру системасын камилләштерү
Подпрограмманың бурычлары	<p>Мәктәп туклануының һәркем өчен мөмкин булуын тәэмин итү</p> <ul style="list-style-type: none"> · Укучыларның сәламәтлеген саклау һәм нығыту, шулай ук авыруларны профилактикалау максатларында сәламәт туклануын тәэмин итү * Туклану продуктлары белән тәэмин ителә торган азық-төлек блогының торышына, аларны транспортлау, саклау, әзерләү буенча барлык санитар таләпләрне үтәүне дә кертеп, туклануын санитар-гигиеник куркынычсызлыгын тәэмин итү * Мәктәп туклануы системасында эшләүче хезмәткәрләрнең һөнәри-кадрлар составын камилләштерү * Сәламәт туклану өлкәсендә пропагандалау һәм укыту. * Укучыларда туклануны оештыруны, сәламәт туклану культурасын формалаштыруны тәэмин итә торган мәктәп программаларын эшләү . * гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларның туклануын оештыру белән идарә итү системасын камилләштерү һәм нәтижәлелеген арттыру
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	<p>1-11 сыйныф укучыларын кайнар аш белән тәэмин итү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - азық-төлек продуктларына китерелә торган азық-төлек блогларының торышына, аларны транспортировкалау, саклау, әзерләү буенча санитар-гигиена таләпләрен үтәү;; - мәктәп ашханәләренең азық-төлек блогларын профессиональ кадрлар белән тәэмин итү; - укучыларның гомуми авырулар санының кимүе; - квалификация күтәрүне һәм яңадан әзерләүне узган ашханә белгечләренең чагыштырма авырлыгы - туклануны оештыру буенча мәктәп программалары булу
Ярдәмче программаның тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	<ul style="list-style-type: none"> - районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларның гомуми авыру дәрәҗәсе 2,5% ка киметелде%; -азық-төлек продуктларына китерелә торган азық-төлек блогларының торышына, аларны транспортлау, саклау, әзерләү буенча санитар-гигиена таләпләрен үтәү%; - мәктәп ашханәләренең азық-төлек блокларын профессиональ кадрлар белән тәэмин итү, 100%; - туклану сыйфатын яхшыту, аның баланслылыгын тәэмин итү; - туклануны оештыру буенча мәктәп программалары булу - укучыларда туклану культурасын һәм үз сәламәтлекләре өчен жараплылык хисен формалаштыруны камилләштерү; -ашханәләрнең матди-техник базасын мәктәп туклануын оештыруга карата заманча гигиена таләпләренә туры китерү-100%

Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.				
Программаның бюджет асигнованиеләре күләме	Финанслау чыганагы	Программаны финанслауның гомуми күләме - мең сум (белешмә <*>)	Шул исәптән		
			Федераль бюджет (белешмә <*>)	Республика бюджеты (белешмә <*>)	Жирле бюджет (белешмә <*>)
	Барлығы				
	2021 ел				
	2022 ел				
	2023 ел				
	2024 ел				
	2025 ел				

Минзәлә муниципаль районы мәгариф оешмаларында туклануның гомуми характеристикасы.

Сәламәтлекне саклау һәм ныгыту район үсешенең стратегик юнәлешендә төп факторларның берсе булып тора.

Баланың физик һәм нерв-психик үсешенә йогынты ясаучы тышкы мохитнең барлық факторларыннан берсе нәкъ менә туклану эйдәп баручы урынны алып тора.

Балалар һәм яшүсмәрләрдә сәламәт туклану авыруларны профилактикалауга, эшкә сәләтлелекне һәм өлгерешне арттыруга, физик һәм ақыл үсешенә ярдәм итә, үсеп килуче буынны эйләнә-тирә мохиткә яраклаштыру өчен шартлар тудыра һәм киләчәктә кеше сәламәтлегенең формалашуына һәм торышына сизелерлек йогынты ясый.

Соңғы елларда профилактик тикшерүләр нәтижәләре күрсәткәнчә, алиментларга бәйле авырулар төркемендә балалар һәм яшүсмәрләр саны, аз гына кимүгә карамастан, шактый югары дәрәҗәдә кала.

Сизелерлек үзгәрдө һәм киңәйде, туклану рационына витаминлы продуктлар, йодлы тоз

кертелгән, заманча технологик жиһазларны, балаларның тәбәк үзенчәлекләрен һәм өстенлекләрен, төрле яштәге балаларның физиологик ихтыяжларын исәпкә алыш, перспективалы 12 көнлек менюны камилләштерү өстендә дайими эш алыш барыла.

Мәктәптә булганда укучыларны рациональ һәм уңайлы кайнар ризық белән тәэммин итүне оештыру баланың сәламәтлеген саклау һәм белем бирүнәң нәтижәлелеген арттыру өчен төп факторларның берсе булып тора.

Соңғы 5 елда гомуми белем бирү оешмаларында укучыларны тукландыруны оештыру сизелерлек яхшырды: укучыларны кайнар ризық белән тәэммин итү 92% ка кадәр артты. Мәгариф учреждениеләре балаларның көндәлек актив эшчәнлеге урыны булып тора. Укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне колективларга оештыру, мәктәпләрдә һәм балалар бакчаларында озак яшәүләре максатчан массакүләм профилактик һәм сәламәтләндерү программаларын нәтижәле гамәлгә ашырырга мөмкинлек бирә. Килеп туган ситуациядә белем бирү учреждениесе кысаларында балалар һәм яшүсмәрләрнәң сәламәт туклану структурасын яхшыртуга юнәлдерелгән программа чаралары комплексын тормышка ашыру зарурилыгы күзгә күренеп тора.

Мәктәпләрдә укучыларны дөрес туклануга өйрәтү буенча эш оештырылды, аның кысаларында мәктәп газеталары конкурслары, «сезнең гайлә сәламәтлеге» ата-аналар лекторије, дөрес һәм сыйфатлы туклану оештыру буенча электрон курслар, өлкән сыйныф укучылары өчен факультативлар, «Дөрес туклану турында сөйләшү» h. б. оештырылды. Шулай итеп, программаны тормышка ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- азық әзерләү технологиясен һәм шартларын яхшыртырга;
 - туклану сыйфатын арттыру, аның куркынычсызлыгын, баланслылыгын тәэммин итү;
 - гомуми белем бирү ашханәләренәң матди-техник базасын китеrerгә .
- учреждениеләрдә азық-төлек житештерү технологиясенең заманча таләпләре нигезендә һәм укучыларга хезмәт күрсәтүне оештыру;
- гомуми белем бирү учреждениеләрендә укучыларның киң контингенты өчен туклану мөмкинлеген тәэммин итәргә;
 - җайга салуның нәтижәлелеген арттыру, шул исәптән туклануны оештыручылар эшчәнлеген координацияләүне яхшырту.

Программаның нәтижәлелеге максатчан күрсәткечләр аша күзәтелә:

- белем бирү учреждениеләрендә укучыларны кайнар аш белән тәэммин итү
- Бушлай туклану белән тәэммин итү;
- мәктәп туклануын оештыруга гигиена таләпләрен үтәү;
- белем бирү учреждениеләрендә укучыларның гомуми авырулар санының дәрәҗәсе 5% ка, шул исәптән ашказаны - әчәк авырулары буенча-2% ка кимүе%;
- квалификацияне күтәрүне һәм яңадан әзерләүне узган ашханә (буфетлар) белгечләренен чагыштырма авырлыгы бүгенге шартларда сәламәт балалар туклануын оештыру мәгариф өлкәсендә өстенлекле милли проектларны тормышка ашыруда лаеклы урын табарга тиеш.

Максат: Минзэлә муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының туклануын оештыру системасын камилләштерү						
Бурыч: Укучыларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, шулай ук авыруларны профилактикалау максатларында сәламәт туклануны тәэммин итү						
Максатчан индикаторлар						
1-11 сыйныф укучыларын кайнар аш белән тәэммин итү	%	100	100	100	100	100
азық-төлек продуктларына китерелә торган азық-төлек блокларының торышына, аларны транспортлау, саклау, әзерләү буенча санитар-гигиена таләпләрен үтәү	%	80	90	95	100	100
мәктәп ашханәләренең азық-төлек блокларын профессиональ кадрлар белән тәэммин итү	%	90	100	100	100	100
укучыларның гомуми авыру дәрәҗәсө кимү	%					
квалификация күтәрүне һәм яңадан әзерләүне узган ашханә белгечләренең чагыштырма авырлығы	%	50	60	70	80	90
туклануны оештыру буенча мәктәп программалары булу	берәм л.	35	35	35	35	35
Ярдәмче программаны финанслауның гомуми суммасы	мен сум.					

башкаручысы	
Өстәмә программалар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районы буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге - ТР ДОСААФ Минзәлә автомобиль мәктәбе ТР Минзәлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры - Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - "Юность" спорт мәктәбе МБУ ТР Минзәлә муниципаль районы - Минзәлә муниципаль районының "Юбилейный" спорт мәктәбе "МБУ" Балалар сәнгать мәктәбе - РҮХ ДАСУ
Ярдәмче программаның максаты	Балаларны сәламәтләндерү, жәйге ял оештыру.
Ярдәмче программаның бурычлары	1) жәйге ялның һәркем өчен мөмкин булган дәүләт гарантияләрен тәэммин иту; 2) балаларны савыктыру өчен шартлар тудыру.
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Балаларны жәйге ял белән тәэммин иту -%. 2. Торак милекчеләре ширкәтендәге балаларның гомуми саныннан, мәктәп яшендәге балаларның ялын һәм сәламәтләндерүен алган балалар өлеше.
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	Подпрограмманы тормышка ашыру яшәү урынына, социаль, милек статусына һәм сәламәтлегенең торышына карамастан, Минзәлә муниципаль районының барлык балалары өчен жәйге ял һәм сәламәтләндерү мөмкинлеген тәэммин итәргә мөмкинлек бирәчәк.
Ярдәмче программаны тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.

Муниципаль берәмлекләрнең **мәгариф оешмаларында** сәламәтлек саклау һәм спорт-массакүләм эшен оештыруның нәтижәлелеге. Яшь буынны тәрбияләүдә ин мөһим мәсьәләләрнең берсе-физик тәрбия.

2019 елда белем бирү оешмаларында физкультура-спорт эше Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының проектлары һәм положениеләре буенча, Минзәлә муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары укучылары белән спорт-массакүләм чаралар календаре буенча, шулай ук Минзәлә районы яшьләр һәм спорт бүлгегенең спорт тәрләре буенча нигезләмәләр буенча алыш барылды.

«ГТО» Бөтөнrossия физкультура-спорт комплексын алга этәрү максатыннан, Минзәлә районы гомуми белем бирү оешмаларында укучылар арасында, ТР Мәгариф һәм фән

МИНИСТРЛЫГЫНЫҢ 06.09.2018 ЕЛДАГЫ 7060341-4 НОМЕРЛЫ ХАТЫ НИГЕЗЕНДЕ. "ГТО"

Бөтенроссия физкультура-спорт комплексы комплексын тормышка ашыру турында «Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитетының» ЖЧЖ "МКУ №557 боерыгы чыгарылды. 2018-2019 елларда Минзәлә муниципаль районы гомуми белем бирү оешмалары тарафыннан «ГТО "ВФСК комплексын гамәлгә ашыру турында" Элеге боерык нигезендә ел дәвамында ГТО нормативларын үтәүгә керешүчеләр саны һәм ГТО нормативларын билгеләргә (алтын, көмеш, бронза) тапшыручылар саны буенча мониторинг уздырылды. Чаралар планы буенча, Минзәлә районы гомумбелем бирү оешмаларының физкультура уқытучылары укучылар арасында тест үткәрделәр һәм ай саен ГТО сынаулары төрләре буенча отчетлар тапшырдылар: сентябрь-җинел атлетика спорт төрләре; октябрь – гомумфизик эзерлек(тартылу); ноябрь-йөзү; декабрь-пневматик винтовкадан ату ; гыйнвар – гимнастика ; февраль – чаңғы ярышлары ; март – урыннан сикерү; апрель – гомумфизик эзерлек(идәндә яткан кулларны симерү һәм бушату); май – туризм; июнь – мәктәп яны лагерьларында ГТО көне. Гомуми белем бирү оешмаларының физкультура уқытучылары ГТО нормативлары буенча укучыларның үткәрелгән аттестациясе нәтижәләре буенча Минзәлә муниципаль районның тест үзәгенә қөзге, кышкы, язғы, җәйге сессиянең жыелма беркетмәләрен тапшырдылар.

Лагерь-актив ял өлкәсе, төрле ижтимагый әһәмиятле ял итү эшчәнлеге, ул теләсә кайсы балага ачылырга, үз-үзеңне хөрмәт итү һәм реабилитацияләү дәрәҗәсенә якынау мөмкинлеге бирә. Ҙәйге лагерь, бер яктан, төрле яштәге балаларның буш вакытларын, женес һәм үсеш дәрәҗәсен, икенче яктан, һөнәри юнәлеш бирү, сәламәтләндерү, сәнгать, техник, социаль ижатны үстерү өчен урын булып тора.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "2019 елга балалар һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндерүен, мәшгульлеген оештыру турында" гы карары нигезендә «Полянка» лагере 2009 елның 15 июненнән эшли башлады.

2019 елның 15 июненнән 21 августына кадәр хисап чорында «Кояшкай» җәйге лагеренда 182 бала, шул исәптән Минзәлә интернат - мәктәбеннән 16 укучы ял итте. Ҙәйге чор дәвамында балалар лагерьда расланган көн режимы нигезендә булдылар.

Лагерьда 18-22 баладан 3 отряд оештырылган.

Балалар өчен хезмәт һәм ял лагерьлары үз мөмкинлекләрен, шәхси, физик һәм социаль компенсацияләргә булган ихтыяжларын буш вакытларында тормышка ашыра торган социаль мохитнең бер өлеше булып тора.

Ҙәйге-сәламәтләндерү чорына эшнең төп бурычлары булып торалар:

- ✓ Ҙәйге каникуллар вакытында балаларның сәламәтлеген нығыту һәм ялын оештыру өчен оптималь шартлар тудыру;
- ✓ Баланың үцай гамәлләренә һәм гамәлләренә юнәлтелүенә ярдәм итә торган яхши атмосфера тудыру;
- ✓ Балаларда тараалган авыруларны профилактикалау белән бәйле сәламәтләндерү чарапары системасын оештыру;

✓ Хезмәт күнекмәләрен ныгытуга һәм авыл хужалығы хезмәте күнекмәләрен

үстерүгә ярдәм итү;

- ✓ Ял итү эшчәнлеге аша танып-белү һәм хәрәкәт активлыгын арттыру;
- ✓ Үз-үзенде тоту культурасын тәрбияләү.

Педагоглар отрядның үз планнары һәм лагерь чарапарының гомуми планын исәпкә алыш эшләнгән.

Эшчәнлекнең төп юнәлешиләре булып торалар:

- Спорт-сәламәтләндерү;
- Туристлык;
- Сәнгать-ижат;
- Гражданлык-патриотик һәм туган якны өйрәнү);
- Ижтимагый-файдалы;
- Хокук бозуларны профилактикалау.

Тәрбияләнүчеләрнең көн саен ял итү өчен төзекләндерелгән: гигиена процедуналары үткәрү өчен, чыныгу, физик һәм рухи сәламәтлекне ныгыту максатыннан, спорт залы, спорт мәйданчыклары бирелде. Клуб қреатив линияне, балаларның шәхси үзенчәлекләрен тормышка ашыру, баланы күмәк эшчәнлектә ялны оештыруның төрле формалары һәм методлары аша социальләштерү өчен билгеләнгән иде. Көн саен педагоглар лагеръда балаларны сәламәтләндерү буенча чарапар үткәрделәр: саф һавада иртәнге зарядка, спорт чарапары, дайми рәвештә уеннар, конкурслар, викториналар, уен программалары үткәрелде.

Лагерь эшенең төп максаты-жәйге чорда шәхеснең һәрьяклап үсешен һәм балаларны савыктыруны стимуллаштыручу эш һәм тулы канлы ял итү өчен шартлар тудыру.

Медицина персоналы жәй дәвамында балаларны сәламәтләндерүнен нәтижәлелеге күрсәткечләрен билгеләделәр. Алар бу жәй эчендә балалар кызынып, ял итеп кенә калмыича, бераз үсәргә дә өлгерделәр, дип билгеләп үттеләр. Вируслы һәм йогышлы авырулар чыганаклары һәм кабынулары теркәлмәгән.

Ярдәмче программа күздә tota:

- «Солнышко» «Спорт-сәламәтләндерү лагере» учреждениесен тотуга һәм аларның эшчәнлеген тәэмин итүгә чыгымнар.

-балаларның жәйге ялын оештыру өчен гомуми белем бирү учреждениеләрендә шартлар тудыру;

Ярдәмче программада каралган:

1.1. Подпрограмманы тормышка ашыру буенча мониторинг үткәру.

1.2. Максатчан индикаторлар нигезендә ярдәмче программаның нәтижәлелеген бәяләү.

Төп максатлар һәм бурычлар, көтелгән тормышка аныру нәтижәләре

ярдәмче программаның

«Балаларның ялын, сәламәтләндөрүен һәм мәшгүльлеген оештыру» 6 нчы ярдәмче программының структурасы

Атамасы	Аш- су	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Максат: Балаларны сәламәтләндөрү, жәйге ял оештыру.						
Бурыч: (7 яштән алыш 15 яшкә кадәрге) балаларның ялын һәм сәламәтләндөрүен тәэмин итү						
Максатчан индикаторлар						
Ел дәвамында ял һәм сәламәтләндөрүнен төрле формалары белән колачланган балаларның чагыштырма авырлыгы (7 яштән алыш 15 яшкә кадәр)	%	70	75	80	85	90
Балалар ялы һәм сәламәтләндөрү учреждениеләрен квалификацияле кадрлар белән тәэмин итү	%	100	100	100	100	100
Торак милекчеләре ширкәтендәге балаларның гомуми саныннан, мәктәп яшендәгे балаларның ялын һәм сәламәтләндөрүен алган балалар өлеше.	%	100	100	100	100	100

**"Сәләтле балалар " 7 нче ярдәмче програмmasы"
паспорты**

Подпрограмманың исеме	"Сәләтле балалар" (алга таба-ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Подпрограмманы башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; - Минзәлә муниципаль районы буенча ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге - ТР ДОСААФ Минзәлә автомобиль мектәбе ТР Минзәлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзәлә дәүләт татар драма театры - Минзәлә шәһәре, ТР Минзәлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзәлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - "Юность" спорт мектәбе МБУ ТР Минзәлә муниципаль районы - Минзәлә муниципаль районының "Юбилейный" спорт мектәбе "МБУ Балалар сәнгать мектәбе - РҮХ ДАСУ - «М.Жәлил исемендәге МПК" ДАҢББУ
Ярдәмче программаның максаты	Сәләтле балаларны һәм яшьләрне ачыклау, аларга ярдәм итү, укыту һәм үстерү системасын булдыру; сәләтле балаларның сәләтен үстерү, районның интеллектуаль, ижади, мәдәни потенциалы нигезе буларак һөнәри үзбилгеләнешен үстерү өчен шартлар тудыру.
Подпрограмманың бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1) сәләтле һәм сәләтле укучыларны ачыклау һәм сайлап алу, шәхеснең ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; 2) укучыларның шәхси мәнфәгатынен һәм ихтыяжларына, шәһәр һәм районның социаль-икътисадый һәм мәдәни үсеше ихтыяжларына туры китереп курсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең һәркем өчен мөмкин булын, төрлелеген һәм сыйфатын яхшируту; 3) сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын камилләштерү, аларга маҳсус ярдәм курсәтү; 4) һәр укучының мөмкинлекләрен тормышка ашыру өчен үстерешле мохит булдыру; 5) Минзәлә муниципаль районының сәләтле балалар өчен мәгълүматлар банкын булдыру. Сәләтле һәм сәләтле балаларның муниципаль, региональ, Бөтөнrossия олимпиадаларында, фәнни конференцияләрдә, ижади күргәзмәләрдә, төрле конкурсларда катнашу мөмкинлекләрен кинәйту;

	<p>квалификацияләрен күтәрү;</p> <p>7) район мәктәпләренең 4-10 сыйныф укучылары өчен "яшь талантлар мәктәбе" булдыру;</p>
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	<p>1) сәләтле балаларны ачыклау, үстерү һәм адреслы ярдәм күрсәту системасына кертелгән балалар өлеше, аларның социаль әһәмиятле эшчәнлектә мәшгульлеге (мәктәп яшендәге балаларның гомуми саныннан);</p> <p>2) бөтөнrossия, республика, муниципаль фән олимпиадаларында, конкурсларда, башка чарапарда жинуче сәләтле балалар өлеше</p> <p>3) ГТО кысаларында үткәрелә торган бөтөнrossия, республика, муниципаль спорт һәм спорт – техник конкурсларда, ярышларда жинуче сәләтле балалар өлеше,</p> <p>4) муниципаль һәм республика эшләрендә катнашучы укучылар өлеше;</p> <p>5) сәләтле балалар өчен белем бирү программаларын гамәлгә ашыруchy мәгариф учреждениеләре саны.</p>
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	<p>Подпрограмманы гамәлгә ашыру нәтижәләре буенча түбәндәге нәтижәләргә ирешү көтелә:</p> <p>үзләренең интеллектуаль яки башка сәләтләрен адекват итеп күрсәтүче сәләтле балалар санын арттыру;</p> <p>сәләтле балалар белән эшләүче педагогларның һөнәри компетентлыгы дәрәҗәсен күтәрү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - инновацион белем бирү технологияләренә ия булган педагоглар санын арттыру; - муниципаль, региональ, Бөтөнrossия олимпиадаларында, фәнни конференцияләрдә, иҗади күргәзмәләрдә, төрле конкурсларда катнашучылар санын арттыру. - муниципаль, региональ, Бөтөнrossия олимпиадаларында, интеллектуаль ярышларда һәм иҗади конкурсларда жинучеләр һәм призерлар санын арттыру; - укучыларның иҗади сәләтләрен ачу өчен чарапар диапазонын киңәйтү; - шәхес формалаштыруны һәм үстерүне тәэмин итә торган уңай шартлар комплексын булдыру.
Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.

Минзәлә районнының сәләтле укучыларын үстерү системасының характеристикасы, төп проблемаларны тасвиrlау һәм аның үсеш фаразлары.

"Сәләтле балалар" ярдәмче программасы (алга таба - ярдәмче программа) Минзәлә районнының сәләтле укучыларны үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәтен тормышка ашыру өчен оештыру нигезе булып тора, аның үсеш юлларын билгели.
2021-2025 елларга " Сәләтле балалар» муниципаль ярдәмче программы таләпләргә туры китереп эшләнгән:

1. "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында"2003 елның 6 октябрендәге 131 номерлы Федераль закон.
2. "Мәгариф турында" Россия Федерациясе Законы 22.08.2004 ел, № 122-ФЗ Федераль закон редакциясендә. 2010 елга кадәр Россия мәгарифен модернизацияләү концепциясе

(РФ Хөкүмәтенең 29.12.2001 ел, № 1756-р боерыгы, РФ МБ 11.02.2002 ел, № 393 боерыгы).

3. Санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар СанПин 2.4.1.2660-10

Социаль-икътисади мәнәсәбәтләрнең динамик үзгәреүе, районның конкурентлы өстенлекләрен үстерү бурычы югари белемле, актив, иҗади, креатив фикерләүче, яңа перспектив максатлар күя һәм куелган бурычларны стандарт булмаган хәл итә ала торган кешеләргә ихтыяж тудыра. Районның киләчәк интеллектуаль һәм иҗади потенциалын формалаштыруның өстенлекле бурычы-һөнәри элитаны булдыру, бу исә төрле өлкәләрдә сәләтле балалар һәм яшьләрнең белем һәм иҗатын ачыклаудан, ярдәменнән, адреслы ярдәменнән башка мөмкин түгел.

Баланы төрле эшчәнлек төрләренә қызыксындыру өчен шартлар тудыру, аның барлык үсеш аспектларында психологияк-педагогик ярдәм күрсәтү, һөнәри һәм шәхси үсеш этапында уку-укыту, хезмәт эшчәнлеге һәм тормыш белән тәэммин итү өчен уңай шартлар тудыру милли бурыч булып тора.

Иҗтимагый тормышны демократлаштыру индивидуаль, шәхси доминантларның әһәмиятен аңлауга, талантның қыйммәтләрен һәм кешенең үз-үзен тормышка ашыруга омтылуына кiterде, бу бигрәк тә мәгариф кебек сизгер өлкәдә чагылды.

Яңа белем бирү парадигмасына күчү дәүләтнең төп капиталы буларак карала торган сәләтле балаларга игътибар көчәйтү белән бергә алып барыла. Соңғы унъеллыкта традицион белем бирү кысаларында үз-үзен үстерү нәтиҗәле була алмаган психологик-педагогик тикшеренүләр сәләтле балаларны үстерү өчен шартлар тудыру кирәклеген ышандырып исbatлады.

2014 елдан Минзәлә муниципаль районында «Сәләтле балалар» муниципаль максатчан программы тормышка ашырыла. Программа Минзәлә муниципаль районның белем бирү киңлеге кысаларында сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү өчен шартлар комплексын булдыруны тәэммин итә.

Талантлы һәм сәләтле балаларны ачыклауга юнәлтелгән чарапларны оештыру буенча билгеле бер тәҗрибә тупланган, эшчәнлекнең төрле төрләрендә аерым казанышлары булган балаларга социаль ярдәм күрсәтү һәм қызыксындыру традицияләре барлыкка килгән.

Ачыклау, ярдәм итү буенча эшне оештыру торышын анализлау сәләтле балаларны үстерү буенча

Программа нигезендә эшләнергә тиешле проблемаларны, максатчан жайламаларны билгеләү, программа чишелеше объектларын бүләп бирү өчен ел саен үткәрелә торган республика һәм Бөтөнrossия олимпиадаларына анализ ясалды, аларда районның гомуми белем бирү оешмалары укучылары катнашты.

Республика олимпиадасы

Еллар	мун. этапта олимп/кеше саны	мун. этапта жинчеләр саны	мун. этапта призерлар саны	йомгаклау этапында олимп./кеше саны	йомгаклау этапында жинчеләр саны	йомгаклау этапында призерлар саны						
2016-2017	495	26%	50	10 %	137	27%	60	12.%	2	3%	13	21%
2017-2018	863	46%	113	12.%	268	30%	63	7%	2	3%	15	23%
2018-2019	592	33%	159	27%	125	21%	48	8%	0	0%	13	27%

Бөтөнrossия олимпиадасы

Еллар	мун. этапта олимпи/кеше саны		мун. этапта жинүчелер саны		мун. этапта призерлар саны		Олимп./кеше саны		төбөк этапы саны		Төбөк этапы призерлар саны	
2016-2017	478	24%	37	8%	64	13%	14	3%	0	0%	1	7%
2017-2018	406	21%	56	14.%	108	27%	10	%	0	0%	2	20%
2018-2019	597	33%	104	17.%	115	19%	9	1,5%	0	0%	1	11%

Интеллектуаль сәләтенә ия булган укучылар мәктәп укучыларының бөтенrossия һәм республика олимпиадаларының муниципаль этапында призерлар һәм жинүчеләр булдылар. Узган уку еллары белән чагыштырганда мәктәп укучыларының бөтенrossия һәм республика олимпиадаларының муниципаль этапы призерлары һәм жинүчеләре саны катнашучыларның гомуми саныннан арткан. Шулай да, Бөтенrossия һәм республика олимпиадаларында катнашучылар саны һәм жинүчеләр саны буенча уңай динамикага карамастан, региональ этапта жинүчеләр һәм призерлар саны буенча түбән динамика кала бирә. Соңғы өч ел дәвамында Бөтенrossия олимпиадасында жинүчеләр юк.

Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

Юнәлеш эшчәнлеге	Үтәү вакыты	Башкаручы	Финанслау (мен сумнарда)					
			2021	2022	2023	2024	2025	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.Мәктәп укучыларының бөтенrossия һәм республика олимпиадаларыны ң муниципаль этабы	Ноябрь- декабрь	РМБ	5000	6000	7000	8000	9000	
2.Мәктәп укучыларының бөтенrossия һәм республика олимпиадаларыны ң региональ этапы	Декабрь- февраль	РМБ	180000	20000	220000	240000	260000	
3. Сәләтле балалар слеты	апрель	РМБ	100000	110000	120000	130000	140000	
4. "Иҗат чикләре" фәнни-гамәли конференциясе	апрель	РМБ	20000	21000	22000	23000	24000	
5. "SCHOOL PERFOMANCE" чит телдә театр	Гыйнвар- февраль	РМБ	3000	4000	5000	6000	7000	

мэктэп коллективларыны н Республика конкурсының муниципаль этабы»							
6. Инглиз телендэ «English Art Festival » фестиваль- конкурсы	декабрь	РМБ	30000	35000	40000	45000	50000
7. Район мэктэплэрөнөц 4- 10 сыйныф укучылары өчен "Яшь талантлар мэктэплэрө"	Октябрь- апрель	РМБ	800000	900000 0	100000 0	110000 0	120000 0
8. Олимпиадаларга әзерлек буенча республика укыту-тренировка жыеннары һәм профильле сменалар	ел әйләнәсе	РМБ	50000	50000	50000	50000	50000
9. Сәләтле балалар белән шөгүльләнүче педагоглар өчен семинар дәресләре циклы	Ел дәвамында	РМБ	30000	30000	30000	30000	30000
10. Инглиз телендәге видеороликлар республика конкурсының муниципаль этапы " Урамнар аларның исемнәре белән аталды...»	Сентябрь- октябрь	РМБ	5000	6000	7000	8000	9000
11. Активистлар акцияләре	Ел дәвамында	РМБ	10000	10000	10000	10000	10000
12. Спорт әзерлеге кысаларында чаралар	Ел дәвамында	РМБ	10000	10000	10000	10000	10000
13. Район башлыгы чыршысы	декабрь	РМБ	250000	300000	350000	400000	450000
Барысы:			149300 0	150200 0	187100 0	206000 0	224900 0

2021-2025 елларга "Сәләтле балалар" ярдәмче
программасы структурасы

Атамасы	Үлчәү берәмл.		Фаразланган чор				
			2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Максат: Сәләтле балаларның яшьләрне ачыклау, аларга ярдәм итү, укыту һәм үстерү системасын булдыру; сәләтле балаларга ярдәм итү һәм аларны үстерү өчен шартлар тудыру, районның интеллектуаль, ижади, мәдәни потенциалы нигезләре буларак һөнәри үз-үзене билгеләү.							
Бурыч: укучыларның шәхси мәнфәгатьләренә һәм ихтыяжларына, шәһәр һәм районның социаль-икътисади һәм мәдәни үсеше ихтыяжларына туры китереп күрсәтелә торган белем бирү хезмәтләренең үтемлелеген, күптөрлелеген һәм сыйфатын яхшырту;;							
Максатчан индикаторлар							
Сәләтле балаларны ачыклау, үстерү һәм адреслы ярдәм күрсәтү системасына кертелгән балаларның социаль әһәмиятле эшчәнлектә мәшгульлелеге (мәктәп яшендәге балаларның гомуми саныннан);	%	20	25	30	35	40	
Бөтөнроссия, республика, муниципаль фән олимпиадаларында, конкурсларда, башка чараптарда жинуче сәләтле балалар өлеше	%	3	5	7	9	11	
ГТО кысаларында үткәрелә торган бөтөнроссия, республика, муниципаль спорт һәм спорт – техник конкурсларда, ярышларда жинуче сәләтле балалар өлеше	%	10	15	20	25	30	
Сәләтле балалар - балалар сәнгать мәктәбе, балалар сәнгать мәктәбе укучылары - Бөтөнроссия, республика конкурсларында, фестивальләрдә һәм башка чараптарда жинучеләр;	%	10	12	14	16	18	

паспорты

Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Минзәлә муниципаль районында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү "ярдәмче программасы"

Подпрограмманың исеме	"Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Минзәлә муниципаль районында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү" (алга таба - ярдәмче программа)
-----------------------	--

Подпрограмманың жараплы башкаручысы	ТР Минзэлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Подпрограмманың башкаручылар	<ul style="list-style-type: none"> - районның мәгариф оешмалары; ТР Минзэлә муниципаль районы "Жирлекара үзәк китапханә" МБМУ - С.Өметбаев исемендәге Минзэлә дәүләт татар драма театры - Минзэлә шәһәре, ТР Минзэлә муниципаль районы мәдәният йорты МБУК - ТР Минзэлә шәһәре Балалар иҗат йорты; - Халыклар дуслыгы йорты
Ярдәмче программаның максаты	Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру
Подпрограмманың бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең реаль тигез хокуклылыгына ирешү өчен шартлар тудыру; - компьютер технологияләрен куллану һәм билингваль белем бирүнең нәтижәлелеген арттыруга һәм гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән уқыту программалары; - милли мәдәният, аралашу чарасы буларак, татар телен саклау һәм үстерү; - Минзэлә районында яшәүче башка халыклар вәкилләренең телләрен үстерүдә ярдәм итү; - сөйләм культурасының һәм телара толерантлыкның гомуми дәрәҗәсен күтәрү; - татар телендә тәрбия компоненты булган рус телендә белем бирү сыйныфлары булдыру; - этнокультура мәктәпләре чөлтәрен саклап калу
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (күрсәткечләре)	<ul style="list-style-type: none"> - укучыларның гомуми санында татар телендә белем алу мөмкинлеге, % - туган телдә белем алучы мәгариф оешмалары өлеше, % - рус телен туган тел буларак сайлаучы укучылар өлеше, % - мари телендә укучылар өлеше, %
Чаралар характеристикасы	<p>Минзэлә муниципаль районында татар телен актив үстерү һәм үстерү; милли мәдәният нигезләре, татар халкының тулы канлы аралашу һәм берләштерү чарасы буларак татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү; татар телен уқыту һәм уқыту алыш барыла торган уқыту-тәрбия учреждениеләре чөлтәрен саклап калу эшен дәвам итү; татар телен уқытуның әчтәлеген һәм методларын сыйфатлы яңарту, татар телен уқытуның уқыту-методик һәм уқыту-матди базасын нығыту; мәгариф өлкәсенә яңа мәғълүмати технологияләр кертү.</p> <p>Гомуми белем бирү учреждениеләрендә дәүләт телләрен өйрәнү һәм куллану; мәктәпкәчә белем бирү һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен уқыту-методик әдәбият белән тәэммин итү; икетеллелек шартларында педагогик кадрлар белән эшләү: яңа технологияләр кертү, белем бирү учреждениеләренең уқыту-матди</p>

		базасын ныгыту; укучылар өчен чарапар; финанс белән тәэммин иту							
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	. «2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районның» мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесендә башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү "программасын гамәлгә ашыру өчен гомуми белем бирү учреждениеләрендә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә шартлар тудыру; ике дәүләт теленең паритет эшләве өчен шартлар тудыру; муниципаль районның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү мәктәпләрендә татар телен уқытуның яңа ысулларын үзләштерү; мәктәпләрнәң, мәктәп китапханәләренен фәнни, популяр белешмә һәм уқыту-методик әдәбиятына ихтыяжларны канәгатьләндөрү; мәктәп укучыларының татар телен белү һәм								
Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.								
Программаның бюджет ассигнованиелә ре күләме	Финанслау чыганагы	Программаны финанслауның гомуми күләме - мен сум (белешмә <*>)	Шул исәптән	Федераль бюджет (белешмә <*>)	Республика бюджеты (белешмә <*>)	Жирле бюджет (белешмә <*>)			
	Барлығы								
	2021 ел								
	2022 ел								
	2023 ел								
	2024 ел								
	2025 ел								

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында милли мәгариф системасының характеристикасы

Минзәлә муниципаль районында милли мәгарифне үстерү "Мәгариф турында" РФ һәм ТР Законы, "Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында" закон, "2014-2020 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча дәүләт программасы," 2014-2020 елларга Минзәлә муниципаль районында милли үсешне үстерү" программасы буенча (2014 елның 11 апрелендәге 333 номерлы), "2030 елга кадәр Татарстан Республикасында милли мәгарифне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру буенча Юл картасы" (2014 елның 11 апрелендәге 333 номерлы),", Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 19 августындагы 570 номерлы каары белән расланган Минзәлә муниципаль районында 2017-2020 елларга (№66, 31.01.2017)

Милли мәгариф системасының төп өлеше-татар телендә фэннэрне уқыту.

№	Атамасы	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
	Татар телендә белем бирүче мәктәпләр / класслар/ аларда укучылар	17./562 (49,7%)	17/540 (49,5 %)	12/544 (49,64%)	11: 513 (46,77%)
	Белем бирүнен мари компоненты белән/ мари телен өйрәнәләр%	3/ 63%	3/63%	3/71%	3/85%

2017/2018 уку елы белән чагыштырганда күзәтелә:

- татар мәктәпләрендә укучыларның 31 укучыга кимүе.
- татар телендә белем алу 2,87% ка кимегән, чөнки Минзәлә муниципаль районның “Ятим балалар һәм ата-ана каравыннан мәхрүм калган балалар өчен коррекция интернат-мәктәбе» ДБМУ укучыларын да керткәннәр.

Милли состав

Уку елы	Барлыгы укучылар	татар	рус	марилар	Катнаш никахлар	Башкалар (тажиклар, үзбәкләр, әрмәннәр)
2016-2017	2795	1091(39%)	1052 (37,6%)	60 (2,1 %)	568 (20%)	24(0,8%)
2017-2018	2902	1096 (37,8)	1247 (43%)	63 (2,2%)	470(16,2%)	26 (0,9%)
2018-2019	2831	1097(38,75)	1249 (44,1%)	59(2,1%)	403(14,24 %)	23 (0,8%)

Кадрлар белән тәэмин итү

Районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә 39 кеше булган татар теле һәм әдәбияты укутучыларның тотрыклы составы эшли, ә 2017 елга кадәр 45 укутучы эшләде. Зсе пенсиягә китте, Зсе рус теленә күчте. 39 укутучы да 18 сәгать йөкләнешкә ия.

Барысы да квалификация категориясенә ия: Югары категорияле 8 (20,5%), беренче категорияле 31(79,5%).

З укутучы янадан рус теле һәм 2 укутучы логопедия белгечлелеге буенча янадан әзерләнгән.

2018-2019 уку елында 8 укутучының квалификациясен күтәрү курслары узды, бу 20,5% тәшкил итә.

Туган тел укутучыларның һөнәри компетенцияләрен арттыру буенча эш алыш барыла. 2018-2019 уку елында 9 сыйныф (Асманова л. к., Сәлимова г. и., Яппарова Р. Б., Бикова Г. Г., Лотфуллина Л. Н., Сабирова С. Р., Галиева Г. у., Шәмсетдинова Л. Р.) югары һәм беренче категорияне расладылар. 1 урын (Әхмәтшина Л.М.) беренче категориягә аттестацияләнде.

“Ел укутучысы-2019” конкурсының муниципаль турында Әхмәтшина Л.М., Аглиева Г. Г., Ибраһимова А. А. катнаштылар. Мари теле һәм әдәбияты укутучысы ахвәлиева А.А. Бөтенроссия туган тел һәм әдәбияты укутучыларның мастер-класс конкурсында катнашты.

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең 2017 елның 31 гыйнварындагы 66 номерлы карапы белән Татарстан Республикасында 2030 елга кадәр милли мәгарифне үстерү концепциясен гамәлгә ашыру буенча Юл картасы расланды, чаралар планы эшләнде.

Әлеге планның бер пунктларыннан берсе-кластерлы якын килүү кысаларында милли мәгарифне үстерү моделен эшләү (НГПУ (Яр Чаллы педуниверситеты) - МПК (Минзәлә педагогика көллияте) - гимназия-мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (2 нче «Алтынчәч»балалар бакчасы).

Минзәлә педагогика көллияте милли кадрлар әзерләү буенча ресурс үзәге булып тора. Ике ел дәвамында МПК базасында татар телен өйрәнү буенча район тәрбиячеләре (80 кеше) квалификациясен күтәрү курслары узды.

15 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә укыту һәм тәрбия **татар телендә алыш барыла**. Моннан тыш, 6 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә татар телендә тәрбия һәм укыту белән аерым төркемнәр бар. Татар телендә тәрбия һәм укыту 51,5% тәшкил итә. (2017/2018 уку елы) - 51,3%)

«Алтынчәч «2 нче балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениясе татар телендә тәрбия һәм укыту өчен база мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе булып тора. 2017-2018 уку елында соңғы рус төркеме чыгарылды һәм киләчәктә әлеге балалар бакчасы балаларны бары тик татар телендә генә укытачак.

Гимназия милли мәгарифне үстерү буенча ресурс үзәге булып тора (МКУ «ОО» № 01 " 10.01.2014). «Алтынчәч» балалар бакчасыннан 2017-2018 уку елына гимназиягә 12 бала гариза тапшырган.

МПК "гимназия – балалар бакчасы" белән үзара бәйләнешен тормышка ашыру кысаларында берлектә тубәндәге чаралар үткәрелде:

- 1."Мин гимназияне сайлыйм" мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең чыгарылыш төркемнәре өчен ата-аналар жыельышы ("Гимназия" базасында).
2. 2 нче" Алтынчәч "балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр катнашында" Белем көне".
- 3."Алтынчәч"мәдәният йорты базасында "Нәүрүз"бәйрәме.
4. Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләр һәм ата-аналар өчен «Ачык ишекләр көне».
- 5.Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең күчүчәнлеге буенча семинарлар-башлангыч мәктәп.
6. «Алтынчәч» д/с, МПК белән хезмәттәшлек кысаларында, "Мәктәпкәчә белем"белгечлеге буенча студентлар өчен диплом алды практикасы оештырылды. Диплом алды практикасы белән житәкчелек итү өчен тәжрибәле тәрбиячеләр билгеләнде.
- 7.Уртак семинарлар, Мастер-класслар, методик очрашулар, көллият һәм балалар бакчасы педагогик коллективларының фәнни хәбәрләр һәм чыгышлар белән киңәшмәләре оештырыла.
8. «Алтынчәч» балалар бакчасы мәдире Усова Роза Фәндүс кызы ел саен педагогика көллиятенең атtestация комиссияләре эшнәнә катнаша.

Калтак урта мәктәбе Мари этномәдәни белем бирүне үстерү буенча ресурс үзәге булып тора (МКУ "ОО" ОО" № 84 " 13.02.2017 ел). Ресурс үзәгенең еллык планын төзүдә методик ярдәм күрсәтелде. Калтак урта мәктәбе базасында тубәндәге чаралар үткәрелде::

- Кукмарса районында үткәрелгән «ачык белем бирү шартларында туган телләрне укыту узенчәлекләре» дигән республика семинарында Мари тел һәм әдәбияты укытучыларының катнашуы.
- мәктәп бәйрәме «Шорыкйол (Святки).
- Халықара туган тел көненә (21 февраль) мәктәптә әдәби-музыкаль кичә үткәрелде - «Туган тел - безнең милли байлыгыбыз» музыкаль монтажы.
- мари язучысы Майоров-Шкетанга 120 ел тулу уңаеннан телдән журнал, анда укучылар язучының тормышы һәм иҗсаты белән таныштылар, аның шигырьләрен сөйләделәр.
- март аенда мәдәният йорты белән берлектә "ярня «бәйрәме үткәрелде.

- 26 апрельдә Милли герой көненә багышлан мәктәпта «Мари талешке кече» дип исемләнгән кургәзмә оештырылды, анда мари теле һәм әдәбияты укытучысы милли геройлар белән таныштырылды
- 1-8 сыйныф укучылары «Минем мари нәселем » дип исемләнгән республика рәсем конкурсында катнаштылар. Аларның рәсемнәре сайтта урнаштырылган. 5 нче сыйныф укучысы Димәхәммәтова Меланья 1 нче дәрәҗә диплом һәм истәлекле буләкләр белән бүләкләнде.
- б нчы сыйныф укучысы Арсланова Анастасия «Жәліл укулары» муниципаль конкурсында катнашып, 3 нче урынны алды һәм грамота белән бүләкләнде.
- Быел мәктәп укучылары, «Марий тур » колективы, «Без бергә»Республика халык ижәтаты балалар сәнгать фестивалендә катнаштылар. Зона этабы нәтиҗәләре буенча жиңүчеләр Казан шәһәренә чакырылдылар, Анда безнең укучылар «Мода театры» номинациясендә Гран-прига ия булдылар. ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы дипломы һәм истәлекле буләкләр белән бүләкләнделәр.
- июнь аенда «Семык»милли бәйрәме уткәрелде. Балаларга бәйрәм турында сөйләделәр. «Mari кас» һәм «Пәрәвеш»ансамбле чыгыш ясады.

ПРОГРАММАНЫң МАКСАТЛАРЫ

Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен актив үстерүне һәм эшләвен тәэмин итү;

татар телен саклап калу, өйрәнү һәм үстерү, милли мәдәният, аралашу һәм татар халкын берләштерү чарасы буларак, татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә дәүләт телләрен өйрәнүне тәэмин итү;

тел традицияләренә сакчыл караш формалаштыру, милли-мәдәни кыйммәт буларак телгә аңлы мөнәсәбәт тәрбияләү;

сөйләм культурасының һәм телара толерантлыкның гомуми дәрәҗәсен күтәрү.

Бу максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә татар теле статусын күтәрү, татар телендә белем бирүче мәгариф учреждениеләрен саклап калу һәм үстерү, аның функцияләрен халыкларның рухи һәм мәдәни байлыгында киңәйтү;

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләрендә татар телен укытуда дәвамчанлыкны тәэмин итү;

белем бирү учреждениеләрен оптимальләштерү шартларында тәрбия һәм укыту туган телдә алыш барыла торган учреждениеләр челтәрен саклап калу.

татар телен укыту эчтәлеген һәм методларын сыйфатлы яңарту, татар телен укытуның укыту-методик һәм укыту-матди базасын ныгыту, гомуми белем бирү учреждениеләренең мәктәп китапханәләрен тулыландыру, татар телендә дәреслекләрнең үз вакытында килүе;

мәгариф өлкәсенә яңа мәгълүмати технологияләр керту;

белем бирү оешмаларының укыту-тәрбия процессына татар теле көнен һәм татар теле сәгатьләрен керту (атна саен)

гомуми белем бирү оешмаларын педагогик кадрлар белән тәэммин итү;

татар телен һәм мәдәниятен пропагандалауга, мәктәп олимпиадаларын, бәйгеләрен оештыруга багышланган чараларны финанслауны яхшырту.

ПРОГРАММАНЫң ТӨП ЮНӘЛЕШЛӘРЕ

1. Дәүләт телләренең паритет функцияләренә ярдәм итү.
2. Дәүләт телләрен өйрәнүнең бөтен системасын үстерү.
3. Социаль статусын күтәрү һәм татар телен популярлаштыру.
4. Этноязык ситуациясе мониторингы.
5. Тәбәкара хезмәттәшлек.
6. Программаны үтәү һәм үстерү чыгымнары.

Программаны башкаручылар:

- Минзәлә муниципаль районы башкарма комитетының "Мәгариф бүлеге" МКУ житәкчесе;
- гомуми белем бирү учреждениеләре житәкчеләре;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре мәдирләре;
- милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист;
- ресурс белән тәэммин итү буенча методист;
- мәктәпкәчә белем бирү буенча методист;
- программа белән тәэммин итү буенча методист;
- "Балалар иҗат йорты" ёстәмә белем бирү укытучылары;
- татар теле һәм әдәбияты укытучыларының РМО житәкчеләре;
- гомуми белем бирү учреждениеләренең татар теле һәм әдәбияты укытучылары;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре тәрбиячеләре;
- «Мәгариф бүлеге» МКУ финанс бүлеге.

Подпрограмманы тормышка ашыруның көтелгән соңғы нәтижәләре

- Тел өлкәсендә конституциячел хокукларны гамәлгә ашыру өчен УО һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә шартлар яхшырту;
- «2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү " ярдәмче программасын тормышка ашыру өчен мәктәпкәчә белем бирү һәм балаларга ёстәмә белем бирү учреждениеләрендә яшәү шартларын яхшырту;»;
- ике дәүләт теленең тигез хокуклы эшләве өчен балалар бакчасында һәм балалар бакчасында шартлар тудыру.;
- милли телләр һәм мәдәниятләр контекстында татар телен активлаштыру;
- муниципаль районның белем бирү процессында татар теленең ролен көчәйтү;
- муниципаль районның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү мәктәпләрендә татар телен укытуның яңа методларын үзләштерү;
- мәктәпләрнен, мәктәп китапханәләренең фәнни, популяр белешмә һәм укыту-методик әдәбиятына булган ихтияжларын канәгатьләндерү;

- район укучыларының татар телен белү культурасын һәм грамоталылыгын арттыру.

ПЛАН

ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАР

I. Дәүләт телләренең паритет эшчәнлеге

№	Чаралар атамасы	Вакыт	Жаваплы
1.	Район гомуми белем бирү учреждениеләрендә дәүләт телләренең паритет функцияләренә ярдәм итү	Телләр түрүндә ТР Законының гамәлдә булу чорында»	МКУ "Мәгариф бүлеге»
2.	Мәктәпкәчә белем бирү һәм балалар бакчаларында татар телен уқытуда дәвамчанлыкны тәэмин итү	2021-2025 еллар.	Мәктәпкәчә белем бирү буенча методист
3.	Татар телендә тәрбияләнүче балалар бакчаларында өстәмә төркемнәр булдыру эшен дәвам итү	2021-2025 еллар.	Мәктәпкәчә белем бирү буенча методист
4.	«Балалар иҗат йорты» МББУсендә татар телендә милли - гамәли сәнгать, тел, мәдәният, татар халкының гореф-гадәтләре түгәрәкләре чөлтәрләрен киңәйтү	2021-2025 еллар.	"Балалар иҗат йорты" МББУ директоры
5.	Минзәлә шәһәренең «Гимназия» МББУне татар телендә белем бирүче гомуми белем бирү учреждениесе буларак саклап калу	2021-2025 еллар.	МКУ "Мәгариф бүлеге", гимназия директоры
6.	Милли мәгарифне үстерү буенча ресурс үзәге буларак " Гимназия" МББУне модернизацияләү буенча эшне дәвам итү	2021-2025 еллар.	МКУ "Мәгариф бүлеге", гимназия директоры
7.	"Гимназия" МББУ педагогика колективының һәм район мәгарифендә татар теле һәм әдәбияты уқытучыларының сыйфатлы составын күтәрү	2021-2025 еллар.	МКУ " Мәгариф бүлеге»
8.	Укучыларны туган телләрдә уқытуны оештыру өчен шартлар тудыру	Әлеге чорда	Район МБ
9.	Әзерлек һәм үткәрү: Татар теле һәм әдәбияты буенча БДИ, ОГЭ; Татар телендә ГИА	Әлеге чорда	Район МБ
10.	Гомуми белем бирү учреждениеләрен һәм балалар бакчаларын (стендлар, планшетлар, элмә тақталар, таблицалар h. б.) рәсмиләштерүдә татар телен мәжбүри куллануны тәэмин итү)	Әлеге чорда	Мәктәп житәкчеләре һәм балалар бакчасы мәдирләре
11.	Белем бирү оешмаларында алыш баруны тәэмин итү эш башкару өлкәсендә татар телендә белем бирүче учреждениеләр (приказлар, актлар, беркетмәләр, жыельышлар һәм киңәшмәләр) ике дәүләт телендә	дайми	Мәктәп житәкчеләре һәм балалар бакчасы мәдирләре
12.	Белем бирү оешмаларында алыш баруны тәэмин итү уқыту-тәрбия процессының татар телендә алыш барыла торган документларын (эш	дайми	Оешма житәкчеләре балалар бакчасы мәдирләре

	программалары, укыту-тәрбия эше планнары, дәрестән тыш, дәрестән тыш журналлар h. б.) бары татар телендә генә тутыру.		
13.	Белем бирү учреждениеләрендә татар телен мәжбүри куллануны тәэммин итү мәдәни-массакүләм чаралар оештырганда һәм үткәргәндә рус телендә укыту	даими	Оешма житәкчеләре балалар бакчасы мәдирләре
14.	«Мәгариф бүлеге» МКУ һәм татар телен белгән гомуми белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләрен «Ана теле » онлайн-мәктәбендә курсларда укытуны тәэммин итү	2021-2025 еллар.	МКУ «Мәгариф бүлеге » житәкчесе, мәктәп, балалар бакчасы житәкчеләре

II. Дәүләт телләрен өйрәнүнең тулы системасын үстерү

№	Чаралар атамасы	Вакыт	Жаваплы
1.	Мәктәп китапханәләрендә милли мәгариф өчен дәреслекләр чөлтәрен арттыруны тәэммин итү: дәреслекләр, белешмәлекләр, класстан тыш уку өчен әдәбият белән тәэммин итү	2021-2025 еллар.	Ресурслар белән тәэммин итү буенча методист
2.	Район мәктәпләрен мультимедиа чараларын кин куллану белән яңа буын укыту комплекслары белән тәэммин итү.	Әлеге чорда	Ресурслар белән тәэммин итү буенча методист
3.	Туган тел һәм әдәбият кабинетларының интерактив комплектлары белән тәэммин итү	График буенча ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы	Программалы тәэммин итү буенча методист
4.	Белем бирү учреждениеләрен татар - телендә Россия Федерациясе халыкларының сәнгать әдәбияты белән тәэммин итү	2021-2025 еллар.	Ресурслар белән тәэммин итү буенча методист
5.	Мәктәпкәчә яштәге балалар өчен белем бирү-тансып белү һәм уен электрон ресурсларын куллануны тәэммин итү.	График буенча ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы	Мәктәпкәчә белем бирү буенча методист
6.	Туган телне һәм үз халкының мәдәниятен укытуның заманча методларын, формаларын һәм технологияләрен куллану	2021-2025 еллар.	Милли мәгариф буенча методист
7.	Уку планнарын, электрон курсларны, программаларны, уку әсбапларын төзегәндә фәнни-методик ярдәм күрсәту	2021-2025 еллар.	Милли мәгариф буенча методист
8.	Беренче һәм югары квалификация категорияләренә ия булган укытуучылар арасыннан 3-4 туган тел укытуучысы эш тәжрибәсен гомумиләштерү	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
9.	Методик кинәшмә үткәру татар теле һәм әдәбияты укытуучыларының РМО семинарлары һәм кинәшмәләре, утырышлары	график буенча	Методист, РМО житәкчеләре
10.	Яңа укыту-методик әсбапларын апробацияләүдә педагогларының, мәктәпкәчә	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы	Милли мәгариф һәм тәбәкара

	белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренең катнашын тәэммин итү	планы буенча	хезмәттәшлек буенча методист
11.	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында татар теленә өйрәтү торышын анализлау	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
12.	«Ана теле» онлайн-мәктәбе программыны буенча рус телле укучылар һәм аларның ата-аналары өчен татар телен өйрәнү курслары оештыру.	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы планы буенча	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
13.	Укучылар өчен «Иҗат чикләре» конференциясен оештыру һәм үткәру.	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
14.	Дәреслекләрне һәм уку әсбапларын сайлауда методик ярдәм күрсәту	Әлеге чорда	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист

III. Социаль статусын күтәрү һәм татар телен популярлаштыру

№	Чаралар атамасы	Вакыт	Жаваплы
1.	Тәрбиячеләрне һәм уқытуучыларны туган телләре һәм туган әдәбиятыннан яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрүне оештыру	Ел саен	«ЖЧЖ» МКУ
2.	«Чит телле аудиториядә татар телен уқыту» белгечлеге буенча татар теле укутуучыларын әзерләү һәм яңадан әзерләү өчен шартлар тудыру.	Дайми	Район МБ
3.	Дәреслекләрнең авторлары, укутуучылары белән татар теле укутуучылары өчен кыска вакытлы курслар оештыру	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
4.	Татарстан Республикасы мәдәни белем бирү моделенең фәнни-гамәли һәм методик нигезләре базасында педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
5.	Укутуучылар һәм тәрбиячеләрнең сәламәтлеген саклауга ярдәм итү	Дайми	МБ профкомы
6.	Татар теле укутуучыларының «Мастер-класс» конкурсын үткәру	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы планы буенча	Милли мәгариф буенча методист
7.	"Мин татарча сейләшәм "республика конкурс-акциясенең муниципаль турын үткәру»)	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы планы буенча	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
8.	Туган тел көненә, тәрле юбилей даталарына багышланган мәктәп укучылары арасында татар теленә олимпиадалар, конкурслар, КВНнар үткәру	Системалы	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист, ДДТ

9.	"Шигъри сабантуй", "Илһамлы каләм", "Алтын каләм" әдәби-иҗат бәйгеләрен оештыру һәм үткәрү.	Ел саен	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
10.	Татарстан Республикасы дәүләт телләрен саклау һәм үстерү буенча эшне иң яхши оештыруга мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре тәрбиячеләре арасында конкурс үткәрү	Ел саен	Мәктәпкәчә белем бирү һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист

IV. Этноязык ситуациясе мониторингы

№	Чаралар атамасы	Вакыт	Жаваплы
1.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен мәктәпкәчә яштәге балалар өчен белем бирү-танып белү һәм уен электрон ресурслары белән тәэмин итүне анализлау.	Әлеге чорда	Мәктәпкәчә белем бирү буенча методист
2.	Белем бирүнен нәтижәлелеген күтәрү һәм поликультура белем бирүне гамәлгә ашыруга юнәлтелгән компьютер технологияләрен һәм укыту программаларын куллануны анализлау	2021-2025 еллар.	Мәгариф учреждениесе
3.	Рус телле укучыларны татар теленә өйрәтү буенча укыту-методик комплексларының яңартылуын контролльдә тоту	Әлеге чорда	Дәреслекләр белән тәэмин итү буенча методист
4.	Мәктәпләрне татар һәм рус телләрендәге нәфис-анимацион басмалар (китап + диск) белән тәэмин итүне координацияләү	Әлеге чорда	Дәреслекләр белән тәэмин итү буенча методист
5.	Татар теле һәм әдәбияты укутучыларының сыйфатлы составын алга таба да яхшырту буенча гамәли чараларны гамәлгә ашыруны контролльдә тоту.	2021-2025 еллар.	МБ кадрлар бүлеге
6.	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә керту чорында туган тел һәм әдәбият укутучыларына квалификация, фәнни-теория дәрәҗәсен күтәрүдә, гомумиләштерү һәм гамәлгә керту буенча гамәли ярдәм күрсәтү чараларын анализлау	График буенча	МБ методистлары
7.	Татар һәм рус телләренен алдынгы укутучылары тәжрибәсеннән методик жыентыклар чыгаруны дәвам итү	План буенча	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист
8.	"Минзәлә", "Гайлә һәм мәктәп" газеталарында, "Мәгариф", "Фән һәм мәктәп" журналларында басмалар, дәресләрдә укучыларны укыту һәм тәрбияләү методлары, Туган тел һәм әдәбияттан тыш дәресләрдә куллану, бу фән буенча укутучыларның алдынгы эш тәжрибәсен яктырту кебек проблемалы	даими	Милли мәгариф һәм тәбәкара хезмәттәшлек буенча методист

Мәкаләләр бар.

V. Төбәкара хезмәттәшлек

№	Чаралар атамасы	Вакыт	Жаваплы
1.	Район белән элемтә урнаштыру төбәкара хезмәттәшлек кысаларында РФ Республикаларының мәгариф бүлеге	2021-2025 еллар.	Мәгариф бүлеге
2.	Делегацияләрне кабул итү hәм оештыру Кушнаренко районы укутучылары hәм укучылары өчен экскурсияләр	2021-2025 еллар.	Мәгариф бүлеге
3.	Конкурслар үткәрү, укутучылар hәм укучылар төркемнәре белән ике яклы алмашу	2021-2025 еллар.	Мәгариф бүлеге
4.	БР Кушнаренково районы вәкилләре белән семинарлар, кинәшмәләр, түгәрәк өстәлләр	2021-2025 еллар.	Мәгариф бүлеге
5.	Укуту-методик, сәнгать әдәбиятын тапшыру.	2021-2025 еллар.	Мәгариф бүлеге

4 нче таблица

"2021-2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү" ярдәмчे программының структурасы»

Программасы структурасы						
Атамасы	Үлч.	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025
бэрэ млэг е						

Максат: татар телен саклап калу, өйрәнү һәм үстерү, милли мәдәният, аралашу һәм татар халкын берләштерү чарасы буларак, татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү

Бурыч: татар телен уқыту эчтәлеген һәм методларын сыйфатлы янарту, татар телен уқытуның уқыту-методик һәм уқыту-матди базасын нығыту, гомуми белем бирү учреждениеләренең мәктәп китапханәләрен тулыландыру, татар телендә дәресслекләрнең үз вакытында килүе мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләрендә татар телен уқытуда дәвамчанлыкны тәэмин итү;

белем бирү учреждениеләрен оптимальләштерү шартларында тәрбия һәм укыту туган телдә алып барыла торган учреждениеләр чөлтәрен саклап калу

Максатчан индикаторлар						
туган телдә белем алушы мәгариф оешмалары өлеши,	%	50	50	50	50	50
Татар телендә тәрбия компонентын гамәлгә көртүне гамәлгә ашыруучы рус телендә белем бирүче мәгариф оешмалары өлеши	%	70	75	80	85	90

Бурыч: районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә татар төле статусын күтәрү, татар телендә белем бирүче мәгариф учреждениеләрен саклап калу һәм үстерү, аның функцияләрен халыкларның рухи һәм мәдәни байлыгында кинәйту

Максатчан индикаторлар						
укучыларның гомуми саны буенча татар телендә белем алу,	%	46,77	47	47,2	47,7	49
рус телен туган тел буларак сайлаучы укучылар өлеше	%					
мари телендә укучылар өлеше	%	85	86	87	88	90
Ярдәмче программаны финанслауның гомуми суммасы (2 нче күшымта)	мен сум.					

Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү

№	Программаның төп чаралары	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Татар телендә газета - журналларга язылу	37000	40000	45000	45000	45000
2.	Район мәктәпләре өчен татар телендә нәфис әдәбият сатып алу	10 000	10 000	10000	10000	10000
3.	Шагыйрьләрнең һәм язучыларның туган көненә багышланган конкурслар, КВН, семинарлар, конференцияләр һәм юбилей кичәләре үткәрү	14000	25000	30000	30000	30000
4.	Республика олимпиадасында катнашу	56000	65000	70000	70000	70000
5.	Республика конкурсларында, семинарларда, конференцияләрдә катнашу	11 000	15000	20000	20000	20000
	Барлыгы	128 мен сум.	155 мен сум.	175 мен	175 мен	175 мен

паспорты

"Белем бирү оешмаларының куркынычсызлыгы" 9 нчы ярдәмче программы

Подпрограмманың исеме	"Белем бирү оешмаларының куркынычсызлыгы" алга таба - ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы	ТР Минзәлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ

башкаручысы	
Подпрограмманың башкаручылар	- районның мәгариф оешмалары;
Ярдәмче программаның максаты	Белем бирү һәм хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру вакытында укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм мәгариф оешмаларында эшләүчеләрнең иминлеген тәэмин итү чараларын гамәлгә ашыру
Подпрограмманың бурычлары	<p>1. Укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм аларның хезмәт һәм укыту-тәрбия эшчәнлеге вакытында хезмәткәрләрнең сәламәтлеген саклауга һәм саклауга юнәлдерелгән куркынычсызлыкны тәэмин итүдә дәүләт сәясәтен һәм закон һәм башка норматив-хокукый актларның таләпләрен тормышка ашыру.</p> <p>2. Минзәлә муниципаль районы мәгариф оешмаларының янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү</p> <p>3. Минзәлә муниципаль районы мәгариф оешмаларының террорчылыкка каршы яклануын тәэмин итү</p>
Ярдәмче программаның максатчан индикаторлары (курсәткечләре)	<p>1. Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиһазландырылган муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмалары өлеше муниципаль мәктәпкәчә оешмаларның гомуми санында.</p> <p>2. Тиешле иминлек объектлары белән жиһазландырылган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручи муниципаль белем бирү оешмалары өлеше, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының гомуми саны. Курсәткеч</p> <p>- Травма куркынычы булган факторларны бетерү һәм белем бирү оешмаларын яклау объектларында бәхетсезлек очракларын кисәтү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләр саны.</p> <p>Курсәткеч</p> <p>- Янғын куркынычсызлыгы таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләр саны.</p> <p>Курсәткеч</p> <p>- Террорчылыкка каршы яклану таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләр саны</p>
Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре	<p>Белем бирү учреждениеләре территорияләрендә террорчылыкка каршы һәм янғын хәленең хәвеф-хәтәрләрен киметү:</p> <p>1. Травма куркынычы булган факторларны бетерү һәм бәхетсезлек очракларын кисәтү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләрне арттыру.</p> <p>2. Янғын куркынычсызлыгы таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләрне арттыру.</p> <p>3. Террорчылыкка каршы яклану таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак учреждениеләрне арттыру.</p> <p>4. Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиһазландырылган муниципаль мәктәпкәчә белем бирү оешмалары өлешен 100% дәрәҗәсендә саклап калу.</p> <p>5. Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиһазландырылган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручи муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санын 100 дәрәҗәсендә саклап</p>

		калу%	
Подпрограмманы ты тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.		
Программанның бюджет ассигнованиелäre күләме	Финанслау чыганагы	Программаны финанслауның гомуми күләме - мен сүм (белешмә <*>)	Шул исәптэн
	Барлыгы		Федераль бюджет (белешмә <*>)
	2021 ел		Республика бюджеты (белешмә <*>)
	2022 ел		Жирле бюджет (белешмә <*>)
	2023 ел		
	2024 ел		
	2025 ел		

Минзэлэ муниципаль районында төп һәм өстәмә белем бирү программалары 86 мәгариф оешмасында тормышка ашырыла, шулардан:

- гомуми белем бирү оешмалары - 16;
- мәктәпкәчә белем бирү оешмалары - 33;
- өстәмә белем бирүне оештыру - 1.

Куркынычсызлық-ул шәхеснең, жәмғияттең һәм дәүләттең тормыш өчен мәһим булган мәнфәгатьләрен эчке һәм тышкы янаулардан саклауның торышы.

Куркынычсызлық куркынычсызлыкны тәэммин иту өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен, икътисади, сәяси, оештыру һәм башка характердагы чарагалар системасын үткәрүгә ирешелә.

Белем алу хокуки Россия Федерациясе граждандарының төп һәм аерылгысыз конституцион хокукларының берсе булып тора. "Россия Федерациясендә мәгариф турында" 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федеरаль законның 28 һәм 41 статьялары нигезендә":

- белем бирү оешмасы уку һәм хезмәт шартларын тәэмин итәргә тиеш, укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм мәгариф учреждениесе хезмәткәрләренең тормышы һәм сәламәтлеге өчен жаваплы;
- белем бирү оешмасы укучыларны уқыту, тәрбияләү, укучыларны карау һәм карау, аларны карап тоту, укучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген тәэмин итүче билгеләнгән нормалар нигезендә куркынычсыз шартлар тудырырга тиеш.

Куркынычсызлык таләпләрен үтәмәү укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм белем бирү оешмалары хезмәткәрләренең тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыра һәм яңа уку елында белем бирү процессын үткәрүгә рөхсәт бирүдән баш тарту яки вәкаләтле органнар тарафыннан бирелгән рөхсәтне кире алу өчен нигез булып тора.

Шулай итеп, белем бирү оешмасы иминлеге-укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген, шулай ук белем бирү оешмасының матди кыйммәтләрен мөмкин булган бәхетсезлек очракларыннан, янгыннардан, аварияләрдән һәм башка гадәттән тыш хәлләрдән саклау шартлары.

Белем бирү оешмасының иминлеге барлык төр куркынычсызлык чараларын үз эченә ала: санитар-эпидемиологик, янгын, электр, террорчылыкка каршы, экологик, шартлату куркынычсызлығы, яшәү тирәлелегенең техник торышына бәйле иминлек.

Роспотребнадзор һәм Дәүләт янгын күзәтчелеге күрсәтмәләренең соңғы вакытта шәһәрнең мәгариф оешмаларында белем бирү процессының куркынычсызлығын тәэмин итү күзәтчелек органнары тарафыннан янгын һәм санитар куркынычсызлыкка карата күелгән таләпләрне үтәү өлеменең дәүләттән дәүләт сәясәтенең мөһим өлеменең берсе булып тора һәм ышанычлы финанс һәм матди-техник база белән ныгытылырга тиеш.

Белем бирү оешмаларының иминлеген тәэмин итү өстенлеге куренеп тора. Ул мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтенең мөһим өлеменең берсе булып тора һәм ышанычлы финанс һәм матди-техник база белән ныгытылырга тиеш.

Программа белем бирү оешмаларының, күзәтчелек органнарының күрсәтмәләренең хәзерге торышын анализлау нигезендә эшләнгән һәм 2021 - 2025 елларга Минзәлә районы муниципаль белем бирү оешмаларының куркынычсызлығын тәэмин итү буенча дайми һәм бер тапкыр чаралар үткәрүне билгели.

"Белем бирү оешмаларының куркынычсызлығы" 9 нчы ярдәмче программы
структурасы

Атамасы	Үлч. берә млег е	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025
Максат: Белем бирү һәм хезмәт эшчәнлеген гамәлгә ашыру вакытында укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм мәгариф оешмаларында эшләүчеләрнең иминлеген тәэмин итү чараларын						

гамәлгә ашыру

Бурыч: Минзәлә муниципаль районы мәгариф оешмаларының янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү

Максатчан индикаторлар

Травма куркынычы булган факторларны бетерү һәм белем бирү оешмаларын яклау объектларында бәхетсезлек очракларын кисәтү буенча чаралар уздырылачак оешмалар өлеше - тышкы яктырту урнаштыру; - түбә коймаларын ремонтлау.	%	100	100	100	100	100
---	---	-----	-----	-----	-----	-----

Янғын куркынычсызлыгы таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак оешмалар саны.	%	100	100	100	100	100
---	---	-----	-----	-----	-----	-----

Бурыч: Минзәлә муниципаль районы мәгариф оешмаларының террорчылыкка каршы яклануын тәэмин итү						
---	--	--	--	--	--	--

Максатчан индикаторлар						
Террорчылыкка каршы яклану таләпләрен тәэмин итү буенча чаралар уздырылачак оешмалар өлеше.	%	100	100	100	100	100
- территория коймаларын ремонтлау;		0	0	0	0	0
- видеокүзәтү системаларын урнаштыру;	берә мл.	3	5	5	5	12

Бурыч: Укучыларның, тәрбияләнүчеләрнең һәм аларның хезмәт һәм уқыту-тәрбия эшчәнлеге вакытында хезмәткәрләрнең сәламәтлеген саклауга һәм саклауга юнәлдерелгән куркынычсызлыкны тәэмин итүдә дәүләт сәясәтен һәм закон һәм башка норматив-хоқукий актларның таләпләрен тормышка ашыру.						
--	--	--	--	--	--	--

Тиешле куркынычсызлык объектлары белән жиазландырылган муниципаль мәктәпкәчә белем бирү	%	100	100	100	100	100
---	---	-----	-----	-----	-----	-----

оешмалары өлеше муниципаль мэктэпкәчә белем бирү оешмаларының гомуми санында.						
Тиешле иминлек объектлары белән жиһазландырылган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручи муниципаль белем бирү оешмалары өлеше, муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының гомуми саны.	%	100	100	100	100	100
Ярдәмче программаны финанслауның гомуми суммасы (2 нче кушымта)	мен сум.					

"Белем бирү оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау " 10 нчы
ярдәмче программы"
паспорты

Подпрограмманың исеме	"Мәгариф оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау" (алга таба - ярдәмче программа)
Подпрограмманың жаваплы башкаручысы	ТР Минзәлә муниципаль районы "Мәгариф бүлеге" МКУ
Подпрограмманың башкаручылар	- районның мәгариф оешмалары;
Ярдәмче программаның максаты	Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының коррупциягә каршы сәясәтен тормышка ашыру гамәлләре турында хисаплар
Подпрограмманың бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> Белем бирү хезмәтләренең сыйфатын тәэммин итүче мәгариф оешмалары чeltәren арттырырга. Балаларга нәтижәле һәм куркынычсыз белем бирү һәм тәрбия бирү өчен, шул исәптән сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен дә, заманча уңайлы шартлар тудыру. Укучыларны уқыту һәм тәрбияләү шартларының гамәлдәге санитар-эпидемиологик нормаларның һәм кагыйдәләрнең таләпләренә туры килүен тәэммин итү

<p>Ярдемче программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<p>Мәктәпкәчә белем алу мөмкинлегенең дәрәҗәсенә ирешү-ел саен 100% (агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яштән 7 яшкә кадәрге балалар санының агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яштән 7 яшкә кадәрге балалар санының һәм агымдагы елда мәктәпкәчә белем алуğa чиратта торучы 3 яштән 7 яшкә кадәрге балалар санының нисбәте).</p> <p>2. Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының гомуми саны 77,82% тан 79,82% ка кадәр.</p> <p>3. Физкультура залы булган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мәгариф оешмаларының гомуми саны 90,32% тан 94,29% ка кадәр артачак.</p> <p>4. Биналары авария хәлендә булган яки капиталь ремонт таләп иткән муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше, тиешле типтагы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми саны кимүе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәктәпкәчә оешмаларда 83,02% тан 75,86% ка кадәр%; - гомуми белем бирү оешмаларында 90,32% тан 76,47% ка кадәр. <p>5. Территорияләре төзекләндерүне таләп итә торган муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше тиешле типтагы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санында кимү:</p>
---	--

			- мэктэпкэчэ оешмаларда 45,66% тан 0% ка кадэр%; - гомуми белем бирү оешмаларында 46,24% тан 0% ка кадэр.
Подпрограмманы тормышка ашыру вакыты	Тормышка ашыру вакыты: 2021-2025 еллар.		
Программаның бюджет ассигнованиеләре күләме	Финанслау чыганагы	Программаны финанслауның гомуми күләме - мен сүм (белешмә <*>)	Шул исәптән
			Федераль бюджет (белешмә <*>)
	Барлыгы		Республика бюджеты (белешмә <*>)
	2021 ел		Жирле бюджет (белешмә <*>)
	2022 ел		
	2023 ел		
	2024 ел		
	2025 ел		

Подпрограмманы эшләү актуальлеке Минзәлә муниципаль районның мәгариф өлкәсендә барган үзгәрешләргә һәм белем бирү мохитен сыйфатлы яңарту зарурлыгына бәйле.

Соңғы елларда Минзәлә муниципаль районында зур эш башкарылды һәм мәгариф объектларының матди-техник базасын нығытуны да кертеп, мәгариф үсешендә уңай нәтижәләргә ирешелде. Хәзерге вакытта 2 нче урта мәктәп, Минзәлә шәһәренең 3 нче урта мәктәбе, Коноваловка балалар бакчасы, Минзәлә шәһәренең 5,7,8 нче балалар бакчасы капиталь ремонтланды. «Демография» илкуләм проекты кысаларында 140 урынга исәпләнгән балалар бакчасы төзелде.

Әмма капиталь ремонтны финанслау житмәү мәгариф өлкәсе инфраструктурасының мораль һәм физик искерүенә кiterде. Моннан тыш, хәзерге вакытта объектларның технологик артта калуы, янғынга каршы, санитар нормаларны, энергияне саклау һәм энергия нәтижәлелеге таләпләрен дә кертеп, заманча таләпләрне үтәргә мөмкинлек бирми.

Районда төп һәм өстәмә гомуми белем бирү программалары 50 белем бирү оешмасында тормышка ашырыла, шулардан:

- гомуми белем бирү оешмалары - 16
- мәктәпкәчэ белем бирү оешмалары - 33;
- өстәмә белем бирүне оештыру - 1.

Гомуми белем бирүнең яңа Федераль стандартын керту, ул сыйфатлы белем алу шартларын билгели, өстәмә мәйданнарны сизелерлек арттыруны таләп итә.

Гомуми белем бирү оешмаларының иминлеген һәм уңайлылыгын тәэмин итүгә ярдәм итә торган шартлар булып яңа, заманча шартларга туры килә торган гомуми белем бирү объектларын гамәлгә керту тора.

Белем бирү оешмалары инфраструктурасының архитектур яктан ачык булмавы мөмкинлекләре чикләнгән укучыларның белем бирү объектларына керү мөмкинлеген кыенлаштыра. Иске типтагы биналар өчен бары тик "акыллы жайлашу" принцибы буенча чикләнгән чараларны башкару гына мөмkin. Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгө нәтижәләргә ирешүне тәэмин итәчәк:

- Садак бистәсенде 500

урынга исәпләнгән мәктәп төзү планлаштырыла; - сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән

балаларны уқыту өчен мөмкинлекләр киңәйтәләчәк; - 3 яштән 7 яшкә кадәрге балалар өчен

мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген тәэмин итү; - ике сменада оештырылган гомуми белем бирү оешмалары саны кимиячәк;- уқыту өчен заманча таләпләр

нигезендә белем алу мөмкинлеге бирелгән укучылар саны арттырылачак;- авария хәлендә булган яки

капиталь ремонт таләп иткән муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше кимиячәк, муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми саны кимиячәк.: мәктәпкәчә оешмалар/гомуми белем бирү оешмалары.

"Белем бирү оешмаларын төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау" 10 нчы ярдәмче программының структурасы

Атамасы	Үлч. берә млег е	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025

Максат: Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының коррупциягә каршы сәясәтен тормышка ашыру гамәлләре турында хисаплар

Бурыч: Балаларга нәтиҗәле һәм куркынычсыз белем бирү һәм тәрбия бирү өчен, шул исәптән сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен дә, заманча уңайлы шартлар тудыру.

Максатчан индикаторлар

"Мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге (агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яштән 7 яшкә кадәрге балалар санының агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яштән алыш 7 яшкә кадәрге балалар саны һәм агымдагы	%	100	100	100	100	100

елда мэктэпкэчэ белем алуга чиратта торучы 3 яштэн алып 7 яшькэ кадэрge балалар санының нисбэте)".						
"Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының хэзэрge заман талэплэрэнэ туры килэ торган өлеше".	%	100	100	100	100	100
"Физкультура залы булган гомуми белем бирү программаларын гамэлгэ ашыручы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми саны муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының өлеше".	%	100	100	100	100	100
"Биналары авария хэлэндэ булган яки капиталъ ремонт талэп иткэн муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше, муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми саны".	%	10	5	0	0	0
"Территориялэрэ төзеклэндерүне талэп итэ торган муниципаль белем бирү оешмаларының өлеше муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санында".	%	20	15	10	5	0
Ярдэмче программаны финанслауның гомуми суммасы (2 нчे күшүмтэ)	мен сум.					